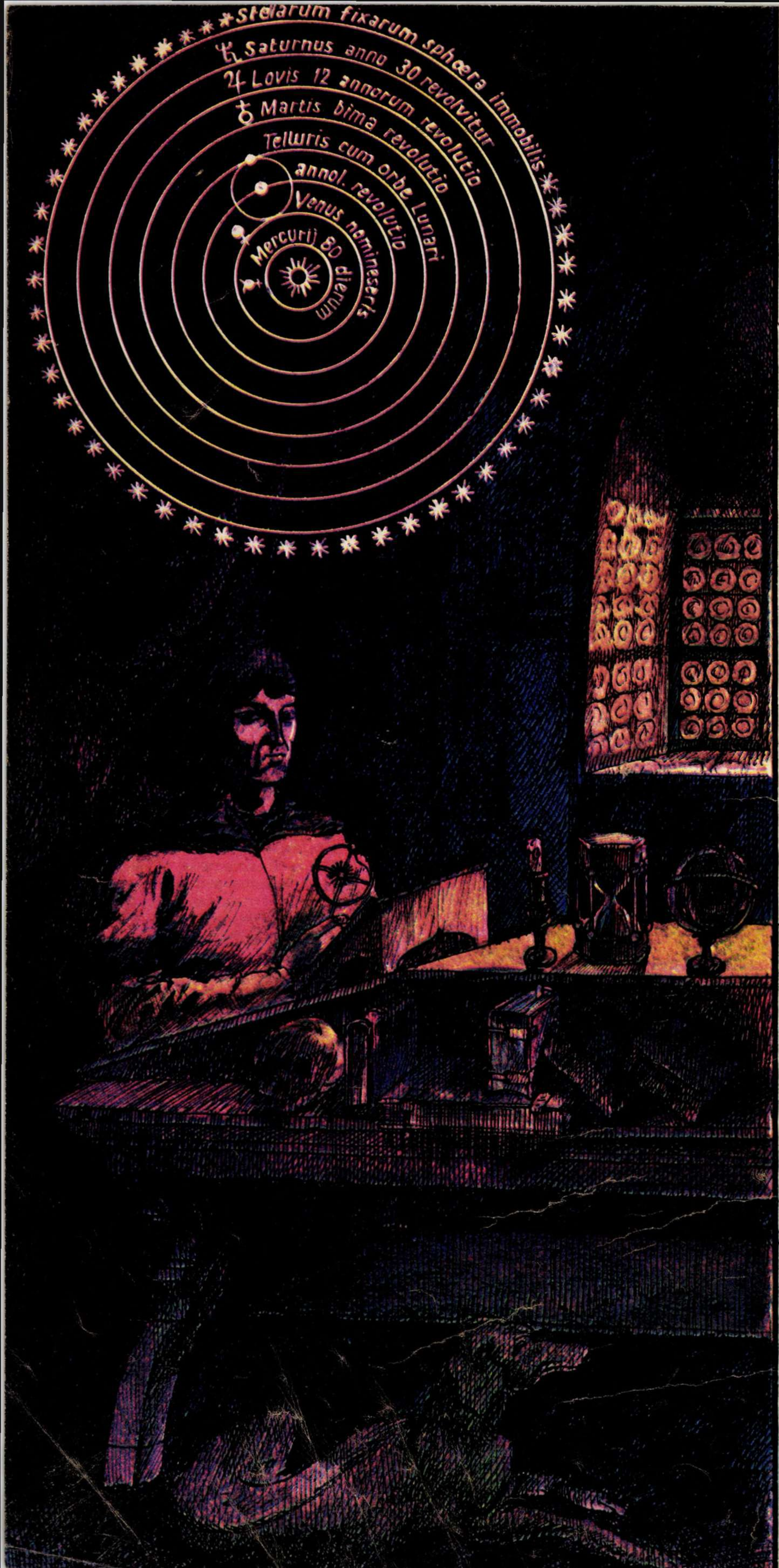
Stellarum fixarum sphæra immobilis
Saturnus anno 30 revolvitur
Lovis 12 annorum revolutio
Martis bima revolutio
Telluris cum orbe Lunari annol. revolutio
Venus nominesceris
Mercurij 80 dierum

CUTEZĂTORI DE-A LUNGUL VEACURILOR

NICOLAUS COPERNIC

Desene de
VASILE OLAH

In zorii acelei zile din februarie 1473, în casa de lîngă Fundătura Brutarilor din orașul polonez Torun, nu dormea nimeni. Toți ai casei umblau de colo–colo, cuprinși de o mare bucurie. În familia negustorului Copernic venise pe lume un băiat. I s-a dat numele de Nicolaus. Bucuroși de nașterea unui fiu, părinții nu puteau să-i prevadă decît o existență fericită. Și, într-adevăr, legănat de poveștile bunicii și sub farmecul jocurilor copilărești, Nicolaus creștea fără grijă. Băiatul se deosebea totuși de cei de-o seamă cu el. Îi plăcea să rătăcească ceasuri întregi prin pădurile seculare din împrejurime sau să privească gînditor curgerea liniștită a Vistulei pe firul căreia alunecau șlepuri și vase venite de departe. Cerul, pe care seara se aprindeau stelele una după alta, trezea în sufletul micului Nicolaus, zeci de întrebări. «De unde vin?» Unde dispar?»

Sosise vremea învățăturii. Școala specială de la Cracovia, care îi pregătea pe viitorii studenți, avea să joace un prim și important pas în viața sa. Copernic avea 15 ani cînd profesorul său, Nicolaus Vodka, om instruit, învățat în ale astronomiei, își dădu seama că acest elev al său are ceva deosebit.

E noapte. Bolta este țintuită de stele. Profesorul și elevul sînt singuri.

— Steaua Alcor. Am descoperit-o! spune fericit Nicolaus.

— Da, așa-i, aprobă bătrînul, bucuros de agerimea ucenicului. Acum să ne așezăm puțin. Ascultă, Ptolomeu a fost acela care a cunoscut toate tainele universului. El ne-a arătat că fiecare planetă se mișcă uniform pe un cerc, centrul acestui cerc se mișcă la rîndul său pe al doilea cerc, centrul acestuia pe al treilea și așa mai departe. Aceste cercuri se numesc epicicluri. Centrul ultimului epiciclu se mișcă pe un ultim cerc numit deferent, în centrul căruia se află Pămîntul.

Băiatul ascultă, dar îndoiala începe să încolțească în sufletul său.

«Dacă există o asemenea ordine cerească, de ce stelele, aștrii, planetele au drumuri atît de inegale? De ce, pe mare, adeseori, corăbierii rătăcesc fără să poată determina locul unde se află? Oare chiar Pămîntul este nemișcat și în jurul său se învîrtesc toate planetele inclusiv Soarele și Luna, așa cum susține bătrînul profesor? Sau poate că el, Copernic, nu este în stare să înțeleagă ce i se spune!

Anii trec și Nicolaus Copernic, după studiile la vestita universitate iagellonă din Cracovia, pleacă întovărășit de fratele său la studii, în Italia.

Bologna, 1497. Pe străzile orașului, se încrucișează tineri îmbrăcați în straie bogate. Fete frumoase privesc de la adăpostul balcoanelor. Prăvăliile te atrag cu coloritul mătăsurilor grele și al catifelelor somptuoase. Copernic este tulburat de strălucirea Bolognei. Inima tînărului bate cu putere. Aici sînt biblioteci renumite, oameni de artă și cultură — aici avea el să urmeze cursurile de științe juridice. Pînă la începerea cursurilor, plimbările prin orașul scăldat în căldura blîndă a toamnei îi dau posibilitatea să cunoască și să admire monumente vestite, să reconstituie istoria bogată a orașului.

Au început cursurile. Dar nu numai studiile de drept îl atrag pe tînărul Copernic. La Universitatea din Bologna, la catedra de științe astronomice, predă Domenico Maria de Novara, celebru astronom al timpului. Pasiunea pentru astronomie a lui Copernic se aprinde mai cu putere. El devine discipolul și colaboratorul lui Novara, iar observatorul de pe terasa locuinței astronomului este a doua sa locuință.

Copernic studiază, observă cerul, citește fără răgaz operele anticilor și discută înfrigurat cu profesorii, împărtășindu-le îndoielile sale asupra sistemului lui Ptolomeu.

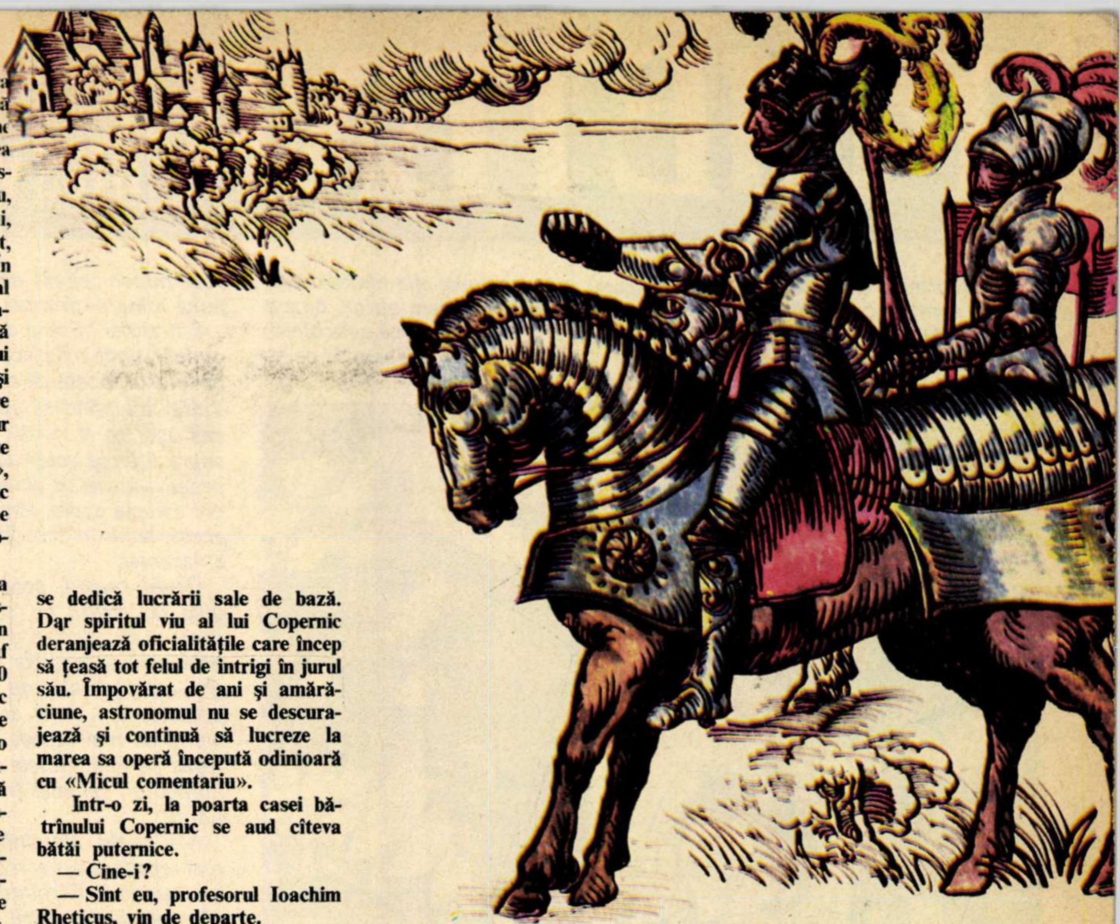

şi savanţi de renume, astro- omii din Bologna sînt încă tributari ai concepţiilor vechi. Sînt gata să discute, îşi admiră discipolul dar nu-i înţeleg pe deplin căutările neliniştite.

După Bologna, Copernic îşi continuă studiile la Universitatea din Padova, unde urmează medicina. **Ulterior, la Universitatea din Ferrara obţine titlul de doctor în drept.**

Avea 30 de ani şi sosise timpul să se întoarcă pe pămîntul nătal.

Drumul lui Copernic spre patrie este lung. Pînă la Frombork, unde i se repartizase o eparhie, are tot timpul să viseze. Închide ochii. Se vede în turnul cel mai înalt al bisericii, observînd stelele şi începînd să scrie la lucrarea la care de atîta vreme se gîndea şi pentru care strînsese multe date. O să se îngrijească de locuitorii eparhiei, o să-i vindece de boli. Erau numai visuri căci şederea lui Copernic la Frombork a durat foarte puţin. N-au trecut nici două luni şi unchiul său, episcopul Warmiei, îl cheamă la el. Ocupaţiile lui Copernic la reşedinţa episcopală, sînt cu totul diferite de ceea ce visează să facă. Dar treburile politice, audienţele încep să-l acapareze din ce în ce mai mult. Odată însă cu lăsarea nopţii, retras în chilia sa, la lumina slabă a unei luminări, Copernic lucrează. El vrea să pună temelia unei noi concepţii despre univers. La început, lucrarea trebuia să fie un mic comentariu, conţinînd ideile sale asupra mişcării cereşti. Apoi va veni rîndul unei lucrări de mari proporţii. Deocamdată, Copernic va arata că Pămîntul este o simplă planetă între planete, care se roteşte în jurul Soarelui.

Copernic ştie că biserica nu-i va ierta îndrăzneala, că ştiinţa oficială se va arunca nemiloasă asupra lui. De aceea, îşi propune să înceapă cu prudenţă. Lucrarea va fi concisă şi de circulaţie restrînsă. După multe nopţi de lucru, el reuşeşte ca în zece pagini, caligrafiate cu un scris mărunt, să cuprindă ce avea de spus. În sistemul său, Pămîntul, satelit al Soarelui, devine centru pentru satelitul său propriu — Luna. Pînă atunci, în sistemul antic al lui Ptolomeu, se susţinea că Luna şi Soarele erau corpuri cereşti care se învîrteau în jurul unui singur centru — Pămîntul, ca şi celelalte planete. Cu «Micul comentariu», cum avea să-şi intituleze Copernic lucrarea, începe să se zguduie temeliile de pînă atunci ale astronomiei.

In sudul Warmiei, în regiunea lacurilor Mazuriene, se înalţă castelul Olsztyn, cetate puternică în calea atacurilor de pradă şi jaf ale cavalerilor teutoni. Anul 1520 îl găseşte pe Nicolaus Copernic guvernator al acestei regiuni pe care cavalerii teutoni doreau s-o supună. Cu priceperea care-l caracterizează, Copernic începe să organizeze apărarea: zidurile castelului sînt întărite, apeductele concepute de el sînt gata. Castelul-cetate are mari rezerve de armament, alimente şi apă. Oricît de îndelungat va fi asediul teutonilor, cetatea va rezista.

În iarna anului 1521, atacul teutonilor se dezlănţui cu furie. Alături de poporul Warmiei, Copernic luptă cu spada în mînă. Castelul Olsztyn rezistă şi cavalerii teutoni sînt nevoiţi să încheie armistiţiul.

Copernic se întoarce din nou pentru scurt timp la Frombork. În sihăstria de acolo, Copernic se dedică lucrării sale de bază. Dar spiritul viu al lui Copernic deranjează oficialităţile care încep să ţeasă tot felul de intrigi în jurul său. Împovărat de ani şi amărăciune, astronomul nu se descurajează şi continuă să lucreze la marea sa operă începută odinioară cu «Micul comentariu».

Intr-o zi, la poarta casei bătrînului Copernic se aud cîteva bătăi puternice.

— Cine-i?

— Sînt eu, profesorul Ioachim Rheticus, vin de departe.

Într-adevăr, tînărul profesor sosea tocmai de la universitatea din Viena. Înfruntînd multe primejdii, ajunsese pînă la bătrînul astronom, suspectat de oficialităţi, dar cu care el voia să înveţe. Bătrînul Copernic se bucură de prezenţa viguroasă, plină de optimism a oaspetelui. Zilele sînt mai plăcute, discuţiile mai vii în tovărăşia unui prieten. Vizita lui Rheticus se prelungeşte. Într-o zi, bătrînul astronom i-a întins cu mîna tremurîndă un manuscris preţios. Era lucrarea sa de o viaţă: «Mişcările de revoluţie ale corpurilor cereşti». Săptămîni în şir, Rheticus studiază manuscrisul.

— Trebuie publicat în ciuda oricărei oprelişti. Este necesar ca lumea întreagă să cunoască cuprinsul lui!

După multe ezitări Copernic îi încredinţează prietenului său manuscrisul, spre publicare.

Concepţiile înaintate ale lui Copernic nu scapă atacurilor. Saltimbanci plătiţi de oficialităţi joacă prin bîlciuri felurite comedii în care ţinta batjocurii este vestitul astronom care pretinde că Pămîntul se mişcă. Copernic, spun ei în cîntece tendenţioase, nu-i altceva decît un astrolog care a înnebunit de atîta citit.

Rheticus a plecat de mult. De mult, rîsul său voios nu mai răsună în chilia bătrînului astronom. Copernic a rămas singur. E foarte bolnav. De la tînărul său prieten n-are nici o veste. Fără îndoială, manuscrisul s-a pierdut. Sau poate că focul l-a nimicit pentru totdeauna.

O noapte de mai, călduţă. Anul 1543. Copernic nu şi-a mai revenit din starea de inconştienţă. O bătaie în uşă îl trezeşte. Cine poate fi la o oră atît de tîrzie?

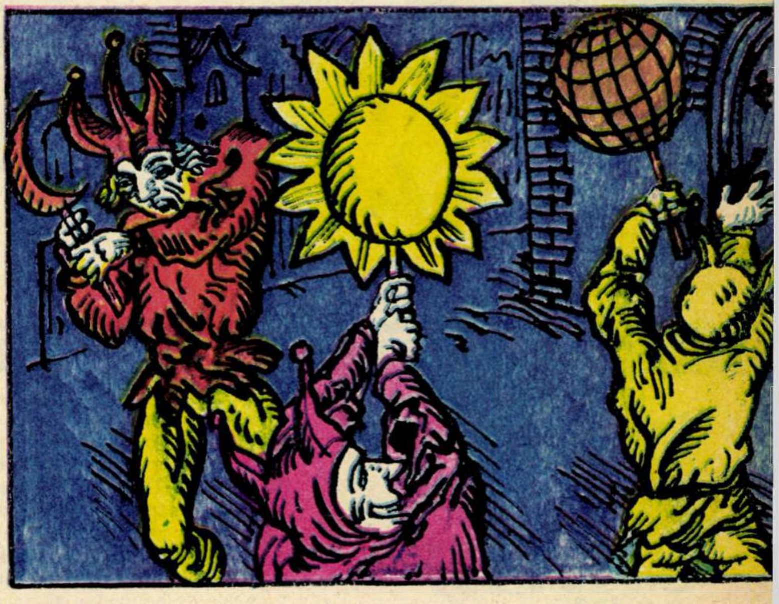

Un sol de la Nürnberg, trimis de Rheticus, aduce o carte no apărută.

— Frate Copernic, iată tratatul tău tipărit!

Cu o ultimă scînteie de viaţă, astronomul, într-o supremă încordare, ia cu mîinile tremurînde cartea pe care o visase o viaţă întreagă. În sfîrşit, poate muri liniştit.

B. VLĂDESCU

Bibliografie:
Veledi:

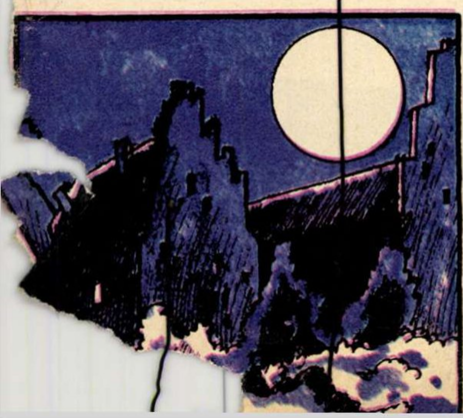

PRIETENII

SCHIȚA
DE
TITUS VÎJEU

Am adormit tîrziu, dar continuam să simt cum mă cuprinde febra aceea ca o căldură de august, topind în mine metalul stelelor. Aș fi vrut să beau apă, dar nu se afla nimeni lîngă mine și eu nu puteam striga, buzele îmi erau arse de sete, mă zvîrcoleam în patul larg și mă întrebam de ce nu vine nimeni să-mi dea apă și să-și pună mîna pe fruntea mea fierbinte.

E tîrziu și în casa din pădure nu e nimeni, unde o fi plecat bunicul meu, pădurarul, poate că e acum la pîrîul Vidrei așteptînd să apară vînatul cu pas ușor ca al nopții. Poate că deasupra îi trece acum luna și privește pe țeava armei de vînătoare, iar bunicul așteptă acolo, fără să știe că eu, acasă, sufăr în această primă noapte a vacanței.

Revăd orașul, școala, copiii alergînd pe străzi, cu știința deprinsă peste zi aruncată-n ghiozdane, acolo este mult beton, fier și sticlă iar eu am așteptat atît de mult vacanța aceasta, am dorit atît de mult să ajung cît mai repede în pădure să-l revăd pe Salt, cîinele de vînătoare al bunicului, cel mai frumos ogar din ținut!

Mă revăd alergînd prin pădure, mai repede, tot mai repede, simt cum mă cuprinde fierbințeala, acum știu că atunci am răcit, sărind peste crengile plecate ale alunilor și peste pîrîuri cu apa sunînd aidoma clopoțelului școlii. Da, aici totul se află în recreație, parcă aceasta vrea să spună pîrîul și eu alerg, alerg spre casa din pădure la care am visat atîta în ultimul timp.

Acum începe să-mi fie frig, a venit parcă dintr-o dată decembrie, văd săniuțe alunecînd, zburînd peste zăpada pădurii și eu nu știu de ce nu mă acoperă nimeni cu un pled ori o blană de lup. Dar bunicul e plecat la vînătoare și eu sînt singur aici, în singura casă a bătrînei păduri.

Dar nu, nu sînt singur. Afară se aude o muzică ciudată, uluitoare, cum nu cred să mai fi auzit vreodată. Privesc spre fereastră și văd păsările pădurii care mă privesc îngrijorate. Simt că nu mai sînt singur, prin geam pătrunde acum glasul mierlei și al privighetorii, al graurului și al sticletelui. Vă mulțumesc, prieteni, știu acum că nu mai sînt singur, uite, văd pe fereastră pe cineva îmbrăcat în alb, un tînăr îmbrăcat în culoarea zăpezii. El îmi va veghea somnul pînă cînd bunicul se va întoarce de la pîrîul Vidrei.

O, cît îți mulțumesc, doctore, cît te iubesc, știutul meu mesteacăn!

DESCOPERIRILE LUI EMIL

PATRU ROȚI STRABAT ANII

Bulevardele marilor noastre orașe sînt străbătute de mii și mii de automobile de tipurile cele mai noi. Forma aerodinamică a unui **Ford Mustang** sau **Ferrari 250 GTO** ne cucerește pe deplin. Ne entuziasmăm în fața unui ultim model din familia Mercedes cu performanțe surprinzătoare și ne bucurăm mult cînd pe șosele întîlnim nenumărate **Dacia 1300.**

În fața atîtor minuni ale tehnicii moderne, puțini sînt aceia care își amintesc de străbunicul automobilului modern. Și totuși, un astfel de strămoș se află la Muzeul tehnic din București (Parcul Libertății) iar autorul este un român, **prof. univ. ing. AUREL PERSU,** posesor al unui număr de peste 10 brevete de invenții — azi în vîrstă de peste 80 de ani. L-am rugat pe venerabilul inventator să ne povestească cum și-a construit celebrul automobil care a constituit revelația deceniului trei.

— Eram copil cînd am asistat la apariția, bizară pe atunci, a primelor «trăsuri fără cai». Erau primele autoturisme care-și făcuseră apariția. Acele «minuni ale tehnicii», din vremea copilăriei, m-au uimit și captivat în același timp. Le urmăream și căutam să înțeleg rostul fiecărei manete și părți din caroserie, rolul fiecărui detaliu.

Mult mai tîrziu, o dată cu studiile de mecanică și aerodinamică, mi-am lămurit aceste semne de întrebare. Apoi a început să se nască în imaginația mea, ideea unui nou automobil mai economic, mai rapid, mai stabil, mai simplu decît cel care exista. Ideea m-a urmărit. Am lucrat zile și

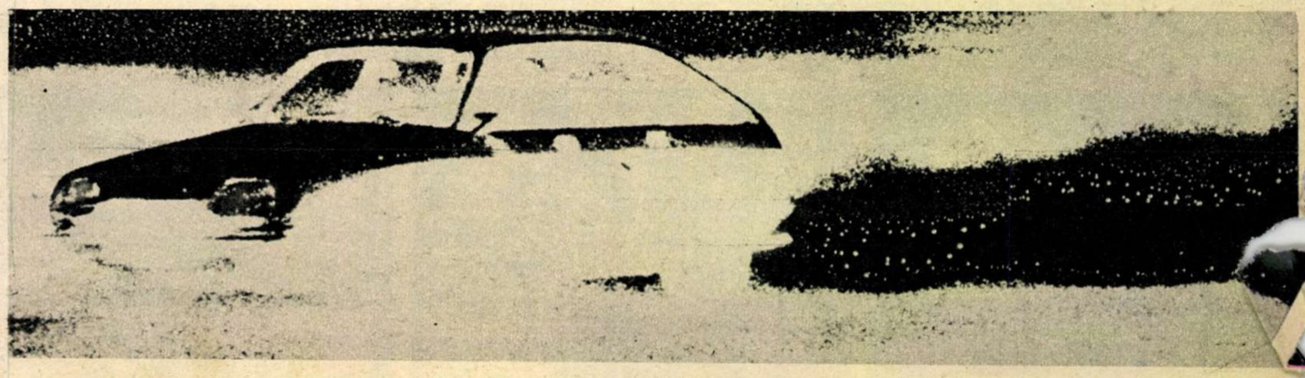

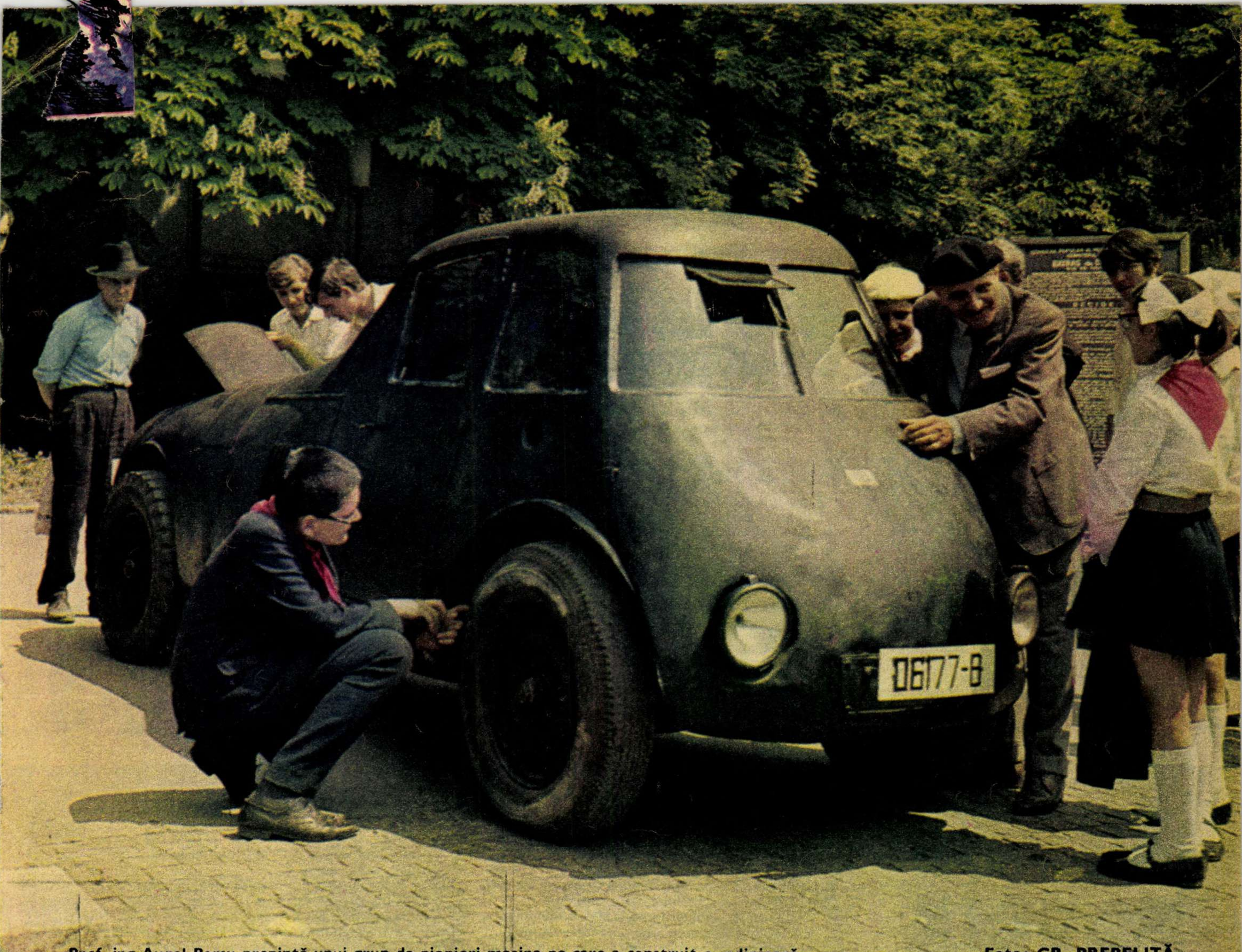

Prof. ing. Aurel Persu prezintă unui grup de pionieri maşina pe care a construit-o odinioară. Foto: GR. PREPELIŢĂ

opţi şi în cele din urmă, în anul 1922, a fost brevetat proiectul unui asemenea automobil. Caroseria avea o formă perfect aerodinamică, locurile pasagerilor erau plasate în faţă, iar grupul motopropulsor în spate. Forma caroseriei acestei maşini ne aminteşte de o picătură de apă în cădere, secţionată longitudinal.

După acest proiect, a fost construită acelaşi an o primă maşină de probă. a construcţia ei s-a folosit încă un ncipiu şi anume eliminarea diferenlului, piesă foarte costisitoare şi comată. Acest lucru a fost posibil datorită ropierii roţilor din spate şi acţionarea or direct prin intermediul unui grup conic. Cu acest model de probă, au fost parcurşi peste 150 000 km, urmărindu-se în primul rînd stabilitatea şi consumul de combustibil. Rezultatele au fost edificatoare. La un motor de 20—23 CP consumul a fost de numai 5 l/ 100 km, iar stabilitea s-a dovedit excelentă.

Cu toate că acest model nu a fost eput pentru viteză (neavînd motor ecvat), s-au obţinut totuşi, uşor, viteze 120 km/h datorită formei caroseriei. ceastă formă a rămas recunoscută pînă stăzi ca formă ideală pentru automobile.

I-am mulţumit în numele vostru venerabilului inventator pentru cele relatate.

Printre caroseriile preconizate a fi folosite în următoarele decenii, forma imaginată de românul A. Persu încă acum o jumătate de veac prinde din nou contur. Sîntem mîndri că numele inventatorului român este legat de progresul continuu al tehnicii mondiale.

EMIL

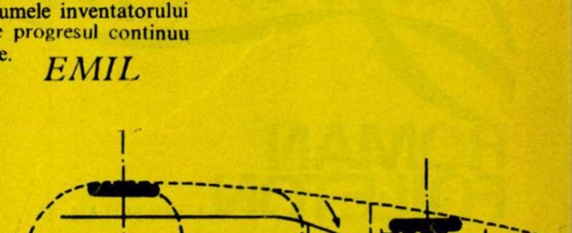

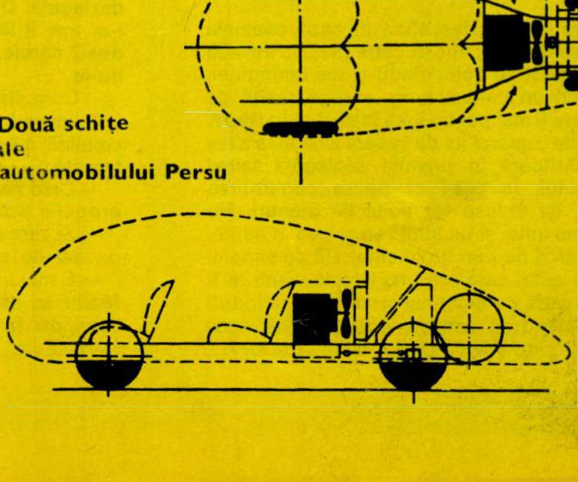

Două schiţe ale automobilului Persu

PICĂTURI DE PLOAIE

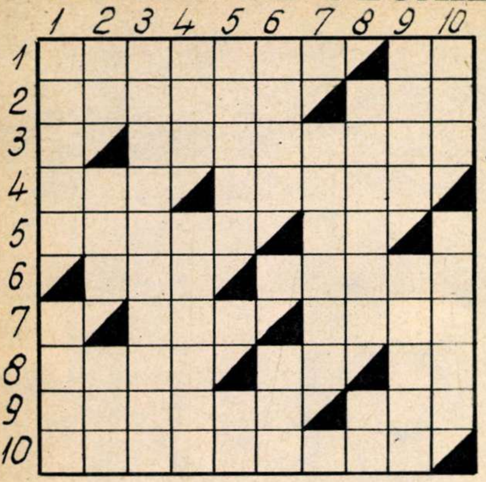

ORIZONTAL: 1) Fără ploaie — Soarele piramidelor; 2) Zeul ploii la azteci — Apărat cu gluga de... ploaie; 3) Ploaie amestecată cu zăpadă; 4) Poezie lirică — Învelitori ale acoperișului; 5) Podiș asiatic cu climă aridă — Deasupra; 6) Cuvînt folosit la alungarea păsărilor. — Cădere precipitată și zgomotoasă a picăturilor de ploaie; 7) Baltă. — Merg... înapoi; 8) Pictor clasic român, autor al pînzei «Ploaia de aur a lui Zeus» — Dublu — Din senin! 9) A inunda — Arca lui Noe! 10) Cel mai mare poet comic al Greciei antice, autor al comediei «Norii».

VERTICAL: 1) Picătură de ploaie. — Unealtă agricolă; 2) Dînsul — Trăgeau cu arcul pentru a alunga norii, considerați spirite rele care-l atacau pe marele zeu (sing.) — Pe limba lui moș Martin; 3) Precipitații catastrofale; 4) Diminutiv feminin — Autoarea poeziei «Ții minte-ntîia ploaie»; 5) Pronostichează cum va fi vremea. — Pete! 6) Inconjur — Prefix care exprimă ideea de viață; 7) Componente ale norilor; 8) Plantă textilă — Începe vara! 9) Păsări de baltă — O mare și mai mare! 10) Precipitații în esență — Lovit de trăsnet!

Prof. TEODOR AXIOTI

CUTEZĂTORII SERVICE!

DORESC SĂ CORESPONDEZE

Maria Gabriela Stoian, clasa a VII-a, comuna Seaca, județul Olt; **Georgica Vișan,** clasa a VII-a, comuna Armășeștii de Jos, județul Dolj; **Constantin Popescu,** clasa a VII-a, comuna Vulpeni, str. Valea Satului nr. 29, județul Olt; **Olga Mulcuța,** comuna Rășcădia nr. 347, județul Caraș-Severin; **Eleonora Abagiu,** Craiova, str. Brazda lui Novac, bloc B-6, sc. 1, et. 10, ap. 174; **Mircea Mureșan,** Păltiniș, str. Principală nr. 400, județul Harghita.

FAC SCHIMB DE TIMBRE

Ion Teodorescu, comuna Dobrețu, județul Olt; **Silvia Radu,** clasa a VII-a, satul Proșca, comuna Năieni, județul Buzău; **Constantin Toca,** clasa a VII-a, comuna Tia Mare, județul Olt; **Floarea Oprea, Aurel Sandu,** clasa a IV-a, Peretu, județul Teleorman; **Violeta Irimescu,** clasa a IV-a, comuna Lespezi, județul Iași; **Viorica Leșu,** clasa a VI-a, comuna Bărăganul, județul Brăila.

ȘI ILUSTRATE

Vasile Bulancea, clasa a VII-a, comuna Jirlău, județul Brăila; **Liuba Isabela Prodanovici,** clasa a VI-a, Iași, bd. T. Vladimirescu, bloc 89, et. 2, ap. 12; **Gabriela Palaghiu,** Moinești, str. Grigorescu, bloc C-2, sc. B, ap. 22, județul Bacău; **Elena Minghir,** clasa a IV-a B, Liceul Hotarele, județul Ilfov; **Angelica Robu,** clasa a VII-a, comuna Săbăoani, nr. 883, județul Neamț.

CULEGĂTORI DE FOLCLOR

Zefica Criste, clasa a VI-a, satul Hășmaș, comuna Rus, județul Hunedoara; **Gheorghe Cîrcoană,** Ráhău, Sebeș, str. Principală nr. 297, județul Alba; **Mariana Ștefan,** clasa a IV-a, Otopeni, București, str. Griviței nr. 13.

COLECȚIONARI DE PLANTE

Milica Anghel, Gina Băluță, Paula Stoica, Maria Gh. Iacob, eleve în clasa a VI-a, satul Șopîrlița, comuna Pîrșcoveni, județul Olt — colecționează și schimbă plante pentru ierbar.

UN BĂIAT MULTILATERAL

Iulian Mihăescu, clasa a V-a, Școala generală nr. 1 Miorcani, comuna Rădăuți — Prut, județul Botoșani, colecționează **timbre, bani vechi, șervețele de masă, etichete de pe cutii de chibrituri, ilustrate, calendare de buzunar.** E amator de schimburi. Și nu numai atît: dorește să și joace șah prin corespondență.

ÎȘI CAUTĂ PRIETENA

Constanța Beatrice Bagi, satul Săliște de Vașcău nr. 79, comuna Cristiorul de Jos, județul Bihor, dorește s-o regăsească pe Vasilica Baba, a cărei adresă a pierdut-o. Ele au fost împreună în stațiune, la Bușteni, acum 3 ani. În fotografie Vasilica (stînga) și Constanța (dreapta).

CONSTANTIN GEORGESCU

TAINA pergamentului

ROMAN FOILETON

CAPITOLUL IX

Cînd Marin Modavu ieși afară din casă, coamele dealurilor se făceau cenușii către răsărit, dovadă că ziua se spăla pe ochi, dîndu-și jos funinginea nopții. Printr-un căscat lung, alungă restul de somn pe care îl mai păstra încă în el și se îndreptă spre apă. Din punctul lui de vedere ziua asta avea să fie hotărîtoare în privința dezlegării tainei pergamentului. În ceea ce privea construirea unei bărci, își făcuse tot soiul de planuri. Nu închega bine unul, și un altul i se și ivea în minte. Să faci o barcă nu-i un lucru chiar atît de simplu. Și afară de asta, cere timp nu glumă. Cum ar fi putut el să bată cu ciocanul și să tragă scînduri la rindea, știind că undeva, prin preajmă, zace nedezlegată cine știe de cînd o taină ca a lor?!...

«Mai bine am face o plută», gîndi Modavu, coborînd spre apă. «O plută... o plută... o plută» îi răsunase ecoul propriului său gînd, și comandantul simți o plăcere nebună să alerge, să sară într-un picior și să fluiere în același timp.

— O plută, sigur că da, vorbi el tare, reținîndu-se din răsputeri să nu alerge spre locul de întîlnire. Nu se cuvenea ca tocmai el, născocitorul acestei soluții, să ajungă primul.

Stabiliseră să nu se întîlnească două zile la rînd în același punct, alegînd de la o zi la alta un loc cît mai departe de sat. Pentru dimineața aceea întîlnirea fusese hotărîtă la «arțarii gemeni». Trei copaci zdraveni, crescuți din aceeași rădăcină, dăduseră numele locului. Apropiindu-se, Marin Modavu iscodi cu precauție împrejurimile. Ana Miroslav stătea sprijinită de tulpina arțarului din mijloc, făcînd și desfăcînd noduri la basma. Ceva mai într-o parte, Mitică Buică închipuia un desen negîndit în cenușa stinsă a unui foc vechi. Nici fata, nici băiatul nu păreau prea veseli. «N-au găsit dezlegarea», gîndi comandantul și se bucură că el avea să fie cel mulțumită căruia taina pergamentului va putea fi dezlegată. Dacă ar fi fost în stare să mai rabde, i-ar mai fi lăsat să aștepte. Ieși din tufișuri din dosul căruia îi privise și se apropie de ei, zîmbindu-le.

— Cum stăm cu barca, Ana Miroslav?

O întrebă numai pe fată, de parcă existența celuilalt membru al echipajului i-ar fi fost indiferentă.

— Cred că am găsit soluția, spuse fata. Mitică propune același lucru.

— Și care anume? se interesă Modavu, arborînd un aer de superioritate.

— E mai simplu și mai rapid să facem o plută.

Marin se dezumflă ca un balon. Vru să spună ceva, dar se opri. Ce-o fi cu Olmazu de nu vine? întrebă ea.

— Ce nevoie mai avem de el? Hai să plecăm spre moară și să ne apucăm de lucru. E bună ideea asta; barca...

— Să nu i se fi întîmplat ceva. El venea întotdeauna primul. Eu zic să-l mai așteptăm.

Marin Modavu era amărît ca oțetul stătut. Nu s-ar fi așteptat ca și altuia să-i treacă prin minte ce i-a trecut lui. Acum nu mai are ce face. Să-l

POVESTEA OLĂRITULUI

A fost odată ca niciodată. A fost odată un meşter neîntrecut în ale olăritului. Şi cînd a ajuns la o vîrstă mai înaintată, meşterul nostru s-a aşezat prin părţile Vîlcei, la Horezu. De atunci, din moşi-strămoşi, pe aceste meleaguri olăritul a devenit o adevărată pasiune pentru majoritatea locuitorilor. Cel ce trece prin Horezu nu pleacă de aici pînă nu vizitează uliţa Olarilor, una din cele mai vechi aşezări ale meşterilor.

De curînd, am poposit în aceste locuri. Am venit să-i cunoaştem pe micii meşteri mari de la cercul de olărit al liceului din localitate. În atelier, am întîlnit-o pe conducătoarea cercului, Aurelia Ogrezeanu, înconjurată de sîrguincioşii ei elevi. Pe poliţe sînt aşezate ulcioare, farfurii, căni, care mai de care mai frumoase. La roţile de olărit, copiii modelează. Nu-ţi vine să crezi că dintr-o mînă de lut, adus tocmai din dealul Mănăstirii Horezu, de la 50 de metri adîncime, prind contur, sub mîinile copiilor, vase minunate.

Admiraţia noastră a fost şi mai mare cînd am vazut-o pe «maestra» decoratoare, eleva Camelia Ogrezeanu — din familia vestitului olar Stelian Ogrezeanu — cu cîtă iscusinţă decorează o glastră.

Vopselele cu care se lucrează sînt extrase din pămînturi colorate, care se găsesc tot în apropierea Horezului. Decorarea se face, după tradiţia meşteşugului, cu ajutorul unui corn de vită prelungit cu o pană de gîscă.

Obiectele lucrate de pionierii cercului, ca şi toate vasele de Horezu, aduc în desenele lor cocoşul de Horezu, altiţele, brîiele şi alte motive populare specifice locurilor.

Dacă vreţi să vă bucuraţi privind expoziţia permanentă a cercului, vă invităm să veniţi, să faceţi cunoştinţă cu meşterii neîntrecuţi ai lutului.

MARIA NEGREA

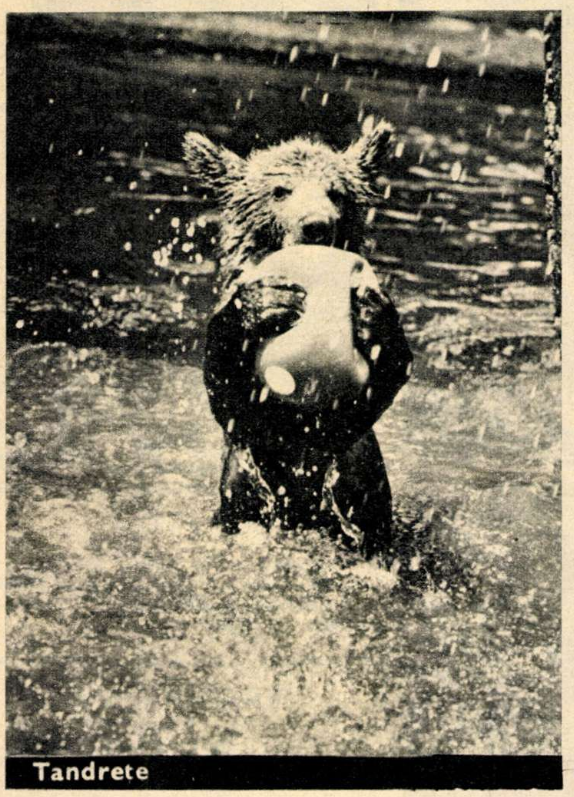

Tandrete

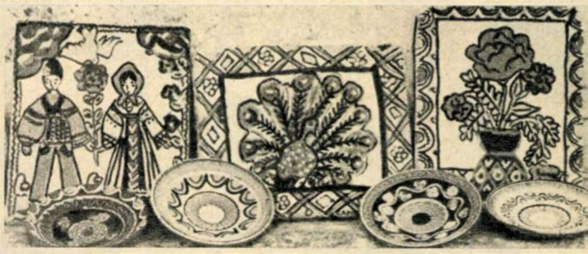

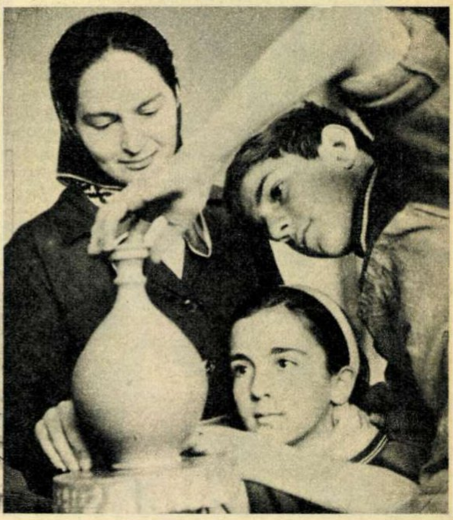

Sub privirea atentă a Aureliei Ogrezeanu, Ionică Popa şi Elena Negoiţă „prind“ tainele meşteşugului.

68

de pe malul Ialomiţei, băiatul încercă să lege cîteva vorbe, dar se lăsă repede păgubaş. Fata nu avea poftă de vorbă. Mergea încet, legănîndu-şi cozile cînd pe un umăr, cînd pe celălalt. Marin urmărea jocul acesta cu un fel de curiozitate nemărturisită. Cînd au ajuns la moară, s-au urcat pe platformă şi sprijinindu-şi coatele pe ieşitura unui zid, au început să cerceteze poteca ce ducea spre sat.

Ieşind de după ridicătura unei movile, un călăreţ grăbit se îndrepta în galop în direcţia morii.

— Ăsta trebuie să fie Buică, zise Modavu cînd călăreţul scurtă încă o bucată din distanţa care îl mai despărţea de moară. Cînd socoti că este destul de aproape ca să poată fi auzit, grăbitul mesager îşi duse mîinile la gură şi strigă fără să-şi înalţe privirea:

— Modavule, Ana, unde sînteţi? Vasile Olmazu nu e acasă. Am vorbit cu mamă-sa. Nimeni nu l-a văzut cînd a plecat... După ce termină de strigat toate cuvintele acestei scurte veşti, descălecă, apropiindu-se de ruinele morii. Ana îi ieşi în întîmpinare.

— Unde să fie?

— Nu ştiu. I-am tras de limbă pe toţi băieţii cu care m-am întîlnit şi mai cu seamă pe cei cu care umblă el de obicei. Nimeni nu l-a văzut. Am luat calul lui Gogu Oprişor. I-am spus că-i duc tatii nişte ţigări, ca să nu-i aţîţ curiozitatea. Să mai răsufle niţel şi plec îndărăt. I-am promis că mă întorc repede. Voi ce ziceţi? Ce să fie cu Olmazu?...

— Dacă o fi vrut să dea el primul peste intrarea în tunel? aruncă Modavu. Eu zic că acolo trebuie să fie. Şi dacă mi se adeveresc spusele... Noi pierdem timpul din pricina lui şi el...

Într-adevăr, nimeni de-ai casei nu aveau de unde să ştie încotro o apucase Olmazu. Întîi s-a gîndit să stea de vorbă cu vecinul. «Altă barcă nu mai are nimeni, nea Niculae. Ştiu că o să ne

69

ajuţi, dar pînă o isprăvim se sfîrşeşte vacanţa. Ce-ar fi să ne-o dai pe-a dumitale? Apa s-a mai tras şi se poate trece prin vad. La Malul Roşu e bulboana aia, trebuie s-o ştii dumneata. Nu ne putem descurca fără barcă. Ce zici, ne-o dai?... «Ca să-i spună vorbele astea, Vasile Olmazu sărise gardul în curtea vecinului, nevăzut de nimeni. Se strecură cu precauţie pînă într-o coastă a atelierului. Privi pe geam. Nimeni. O singură găină, speriată din cuibar, se năpusti cotcodăcind pe deasupra capului său, îndemnîndu-l să se lipească de zid. «Se vede că nu e nimeni acasă», gîndi băiatul revenindu-şi din

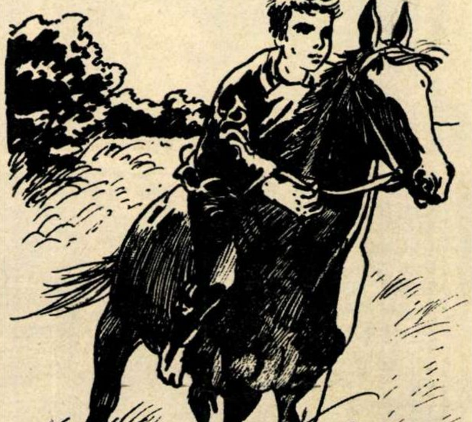

70

buimăceală. După un asemenea gînd porni să alunece pe lîngă zid cu paşi fără zgomot, ca un ghemotoc cenuşiu. Încet, cu băgare de seamă, porni printre pomii grădinii în jos, spre apă. Nimeni nu trebuia să-l vadă. Barca se afla la locul ei, legată de un ţăruş adînc în malul înalt şi drept. Valurile mici, ca nişte solzi, o legănau uşor, ca într-o alintare. Ochii lui sclipiră cînd se apropie de ea. Nu era încuiată cu lacătul. Asta ar mai fi lipsit!... Cînd se urcă în ea începu să vorbească singur mijindu-şi ochii ca un motan, plescăind din limbă şi sorbindu-şi cuvintele:

— Să nu te superi pe noi, nea Niculae. Ştiu eu că ne-ai fi dat-o dacă te rugam să ne ajuţi. Te pomeneşti însă, că-ţi venea poftă să mergi şi dumneata. Dacă era după mine, eu te-aş fi luat. Dar ce te faci cu Marin Modavu? El e comandantul... Eu ţi-o iau, tot eu ţi-o aduc îndărăt. Sîntem oameni de cuvînt şi nu-mi pătez obrazul; ai să vezi... Dezlegă barca de la ţăruş şi în clipa următoare începu să plutească la vale. Important e să ieşim dincolo de sat, continuă el să vorbească tare, ca şi cum n-ar fi fost singur. Trebuie să ne strecurăm pe sub mal. Cui o să-i treacă prin minte că am ridicat pînzele cu direcţia Malul-Roşu?...

Ceilalţi trei membri ai echipajului stăteau în faţa colibei.

— Trebuie să mergem să-l căutăm. E primejdios să hoinărească speriat cine ştie pe unde, spuse Modavu. Şi cum stătea aşa pe gînduri, tresări speriat la ţipătul de surpriză pe care-l lăsă să-i scape Ana Miroslav. De după cotul pe care apa îl forma înainte cu cîteva sute de paşi de bulboana Malului-Roşu, apăruse o barcă. Plutea spre ei, apropiindu-se cu repeziciune de colibă.

— Uitaţi-vă, uitaţi-vă, strigă ea. Vine Vasile Olmazu cu barca...

(Va urma)

ȘOIMII carpaților

13

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: **DUPĂ UN MARȘ FORȚAT PRIN PĂDUREA HAIDUCULUI, CONDUȘI DE PĂTRU, ȘOIMII CARPAȚILOR AJUNG LA STÎNCILE CORBULUI, UNDE HITLERIȘTII PREGĂTEAU EXECUȚIA LUI ONIȘOR ȘI A TOVARĂȘILOR SĂI DE LUPTĂ.**

Scenariu: **PETRE GHELMEZ**

Desene: **OFELIA DUMITRESCU**

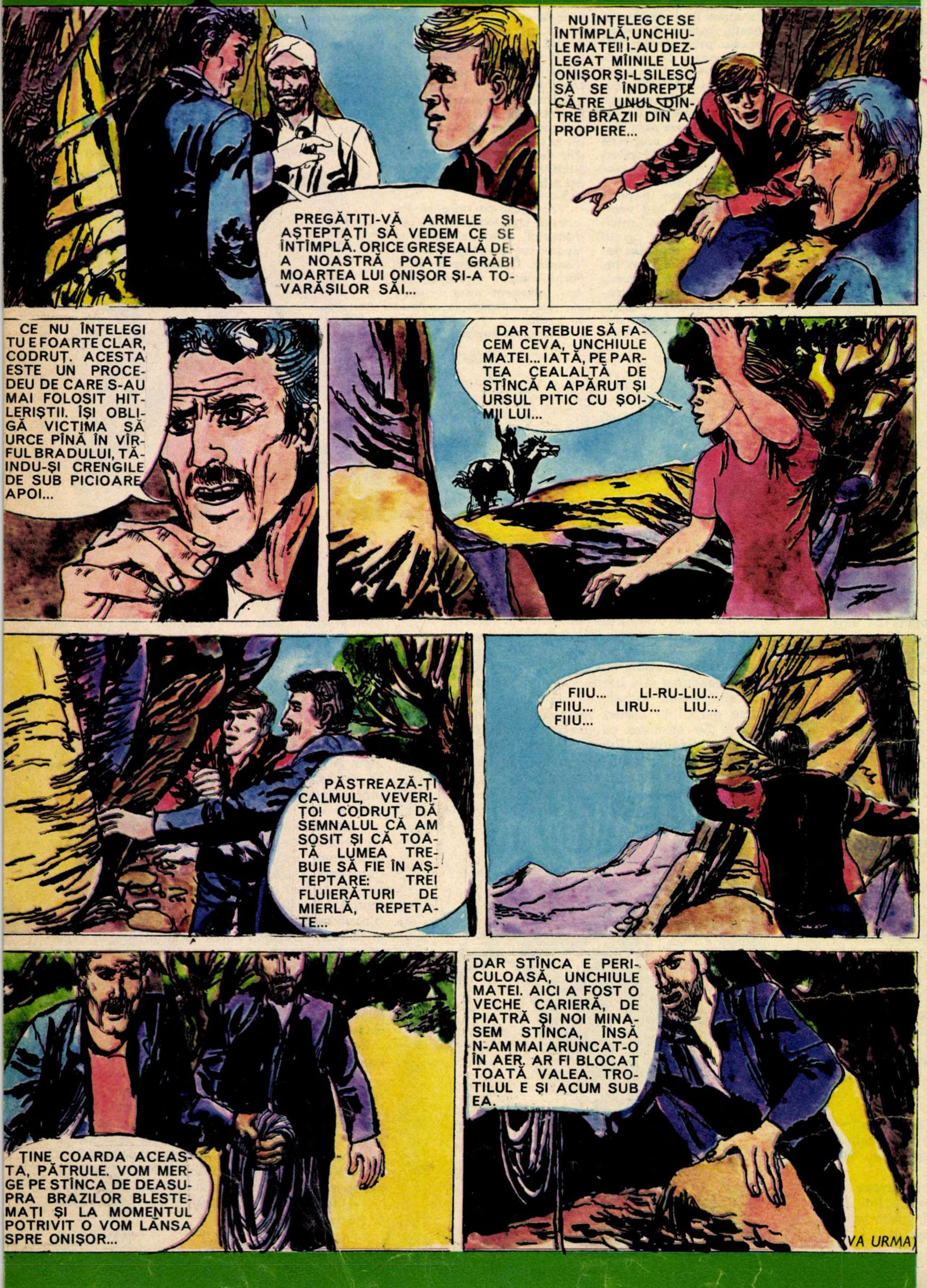
PREGĂTIȚI-VĂ ARMELE ȘI AȘTEPTAȚI SĂ VEDEM CE SE ÎNTÎMPLĂ. ORICE GREȘEALĂ DE-A NOASTRĂ POATE GRĂBI MOARTEA LUI ONIȘOR ȘI-A TOVARĂȘILOR SĂI...
NU ÎNȚELEG CE SE ÎNTÎMPLĂ, UNCHIULE MATEI! I-AU DEZLEGAT MÎINILE LUI ONIȘOR ȘI-L SILESC SĂ SE ÎNDREPTE CĂTRE UNUL DINTRE BRAZII DIN APROPIERE...
CE NU ÎNȚELEGI TU E FOARTE CLAR, CODRUȚ. ACESTA ESTE UN PROCEDEU DE CARE S-AU MAI FOLOSIT HITLERIȘTII. ÎȘI OBLIGĂ VICTIMA SĂ URCE PÎNĂ ÎN VÎRFUL BRADULUI, TĂINDU-ȘI CRENGILE DE SUB PICIOARE APOI...
DAR TREBUIE SĂ FACEM CEVA, UNCHIULE MATEI... IATĂ, PE PARTEA CEALALTĂ DE STÎNCĂ A APĂRUT ȘI URSUL PITIC CU ȘOIMII LUI...
PĂSTREAZĂ-ȚI CALMUL, VEVERIȚO! CODRUȚ DĂ SEMNALUL CĂ AM SOSIT ȘI CĂ TOATĂ LUMEA TREBUIE SĂ FIE ÎN AȘTEPTARE: TREI FLUIERĂTURI DE MIERLĂ, REPETATE...
FIIU... LI-RU-LIU... FIIU... LIRU... LIU... FIIU...
ȚINE COARDA ACEASTA, PĂTRULE. VOM MERGE PE STÎNCA DE DEASUPRA BRAZILOR BLESTEMAȚI ȘI LA MOMENTUL POTRIVIT O VOM LANSA SPRE ONIȘOR...
DAR STÎNCA E PERICULOASĂ, UNCHIULE MATEI. AICI A FOST O VECHE CARIERĂ, DE PIATRĂ ȘI NOI MINASEM STÎNCA, ÎNSĂ N-AM MAI ARUNCAT-O ÎN AER. AR FI BLOCAT TOATĂ VALEA. TROTILUL E ȘI ACUM SUB EA.
(VA URMA)

Agenda Concursurilor

Sosit la Paris cu un avion TAROM, cîștigătorul concursului de desene «Meridianele prieteniei» trimite tuturor cititorilor noștri, pe ilustrata alăturată, un călduros salut de pe malurile Senei. După o scurtă escală, elevul POPA MIHALACHE s-a îndreptat apoi spre Corsica, unde face o excursie oferită ca premiu UNICEF de către agenția «LE TOURISME FRANCAIS».

REȚINEȚI!

Cea de a doua ediție a concursului de benzi desenate se va intitula «Eroi contemporani». Mari premii! Amănunte la apariția regulamentului.

MINITEHNICUS

Între 19 iulie și 1 august 1971, în frumosul peisaj de la Cozia, va funcționa tabăra «Minitehnicus '71». Participă cîte 5 minitehnicieni din cele 39 de județe ale țării, pionieri și școlari de la sate, ale căror lucrări au fost premiate de juriile județene.

CUPA „CUTEZĂTORII“ LA FOTBAL

Mulți cititori continuă să ne ceară lămuriri suplimentare. Lor și altora, le reamintim:

● Au drept de participare echipele formate în sate și comune, inclusiv cele din comunele suburbane. Se pot disputa oricîte meciuri, cu orice echipă din localitate sau din alte sate și comune, înscrisă sau nu în concurs. Se pot disputa mai multe meciuri cu aceeași parteneră. ● Pot face parte din echipe toți elevii pînă la 14 ani inclusiv (adică 15 ani neîmpliniți la 1 iunie a.c.) ● Nu este obligatoriu a avea antrenori. ● Arbitrii pot fi aleși atît din rîndul sătenilor, cît și al elevilor mai mari. ● Fișa de înscriere și foaia de arbitraj vor fi confecționate de către jucători, avînd punctele enunțate în regulament (numărul 20 din «Cutezătorii»).

*

Cînd pleacă la tipar revista (5 iunie a.c.), pe primul loc **ÎN CLASAMENT** se află 6 echipe, cu cîte 4 puncte fiecare: **«SPORT PIONIERESC»**, Șerbeni, Beica de Jos, județul Mureș; **«SĂGEATA»** — Curtici,județul Arad,; **«FULGERUL»** — Grabați, Lenauheim, județul Timiș; **«FLAMURA SALDABAGIU»** — Saldabagiu de Barcău, Balc, județul Bihor; **«VOINȚA»** — Cutca, Sînmartin, județul Cluj; **«ȘTIINȚA»** — Podul Iloaiei, județul Iași.

Așteptăm foile de înscriere și de arbitraj și de la celelalte echipe, atît victorioase, cît și învinse. După cîte știți, chiar un meci pierdut este cotat în clasamentul nostru cu două puncte (meci nul: trei puncte. Victorie: patru puncte).

SUCCES TUTUROR!

JOSE D TOLEDO DIN Vilcabamba A IMPLINIT 140 DE ANI

Vilcabamba — un sătuc pierdut printre plantațiile de tutun și cafea de pe înălțimile Anzilor (Ecuador), descoperit recent de profesorul Leaf de la Universitatea Harward a fost supranumit laboratorul natural. Sătenii de aici nu cunosc electricitatea și nici alte binefaceri ale civilizației. Medicii lipsesc și ei. Cu toate acestea, aproape toți locuitorii ajung la venerabila vîrstă de centenari. Decanul locuitorilor din Vilcabamba este José D. Toledo (din fotografie) care are în prezent 140 de ani. Născut în Vilcabamba în anul 1831, el este tatăl a 8 copii și bunicul a 32 de nepoți. Niciodată n-a dus o viață prea liniștită, iar acum se trezește în zori pentru a lucra pînă seara pe mica sa plantație. El consideră că secretul longevității sale stă în munca de fiecare zi care-i conservă sănătatea, echilibrul și... tinerețea.

VIITORUL ȘI TAINELE SALE

(URMARE DIN PAG. 5)

ca să încerc să mă explic, lista profesiunilor din anul 2000? După unii autori, opt din zece ocupații nu sînt cunoscute în acest moment nici măcar cu numele. Viitorul nu este astfel o încăpere în care intrăm, pe drumul evoluției, și pe care prospectiva ne ajută s-o măsurăm «din ușă»: viitorul nu trebuie, deci, numai cunoscut, viitorul trebuie și inventat și, desigur, construit.

Tinerii au un rol deosebit în inventarea viitorului cu uneltele imaginației, mai ales ca furnizori de «idei». Ne naștem cu o doză de fantezie pe care în mod fatal contactul cu realitatea o apropie de modelele generale. Picasso scria odată că în copilărie desena ca Rafael, dar că apoi toată viața a încercat să deseneze ca un copil. Intr-o revistă a UNESCO, au fost publicate imagini ale orașului viitorului aparținînd unor foarte tineri școlari și s-a remarcat că imaginația unor mari arhitecți ai secolului nostru se apropie adesea surprinzător de viziunea fantastică a copiilor, fiind uneori chiar depășită în prospețime de către aceasta. Uităm prea adesea că tocmai lipsa experienței de viață — care adună, concentrat, influența trecutului — accentuează «deschiderea spre viitor» a tinerilor. Să încercăm să dezvoltăm aceste resurse ale visului. Fantezia tînărului de astăzi educă creativitatea lucidă și eficientă a cetățeanului de mîine. Adulții secolului XXI se formează azi. Înseamnă că sîntem contemporani cu viitorul.

SATUL UNDE APROAPE FIECARE LOCUITOR TRECE DE O SUTĂ DE ANI!

...consideră că secretul longevității sale stă în munca de fiecare zi, care-i conservă sănătatea, echilibrul și ...tinerețea!

Pescarul amator

AVENTURILE COLEGULUI MINITEHNICUS

SCENARIU ȘI DESENE: Radu Marian

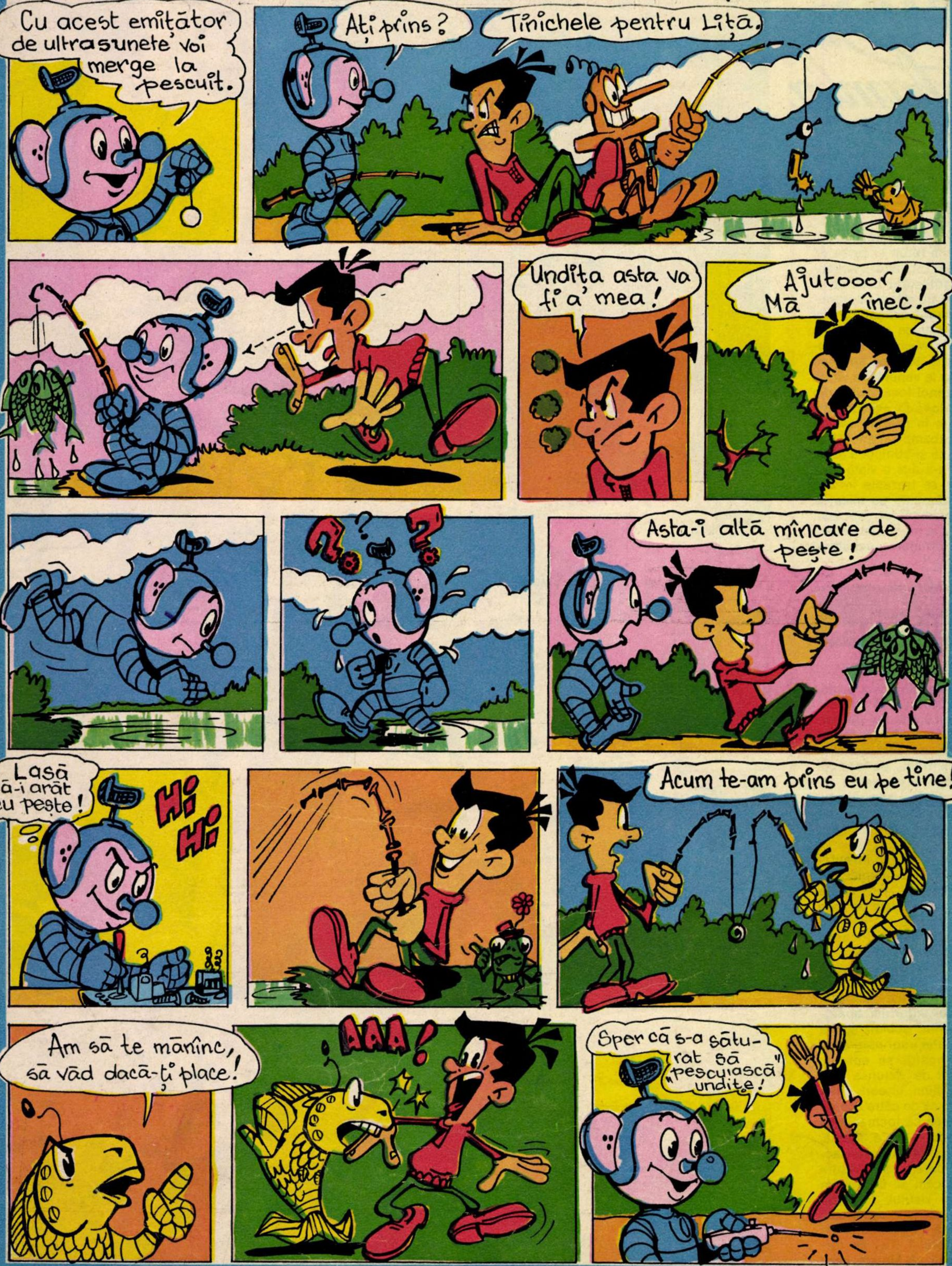
Cu acest emițător de ultrasunete voi merge la pescuit.
Ați prins?
Tinichele pentru Liță.
Undița asta va fi a'mea!
Ajutooor! Mă înec!
Asta-i altă mîncare de pește!
Lasă că-i arăt eu pește!
HI HI
Acum te-am prins eu pe tine!
Am să te mănînc, să văd dacă-ți place!
AAA!
Sper că s-a săturat să „pescuiască" undițe!

Redactor șef: Mihai Negulescu; Redactor șef adjunct: Ovidiu Zotta; Secretar general de redacție: Ioan Donca.
Adresa redacției: București, Piața Scînteii nr. 1. Căsuța poștală 4132. Tel: 17 60 10. Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.
Redactor artistic: Pompiliu Dumitrescu; Tehnoredactor: Lucia Sicomaș.

Abonamentele prin oficiile și agențiile P.T.T.R., prin factorii poștali și difuzorii de presă

ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ.

Cutezătorii

24

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 17 IUNIE
1971, ANUL V (195),
16 PAG., 1 LEU

În acest număr:

- PIONIERII DEZBAT PROIECTUL DE STATUT AL UNITĂȚILOR ȘI DETAȘAMENTELOR (PAG. a 4-a)
- CĂSUȚA DIN PĂDURE (PAG. a 8-a)
- "ODISEEA" aurului (PAG. a 14-a)

24

ACTUALITĂȚI «CUTEZĂTORII»

VIZITA DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA CONDUSĂ DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎN REPUBLICA POPULARĂ DEMOCRATĂ COREEANĂ REPREZINTĂ O MARE CONTRIBUȚIE LA DEZVOLTAREA ȘI ÎNTĂRIREA PE MAI DEPARTE A RELAȚIILOR TRADIȚIONALE DE PRIETENIE ȘI COLABORARE DINTRE POPORUL COREEAN ȘI POPORUL ROMÂN, O CONTRIBUȚIE ÎNSEMNATĂ LA COEZIUNEA ȘI SOLIDARITATEA ȚĂRILOR SOCIALISTE.

ÎN IMAGINE: TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘUL KIM IR SEN, LA SOLEMNITATEA ACORDĂRII UNOR ÎNALTE DISTINCȚII ROMÂNE ȘI COREENE.

Scrisoarea săptămînii

De la un timp, în scrisorile voastre care însoresc zilnic birourile redacției, a apărut ceva nou, Vedeți, fiecare corespondență sosită pe adresa «Cutezătorilor» seamănă cu un copil: e simultan și voioasă, și plină de întrebări, și hazlie, și jucăușă. Adesea, descoperim însă și alte aspecte, și anume că acest copil mai e și un foarte bun ucenic în ale științei, sau un talentat poet, sau — de ce nu! — un tînăr gînditor. Sînt semnele personalității în formare, și corespondențele în care le întîlnim, îndeosebi, sînt acelea dedicate **proiectului de Statut al unităților și detașamentelor de pionieri.** Cititorii au intrat într-un fel de «alertă a ideilor», încercînd fiecare să propună ceva nou și cît mai interesant pentru activitatea pionierească. Scrisorile lor sînt atît de numeroase încît rubrica, rezervată în pag. 4—5, discutării proiectului de Statut, se dovedește neîncăpătoare. Mai toți corespondenții noștri ne scriu că au remarcat cu mîndrie, în proiectul de Statut, paragrafele în care se spune că Organizația lor este organizație revoluționară de masă a copiilor care cuprinde școlari între 7 și 14 ani și că ea își desfășoară întreaga sa activitate sub conducerea Partidului Comunist Român. Parcă anume pentru a dovedi că sînt demni de această cinste, cititorii ne descriu, din activitatea detașamentelor și unităților lor, emoționante episoade prin care vor să arate că ei și colegii lor îndeplinesc cu cinste îndatoririle pionierului. Foarte multe — și în majoritatea cazurilor bine gîndite — sînt propunerile pe care ei le fac în vederea adăugirii la proiectul de Statut. Fiecare propunere a acestor copii vorbește în fond despre un tînăr om care își face cu demnitate și spirit de răspundere, intrarea în viața social-politică.

„CUTEZĂTORII"

REZULTATELE CONCURSULUI DE CORESPONDENȚE

„DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA"

PREMIUL I: O EXCURSIE DE 18 ZILE ÎN FRANȚA

1. **Valeriu Drăgușanu** — Școala generală nr. 4, Rădăuți.
2. **Emilia Done** — Școala generală nr. 1, Orașul Gheorghe Gheorghiu Dej.

PREMIUL II: O BICICLETĂ SEMICURSE

Gabriel Dobre — Școala generală nr. 88, București.

PREMIUL III: APARAT DE RADIO CU TRANZISTORI

Felicia Fodorea — Școala generală nr. 1, Vadul-Moldovei, județul Suceava.

PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI: ECHIPAMENT DE EXCURSIE

1. **Constantin Mamelia** — Școala generală nr. 3, Orașul Gheorghe Gheorghiu Dej.
2. **Costache Iftimie** — Școala generală Zlătunoaia, județul Botoșani.

MENȚIUNI: O VACANȚĂ DE 12 ZILE ÎN TABĂRA DE PIONIERI ȘI ȘCOLARI DE LA COZIA

1. **Laila Samoil** — Școala generală nr. 14, Galați.
2. **Costel Frosin** — Școala generală nr. 196, București.
3. **Octavian Popa** — Săvîrșin, județul Arad.
4. **Dumitru Dohotar** — Școala generală nr. 1,comuna Petrova, județul Maramureș.

O VACANȚĂ DE 12 ZILE ÎN TABĂRA DE PIONIERI ȘI ȘCOLARI DE LA OLTENI, JUDEȚUL COVASNA.

1. **Gheorghe Truță** — Școala generală nr. 1, comuna Oboga, județul Olt.
2. **Florin Ene** — Școala generală nr. 1, București.
3. **Cleopatra Lorințiu** — Liceul nr. 1, Bistrița.

UN APARAT FOTO «CERTINA»

1. **Vasile Caburgan** — Școala generală nr. 11, Galați.
2. **Iolanda Stoiu** — Brăila.
3. **Pavel Manea** — Școala generală nr. 1, Vadul-Moldovei, județul Suceava.

Pe cerul albastru al VACANȚEI stă înscris cuvîntul «CUTEZĂTORII»!

Este suficient să întorci o pagină, și, ca într-un basm, să te poți afla într-o clipă la Pol, la Ecuator, sau în spațiul cosmic.

CU O SINGURĂ CONDIȚIE:

SĂ-ȚI REÎNNOIEȘTI GRABNIC ABONAMENTUL LA «CUTEZĂTORII»!

NU POATE FI CONCEPUTĂ O ADEVĂRATĂ VACANȚĂ FĂRĂ «CUTEZĂTORII»!

Pînă la data de 25 IUNIE A.C. vă puteți adresa factorului poștal, oficiilor și agențiilor PTTR, precum și difuzorilor din școli.

ASIGURAȚI-VĂ DIN TIMP ABONAMENTUL PE TRIMESTRUL III

POȘTA REDACȚIEI

VIOLETA OANCEA, **Roșiorii de Vede, str. Republicii 46.** Dragă Violeta, numai concursuri de muzică ușoară n-am organizat pînă acum în «Cutezătorii»! Simțeam noi că ne lipsește ceva dar nu știam precis ce! Sugestia dumitale de a organiza un concurs de muzică ușoară ne-a luminat! Dar, lăsînd gluma deoparte, vreau să-ți spun că ideea dumitale nu ne displace. Reflectăm... RODICA DUICA, **Școala generală Telești, Dîmbovița.** Din motive tehnico-tipografice, o revistă săptămînală nu poate consemna toate evenimentele importante. Deși, după cum spui dumneata **«e greu ca elevii să selecționeze singuri evenimentele din presa cotidiană»,** ar fi totuși de dorit s-o facă. Nu trebuie să depună mai multă sîrguință decît aceea cu care urmăresc rubricile sportive din aceeași presă cotidiană... CONSTANTIN NĂSTURAȘ, **Liceul Unirea Focșani.** Dragă Constantin, ne întîlnim din nou la această rubrică! Îți mulțumim pentru faptul că i-ai convins pe acei colegi să se aboneze la revista noastră. În felul acesta, obții un ecuson «Cutezătorii». El poate fi purtat fie pe mînecă, fie pe piept, în partea stîngă. ION COLȚATU, **comuna Prunișor — Mehedinți.** Citește «poșta redacției» din numărul 22. DAN MALAESCU, **str. 1 Mai nr. 481, colonia Snagov, Țicleni, județul Gorj** (filatelist; dorește să facă schimb de mărci poștale cu alți cititori). Dumneata ești de părere să publicăm mai puține caricaturi și mai multe adrese de filateliști. Alți cititori ne cer, dimpotrivă, mai puține rubrici dedicate colecționarilor și mai mult umor! Cu cine să ținem? Cu nimeni... și cu toți! Vom continua să împărțim în mod echilibrat spațiul revistei între diferitele rubrici.

OVIDIU ZOTTA

2000
ARHIVA DE AUR

La redacție sosesc zilnic mii de scrisori conținînd fiecare una sau mai multe «Fișe pentru anul 2000».

Faptul că aceste fișe vor fi păstrate la Biblioteca Academiei R.S.R. pînă în anul 2000 atrage foarte mulți participanți, ca de altfel și originalele premii.

Celor care nu au completat încă «Fișa pentru anul 2000», apărută în numărul 23 din «Cutezătorii», le reamintim că ultima zi cînd își mai pot expedia fișele la redacție e 22 iunie 1971.

AGENDA „EXPEDIȚIILOR CUTEZĂTORII"

Pînă la data la care trimitem în tipografie aceste rînduri, s-au înscris în concurs **251 de echipaje** *(deci peste* **2 500 de expediționari)** *din aproape toate județele țării, itinerarele lor acoperind ca un păienjeniș întreaga regiune muntoasă a țării (inclusiv munții Măcinului).*

Așadar, se anunță un start masiv și cu... dreptul. Le recomandăm totuși expediționarilor ca perioada dinaintea plecării s-o rezerve pregătirilor și antrenamentelor în așa fel încît posibilitatea oricărei surprize neplăcute pe traseu să fie exclusă cu desăvîrșire.

Drum bun, cutezători!

AGENDA „MINITEHNICUS"

Între 15—30 iunie, a.c. în toate județele țării, s-au deschis, în localitățile de reședință, expozițiile județene «Minitehnicus '71». La ora cînd tipărim aceste rînduri, sîntem informați că mii de vizitatori au asaltat standurile expozițiilor județene. Redacția noastră acordă cîștigătorilor concursului medalii și diplome! Vom reveni cu amănunte în numerele viitoare.

CUPA „CUTEZĂTORII" LA FOTBAL

După cum v-am informat, competiția este în plină desfășurare. Deocamdată, pe primele trei locuri se află, în ordine, următoarele echipe: 1. «SĂGEATA» — Curtici, Arad, *cu 28 puncte;* 2. «SPERANȚA» — Săvîrșin, Arad, *cu 12 puncte;* 3. «VICTORIA» — Brazi, Prahova, «VIITORUL» — Cungrena, Olt, «RACHETA» — Baria — Iași și «AVÎNTUL» — Nichiteni, Coțușca, Botoșani, fiecare *cu cîte 8 puncte.*

Am primit și fișa de înscriere a unei echipe de fete — «VENUS» Jimbolia — Timiș — care, disputînd 5 meciuri cu o altă echipă formată din colege de școală, a acumulat *18 puncte!* Va trebui, oare, să alcătuim un clasament separat al fetelor?!

SALUTUL

CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

CU PRILEJUL ZILEI PIONIERILOR

Dragi pionieri,

A devenit o frumoasă tradiție a celei mai tinere generații din țara noastră ca în fiecare vară să sărbătorească, plină de însuflețire, una dintre zilele cele mai îndrăgite de copii și de către întregul popor — Ziua pionierilor.

Anul pe care-l încheiem a fost marcat de sărbătorirea a 50 de ani de la crearea Partidului Comunist Român și v-a oferit prilejul să vă arătați încă o dată dragostea fierbinte pe care voi, copiii, o nutriți față de partid, conducătorul încercat al poporului nostru.

În această perioadă, în toate județele de pe cuprinsul patriei au avut loc întîlniri ale pionierilor cu vechi membri de partid, cu activiști de partid și de stat, care le-au împărtășit fapte mărețe din trecutul de luptă al partidului; au fost vizitate marile șantiere de construcții, uzine și întreprinderi, unde voi, copiii, ați fost puși față în față cu faptele de eroism ale poporului, ați văzut și ați remarcat frumusețea și măreția socialismului făurit de miinile și mintea părinților și fraților voștri mai mari.

Cu prilejul acestui jubileu, ați dovedit, prin succesele repurtate la învățătură, prin numeroasele fapte pionierești, că sînteți într-adevăr fiii demni ai Partidului Comunist Român. Mărturii ale acestui fapt sînt activitățile deosebite pe care le-ați desfășurat în detașamentele și unitățile organizației, în cercurile tehnice și științifice, la concursurile și festivalurile cultural-artistice la care ați participat, în cadrul Anului atletismului pionieresc, în excursiile și drumețiile pe frumoasele plaiuri ale patriei, în acțiunile voastre cu caracter obștesc și patriotic.

Pe un asemenea bogat fundal se profilează și unul dintre evenimentele remarcabile ale vieții organizației noastre ce va avea loc în această toamnă: cea de a doua Conferință Națională a Organizației Pionierilor. Încă din aceste zile, purtători ai cravatelor roșii, dezbateți cu însuflețire și răspundere proiectul Statutului unităților și detașamentelor de pionieri, iar unii dintre voi, aleși delegați la secțiunile pentru pionieri ale conferințelor orășenești, municipale și județene ale Organizației, îndeplinesc pentru prima dată un mandat social, militînd pentru continua dezvoltare a democrației pionierești, participînd nemijlocit la inițierea, organizarea și realizarea întregii activități, exercitînd cu răspundere drepturile și îndatoririle pe care le aveți pentru bunul mers al activității organizației.

Dragi pionieri,

În fața voastră stau minunatele zile ale vacanței. După un an de muncă încordată, în care ați obținut frumoase succese la învățătură și în activitatea pionierească, vă urăm sănătate și voioșie, pentru a putea petrece așa cum se cuvine, în excursii și drumeții, la munte și la mare, în tabere și în casele pionierilor zilele de odihnă care urmează. Prin sîrguința pe care o veți depune, îndeplinind cu abnegație îndatoririle pionierești, vă chemăm să răspundeți cu devotament dragostei nețărmurite pe care v-o poartă poporul, Partidul Comunist Român, părintele iubit al copiilor din patria noastră.

Cu prilejul Zilei pionierilor, Consiliul Național al Organizației Pionierilor vă adresează calde felicitări vouă, celor peste un milion șase sute de mii de purtători ai cravatelor roșii, comandanților de unități, detașamente, tuturor celor care își consacră energia, talentul și priceperea lor nobilei misiuni de formare și educare a copiilor.

Să pășim, cutezători, tot înainte!

**CONSILIUL NAȚIONAL AL
ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR**

Prietenii pionieriei

SAVANTUL HENRI COANDĂ ÎN VIZITĂ LA DEȚINĂTORII MARELUI TROFEU „MINITEHNICUS"

Deunăzi, într-o dimineață însorită, pionierii brașoveni au trăit momente ce se vor înscrie ca amintiri de neșters în memoria lor. Cel care reprezintă modelul oricărui școlar ce schițează pe coala de desen sau pe hîrtia de calc planurile primei sale invenții, savantul de renume mondial **HENRI COANDĂ** *a poposit în ziua aceea în mijlocul pionierilor din orașul de la poalele Tîmpei, răspunzînd cu căldură întrebărilor lor însuflețite. Nu întîmplător, celebrul om de știință a ales Brașovul drept loc al întîlnirii sale. El a vrut să sublinieze în acest fel aprecierea pe care o acordă cîștigătorilor Marelui Trofeu Minitehnicus pe anul 1970. De altfel, cu simplitatea sa cuceritoare, savantul s-a și adresat micilor săi prieteni numindu-i «colegii mei» — inventatorii de mîine.*

Cutezătorii tehnicii din Brașov au dovedit că merită cinstea pe care le-a făcut-o Henri Coandă. Ei cunoșteau, cuvînt cu cuvînt, descrierea activității științifice a marelui savant, făcută într-unul din numerele trecute ale revistei noastre, iar mulți dintre ei își îmbogățiseră aceste date cu altele din reportaje și interviuri dedicate de alte publicații omului de știință. Cîțiva dintre ei vizitaseră muzeul științific dedicat lui Henri Coandă. Întrebările pe care le-au pus dovedeau din plin interesul, cunoștințele lor în domeniul științei și tehnicii, al creației marelui savant și inventator.

— Ce idee științifică a stat la baza primului avion cu reacție din lume, avion pe care l-ați construit în anul 1910? Ce domenii de aplicații are astăzi «Efectul Coandă?» Vorbiți-ne despre aerodina lenticulară, despre proiectul trenului tubular cu viteze de peste 600 de km pe oră pe care l-ați conceput în 1969!

Discuția savantului cu pionierii brașoveni nu s-a limitat numai la răspunsurile date acestor întrebări. Ea a constituit un adevărat tur de orizont al realizărilor științei și tehnicii actuale și al fantasticelor perspective ce se deschid științei anului 2000 începînd cu desalinizarea apelor, continuînd cu aplicațiile uluitoare ale laserului, cu posibilitățile de utilizare a apei drept combustibil, cu relațiile dintre tehnică și muzică. Tot în această strălucită și pasionantă «lecție» savantul le-a vorbit copiilor și despre lecțiile obișnuite, despre studiul sîrguincios și creator al matematicii, fizicii și al altor discipline fără de care nimeni nu poate „decola" spre înălțimile cunoașterii umane, spre marile realizări tehnico-științifice.

Cîndva, poate unul dintre pionierii care în dimineața aceea au pus întrebări și au ascultat răspunsurile marelui savant, va răspunde în calitate de cunoscut om de știință întrebărilor unui reporter. Fără îndoială că el își va aminti atunci de întîlnirea cu Henri Coandă, de puternicul elan și imbold pe care cuvintele de îndemn ale celebrului savant le-au născut în sufletul copilului din 1971.

H. LEREA

PIONIERII ÎNTÎMPINĂ CONFERINȚĂ NAȚIONALĂ

Cu puțin timp în urmă, ați aflat de întîlnirea activului pionieresc din orașul și județul Sibiu cu tovarășul Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor și cu tovarășul Richard Winter, prim-secretar al Comitetului județean Sibiu al P.C.R.

La «Casa albastră» a muzeului Brukenthal, activele pionierești din școlile municipiilor Sibiu și Mediaș i-au întîmpinat pe oaspeții dragi, cărora le-au înfățișat cu mîndrie preocupările, realizările și proiectele lor pionierești. Președinții de detașamente și unități, participanți la întîlnire, au vorbit în numele pionierilor pe care îi reprezintă, reușind să redea tabloul viu al activității pionierești din județ, frumusețea vieții în organizație, bucuria de a fi pionier.

În cuvîntul lor, pionierii Silvia Ionescu, Școala generală nr. 9, Sibiu, Ion Mureșan, Școala generală nr. 17, Sibiu, Friedsam Marilena de la Școala generală nr. 3, Mediaș și Mihu Horea, Școala generală nr. 21, Sibiu au vorbit cu mîndrie despre succesele pionierilor sibieni obținute în marile confruntări naționale și internaționale sportive, artistice, tehnice. Cu acest prilej, Sara Reihenhauer — Școala generală nr. 10, Sibiu — a prezentat în avanpremieră cel mai recent film al cineclubului lor dedicat prieteniei dintre pionierii români, germani și maghiari.

Participanții la discuții și-au exprimat recunoștința pentru sprijinul pe care îl primesc din partea organelor de partid și de stat în asigurarea celor mai bune condiții de desfășurare a activității pionierești.

De asemenea, cu gîndul la apropiata Conferință Națională a Organizației lor, pionierii au făcut propuneri fructuoase de îmbunătățire a proiectului Statutului unităților și detașamentelor de pionieri din Republica Socialistă România.

Tovarășul Virgiliu Radulian i-a felicitat, prin pionierii prezenți, pe toți purtătorii cravatelor roșii din județ pentru realizările lor, spunîndu-le că reprezintă un «destoinic detașament al mișcării pionierești din țara noastră».

Tovarășul Richard Winter i-a încredințat pe pionieri că realizările lor se bucură de prețuirea Comitetului județean de partid și, felicitîndu-i pentru succesele obținute, i-a asigurat și pentru viitor de atenția deplină cu care vor fi înconjurați în întreaga lor activitate.

* * *

NOI
și organizația

PROIECTUL DE STATUT *al unităților și detașamentelor de pionieri din Republica Socialistă România continuă să fie dezbătut în adunările pionierești.*

La Școala generală din Singureni, Ilfov am fost martorii unor aprinse discuții pe marginea documentului.

MARIUS STOICA, *cl. a IV-a: «Aș dori ca steagul patriei noastre să se facă cunoscut pretutindeni. De aceea propun ca inelul ce-l purtăm la cravata roșie să fie colorat în roșu, galben și albastru; atunci cînd vom face schimb de cravate cu pionierii altor țări, darurile noastre să poarte insemnele României».*

CATELUȚA CHIȚU, *cl. a III-a: «În afară de note bune, disciplină, modestie și curaj un pionier trebuie să se evidențieze și printr-o ținută vestimentară desăvîrșită. De aceea ar fi bine ca uniforma pionierească să fie confecționată din materiale neșifonabile și ușor de întreținut.»*

VIORICA PUFULESCU, *cl. a IV-a: «Eu, ca și colegele mele, doresc să cunosc trecutul glorios de luptă și tradițiile poporului nostru, frumusețile patriei și marea sa avuție folclorică. De aceea, cred că ar fi bine ca cel puțin una dintre adunările noastre de detașament să fie dedicată trecutului glorios de luptă a poporului».*

ADRIAN DOBRA, *cl. a IV-a: «Acum, cînd în Organizația pionierilor vor intra școlari de la vîrsta de 7 ani, trebuie subliniată în Statut sarcina permanentă ce revine pionierilor mai mari și anume, aceea de a sădi în sufletul celor mici respectul pentru muncă, disciplină, curaj.»*

CEA DE A DOUA
A ORGANIZAȚIEI LOR

Dragă redacție, de curînd eu și încă trei prieteni am devenit pionieri. Sîntem foarte bucuroși!

Zilele acestea am participat, alături de ceilalți colegi din detașamentul nostru, la dezbaterea proiectului de Statut al unităților și detașamentelor de pionieri. A fost ceva cu totul nou faptul că deși sîntem cei mai tineri din organizație, ne-am putut spune părerea asupra programului de activitate al detașamentului.

MIHAIL IUHASZ,
detașamentul clasei a III-a D,
Școala generală nr. 1,
Oțelul Rosu

* * *

3 IUNIE 1971, Flori multicolore împodobesc frumoasa sală de festivități a Casei pionierilor din orașul **Salonta, județul Bihor.** Ținuta sărbătorească a pionierilor se datorește unui eveniment deosebit: deschiderea lucrărilor secțiunii pentru pionieri a Conferinței orășenești a Organizației. După ceremonialul de deschidere, tovarășa Elisabeta Țirban, președinta Consiliului orășenesc Salonta al Organizației pionierilor, a vorbit despre principalele realizări ale pionierilor din oraș.

În discuțiile purtate, reprezentanții celor 1 200 de pionieri din oraș au relatat despre gîndurile și preocupările lor prezente și de viitor, aducînd numeroase propuneri la proiectul de Statut.

Astfel, pionierul **ROMEO BUDA**, clasa a V-a, Școala generală «Alexandru Moghioroș», a propus ca pionierii să aibă un șnur tricolor la cravată; pionierul **GERARD MATEI**, președintele detașamentului clasei a III-a B, de la aceeași școală, propune completarea devizei pionierilor prin întregirea cuvîntului «Partidului» cu «Comunist Român».

În final, cei prezenți și-au ales delegați pentru Conferința județeană, secția pionieri.

După închiderea lucrărilor a avut loc un program cultural-artistic dat de formațiile din oraș, a fost vizitată o interesantă expoziție cu lucrări realizate de pionierii și școlarii din școlile orașului Salonta.

Nicolae PREJA

* * *

MIZIL. *Dintre cei 50 de delegați, participanți la secția pionieri a Conferinței orășenești o mare parte s-au înscris la discuții pe marginea informării prezentate de tovarășul profesor Constantin Avram, președintele Consiliului orășenesc. S-au făcut, de asemenea, propuneri și observații privind îmbunătățirea proiectului de Statut al unităților și detașamentelor de pionieri.*

Iată numai cîteva dintre propunerile pe care le-au făcut: cravata de pionier să fie purtată în fiecare zi, adunările de unitate să se țină mai des, școlarii să fie primiți în organizație nu numai în adunările detașamentului, ci și în cadrul unității. De asemenea, vorbitorii și-au exprimat bucuria că școlarii vor fi primiți în organizație din clasa a II-a, cînd au împlinit vîrsta de 7 ani.

În timpul lucrărilor, pioniera Pașal Greta — președinta unității de la liceul din Mizil — a propus să se adreseze o chemare către colegii lor din județul Prahova, participanții la conferințele orășenești, prin care să se angajeze să organizeze diverse acțiuni patriotice: de strîngere a plantelor medicinale, a deșeurilor etc. Într-o atmosferă entuziastă ei au aprobat propunerea Gretei și au transmis telefonic chemarea în localitățile respective. O surpriză plăcută le-au oferit-o pionierii din Bușteni care au răspuns cu promptitudine: «La chemarea voastră, transmisă în timpul lucrărilor conferinței, răspundem cu bucurie. Vă trimitem același cald salut pionieresc și urări de succes deplin lucrărilor conferinței voastre.»

In partea finală a conferinței au fost aleși cei doi delegați care să-i reprezinte în cadrul secțiunii pentru pionieri a conferinței județene ce va avea loc în septembrie a.c.

Prof. Petre ANDREI,
vicepreședinte al Consiliului
județean Prahova,
al Organizației pionierilor

* * *

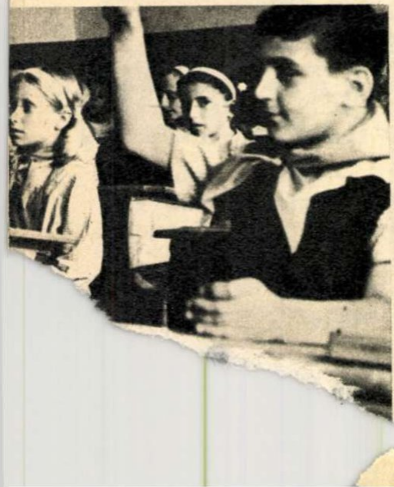

«ORGANIZAȚIA PIONIERILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA ESTE ORGANIZAȚIA REVOLUȚIONARĂ DE MASĂ A COPIILOR, CARE CUPRINDE ȘCOLARI ÎNTRE 7 ȘI 14 ANI...»

Acestea sînt primele cuvinte din proiectul de Statut al unităților și detașamentelor de pionieri. Și cred, nici n-ar putea fi altele mai lapidare și mai exacte totodată deoarece tot, **absolut** tot din ceea ce înseamnează pionierie își are rădăcina și explicația în această definiție. Sînt cuvinte ce rezumă și lămuresc **sensul** și **forța** pionieriei și de aceea vă propun nu numai să le rețineți, ci și să meditați asupra lor. Așadar, ce semnificație și ce consecințe are apartenența voastră la o organizație revoluționară? Evident, nenumărate, dar în primul rînd faptul că un copil devenind pionier e **conștient** de rosturile organizației sale, de programul acesteia — la care a subscris de bună voie — și la a cărui îndeplinire este gata să își aducă aportul. Și care este, care poate fi acest program altul decît acela al întregului popor, programul revoluționar, de prefacere comunistă a vieții noastre? Subliniind că pionierul face parte dintr-o organizație revoluționară, Statutul scoate de la prima sa frază în evidență faptul că organizația cravatelor roșii s-a aliniat prin sutele de mii de membri în frontul dezvoltării comuniste a patriei noastre, că și-a asumat răspunderea acestei misiuni pe acea hotărîtoare porțiune a acestui front care se numește **viitorul.** Căci cauza comunismului, adică a ridicării întregului popor la cota fericirii, nu este o bătălie de cîțiva ani și nici nu se rezolvă undeva, ocult, sau prin strădaniile cuiva, neștiut. Aceasta este cauza istorică, pe deplin conștientă a cîtorva-generații, o cauză de neconceput fără adeziunea și aportul fiecăruia dintre noi cu ceea ce are fiecare mai bun, mai valoros. Nu poți — pionier fiind — să mai gîndești la viitor ca la o «treabă a altora». Știm că tot ce se petrece în jurul nostru are, și e firesc să aibă, un rost, o țintă, că bunăstarea și fericirea obștească se construiește și se consolidează cu ochii bine deschiși, prin unirea tuturor energiilor și orientarea lor în acest unic sens. Este datoria fiecărui copil-pionier să îl deslușească, să înțeleagă că această cea mai fantastică operă istorică a poporului nostru nu e un dar al zeilor, ci o trudă omenească măreață, dar nu lipsită de sacrificii pe lîngă mari satisfacții. Și una din primele satisfacții este propria desăvîrșire, generoasa dăruire a tot ce e mai omenesc în fiecare pentru propășirea patriei. Este o bătălie uriașă ce nu are loc la întîmplare. Statul major al acestei bătălii este Partidul Comunist Român, al cărui program și idei au devenit cea mai nobilă și dinamică forță interioară a fiecăruia și a tuturora.

Afirmînd caracterul revoluționar al Organizației pionierilor, Statutul deschide unităților, detașamentelor și fiecărui pionier în parte calea spre cele mai rodnice împliniri, spre acele acțiuni și fapte ce au o nemijlocită legătură cu întreaga politică a partidului și deci cea mai deplină valoare pentru întreaga societate. Nu poți, este exclus să faci parte din Organizația pionierilor, organizație revoluționară, fără această maturitate a minții și inimii tradusă în ideea că fiecare gest, fiecare gînd al nostru slujește cauzei viitorului comunist, că acesta este programul întregii organizații și a fiecăruia dintre noi, că în fiecare zi, în fiecare clipă putem contribui, fiecare, oricît de mic, la triumful cauzei partidului. Este aceasta o nemărginită onoare și răspundere a fiecăruia. Fără îndoială cea mai înaltă onoare și răspundere. **Organizația revoluționară a copiilor din R.S. România...** Ce cîmp nețărmurit de inițiativă și desăvîrșire pentru fiecare dintre voi, ostașii cei mai tineri ai partidului, înălțați prin toată istoria viitoarelor decenii la confruntarea, ochi în ochi, cu visurile de veacuri ale poporului nostru!

Mircea SÎNTIMBREANU

ȘOIMII carpaților

14

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: AJUNȘI LA STÎNCILE CORBULUI, ȘOIMII CARPAȚILOR SE PREGĂTESC SĂ INTRE ÎN LUPTĂ PENTRU SALVAREA LUI ONIȘOR. ÎN ACEST TIMP, ÎN VALE, HITLERIȘTII PREGĂTESC PRIZONIERILOR UN SFÎRȘIT ÎNGROZITOR.

Scenariu: **PETRE GHELMEZ**
Desene: **OFELIA DUMITRESCU**

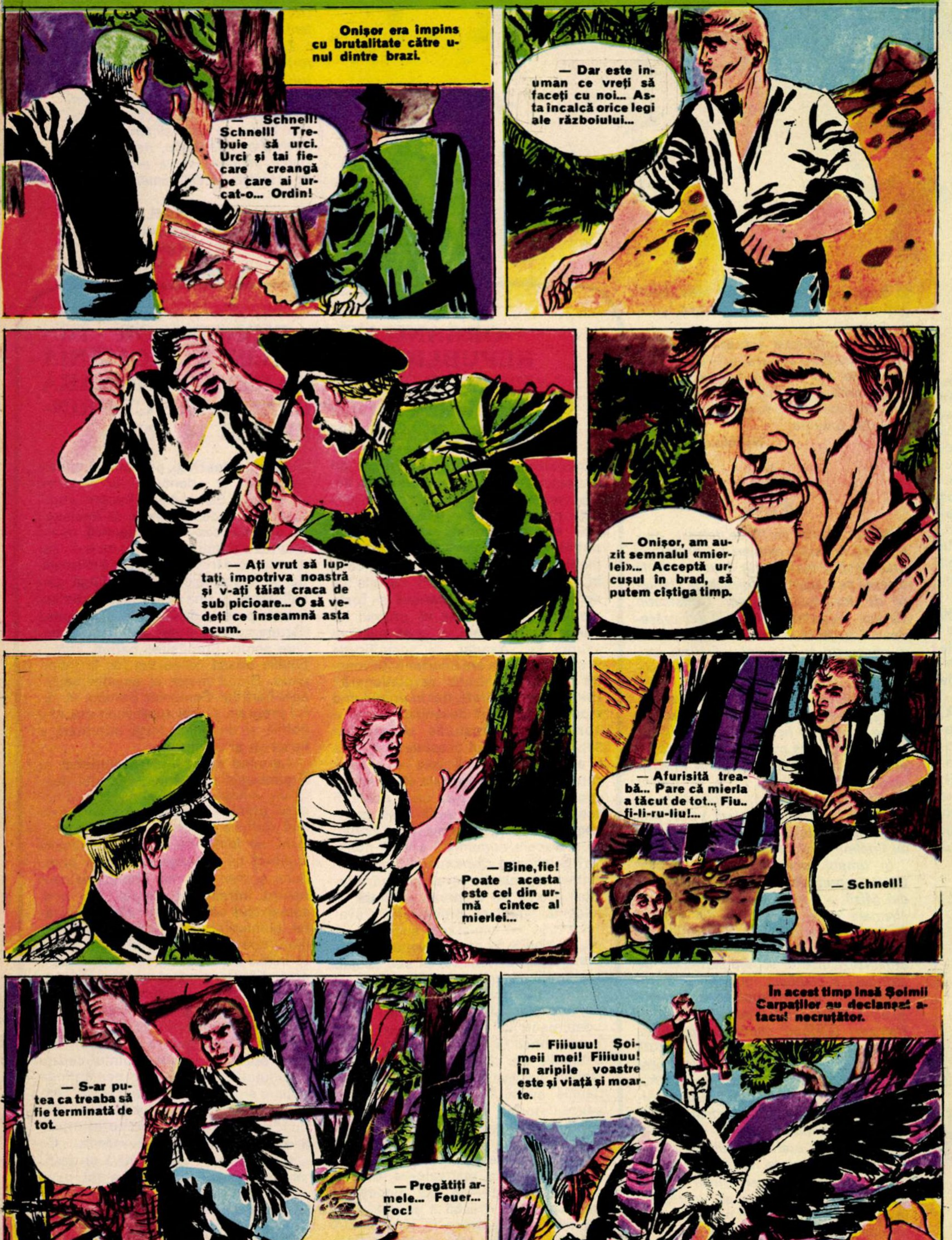
Onișor era împins cu brutalitate către unul dintre brazi.
— Schnell! Schnell! Trebuie să urci. Urci și tai fiecare creangă pe care ai urcat-o... Ordin!
— Dar este inuman ce vreți să faceți cu noi... Asta încalcă orice legi ale războiului...
— Ați vrut să luptați împotriva noastră și v-ați tăiat craca de sub picioare... O să vedeți ce înseamnă asta acum.
— Onișor, am auzit semnalul «mierlei»... Acceptă urcușul în brad, să putem cîștiga timp.
— Bine, fie! Poate acesta este cel din urmă cîntec al mierlei...
— Afurisită treabă... Pare că mierla a tăcut de tot... Fiu.. fi-li-ru-liu!...
— Schnell!
— S-ar putea ca treaba să fie terminată de tot.
— Pregătiți armele... Feuer... Foc!
În acest timp însă Șoimii Carpaților au declanșat atacul necrutător.
— Fiiiuuu! Șoimeii mei! Fiiiuuu! În aripile voastre este și viață și moarte.

(VA URMA)

Pretutindeni trăiesc copii

...și unde sînt copii, sînt și reviste pentru ei! Vioaie, sprintene și istețe ca și cititorii lor, ele vorbesc, toate — deși în limbi diferite — despre bucuria de a fi tînăr, de a privi cu încredere viitorul tău și al planetei. Rubrica noastră «Pretutindeni trăiesc copii» vă prezintă azi cîteva reviste pentru copii, din R.S.F. Iugoslavia.

ZMAJ

Revista literară pentru copii ZMAJ, din care publicăm o povestire și o poezie, este editată în orașul Belgrad, la adresa:
Француска, 31 Београд

НОВОСТИ
КЕКЕЦ

— revistă săptămînală ilustrată pentru copii. Adresa redacției: Piața Marx – Engels nr. 7. (Београд, Трг. Маркса и Енгелса, 7).

ТИТОВ
ПИОНИР

— gazetă săptămînală pentru copii, editată în orașul Titograd. Adresa redacției:
Ул. Марка Миланова 11, Титоград.

male NOVINE

— gazetă săptămînală pentru tineret, editată în orașul Sarajevo. Adresa redacției: Ul marsāla Tita nr. 13, Sarajevo.

●

În

LUNAUȚII

de MARKO MILJENOVIĈI

Lune rătăcea prin curtea parcă anume făcută pentru aventuri. Era sălbatică, întinsă și părăsită ca o junglă. De fapt, curtea se continua cu o fostă livadă. Pomii erau rari, în schimb peste tot creșteau din abundență și nestingherite bălăriile. Lune aștepta în zadar ca din aceste bălării să apară vreo girafă sau vreo capră sălbatică. De obicei,se juca singur. Numai din cînd în cînd veneau la el copiii din vecini cu care însă nu prea se înțelegea.

Stînd singur, Lune inventa tot felul de jocuri. Unul dintre aceste jocuri era săritura de pe acoperișul șopronului, ajutat de două umbrele deschise. Vîntul însă îl împiedica, îi zbîrlea părul cîrlionțat. Cînd se pregătea să sară, copiii adunați făceau zarvă mare, parcă ar fi asistat la un meci de box. Cel mai mult îl tachina Zvezdan:

— Să vin să te țin ca să nu cazi?! Sau poate vrei să-ți întindem o plasă!...

Lune răspundea supărat:

— Nu-ți fie teamă! Mai bine dă-te la o parte să nu-ți sar în cap.

Atunci devenea deodată serios. Săritura de pe acoperișul șopronului era o chestiune de onoare.

De astădată însă, o umbrelă nu l-a ascultat, vergelele s-au îndoit ca o aripă frîntă și Lune a nimerit în butoiul cu apă de ploaie. A ieșit de acolo bine murat, clănțănind de frig. În timp ce încerca să se scuture, copiii au izbucnit în hohote de rîs. Lune i-a privit mirat și ca să arate că nu-i păsa prea mult, a izbucnit și el în rîs. Dar în sine se gîndea:

«Bine că nu a fost mai rău».

Vedran se apropie și-l îmbrățișă:

— Bravo, ai să devii un adevărat parașutist! Ai toate condițiile: ești scund, iar la nevoie știi să te scufunzi în apa de ploaie...

— Parașutist? Asta poate oricine! Și bunica! Zvezdan făcu o grimasă și zîmbi batjocoritor: Eu, frățioare, o să fiu cosmonaut! Numai că pentru asta trebuie să te antrenezi ani de zile, să faci exerciții în vid. Dacă vrei să știi, cosmonautul plutește în nava cosmică ca un fulg, el trebuie să fie curajos și puternic ca un sportiv.

Lune îl privi pe Zvezdan de sus:

— Cosmonautul nu trebuie să aibă nota 1 la fizică și nici să fie amenințat la matematică, așa cum este, de exemplu, unul Zvezdan...

Din clipa aceea, Lune a început să se gîndească tot mai des la o revanșă. Vanitatea lui ofensată nu-i dădea pace. Voia să dovedească că este capabil nu numai să zboare, ci să construiască și o navă cosmică fără ajutorul nimănui. A adunat imediat o grămadă de ziare vechi, cu tot felul de ilustrații. A decupat cîteva dintre modelele mai grozave apoi, după ele, a desenat modelul său: o cosmonavă cu echipaj din doi băieți.

El o să fie, desigur, pilotul principal, iar pe cel de-al doilea o să-l ia ca tehnician și ajutor.

Toată ziua a cotrobăit prin pod, prin pivniță și prin curte. A adunat o grămadă de lucruri vechi, aruncate la gunoi de cei care locuiseră înainte aici. Dar, slabă nădejde, erau puține pentru o navă cosmică. Lipsea tocmai ce era mai important: aluminiu, pînză impermeabilă și lipici. Și nu putea să facă rost nici de unelte suficiente. Tocmai cînd voia să se dea bătut, Lune se lovi cu palma peste frunte:

«Cum de nu mi-a venit mai de mult această idee?! De cîte ori am trecut pe lîngă el, fără să-l văd. Și, zău, o să fie o adevărată navă cu rampă de lansare...»

De fapt, era un butoi de tablă obișnuit, așezat perpendicular pe un trepied, la înălțimea unui om. Din toate părțile era înconjurat de o cortină verde, naturală. În zilele de vară fierbinți era folosit ca duș. În apropiere zăcea și o caroserie veche de Ford, ca o scoică aruncată pe țărm. Aici, în caroserie, se ascundeau cînd se jucau de-a v-ați-ascunselea.

«Aceasta va fi baza principală și centrul tehnic — cosmodromul» exclamă cu entuziasm.

După aceea, începu exercițiile în «vid». În fiecare zi petrecea cîte o jumătate de oră în butoiul acoperit. În mod obligatoriu îmbrăca «costumul cosmic»: scafandrul făcut dintr-un fîș roșu, cizmele din cauciuc și o cască de miner! Ochelarii negri, de protecție, și-i lega cu un elastic în jurul capului, iar prin sunetul puternic al fluierului anunța începutul. Apoi manevra maneta «navigator» și controla cu atenție «aparatele» din fața lui: termometrul și anemometrul. Pe un carton însemna temperatura și viteza vîntului...

La baza principală, în interiorul căreia lipise fotografii ale navelor cosmice și imagini ale suprafeței Lunii, arbora un drapel. Paznic era cîinele Jacky. În fiecare zi, Lune alerga de la școală ca un năuc și începea munca. Voia să le arate tuturor celora care se mai îndoiau că va pleca în îmtîmpinarea stelelor...

Așa gîndea și alaltăieri... Nu a avut timp nici să mănînce. A aruncat ghiozdanul cu cărtile, a alergat în curte și s-a strecurat spre bază. Dar cînd ajunse aici să i se facă rău nu alta. Cineva îi furase întreaga documentație: desenele, fotografiile, planurile.

Tremura de mînie: «Ah, mamă, dacă-i prind ce o să-i mai scărmăn!... N-o să-i las nici să plîngă!»

Cum i-a văzut pe băieți, li s-a plîns mai mult pentru a-i pune la încercare, decît pentru a fi consolat Vedran îi răspunse însă cu șiretenie:

— Spionajul, frate... Unde ți-a fost paznicul?

— L-am găsit dezlegat, răspunse Lune, gîndindu-se în sinea lui: «Desigur, l-au mituit. Cunosc slăbiciunea cîinelui. I-au adus mîncare, iar el, lacom cum este! Mi-au dat o palmă, mi-au zădărnicit planurile, derbedeii, și acum jubilează, dar nu mă las!».

Își întrerupse gîndurile și spuse cu voce tare:

— Nu-i nimic, am totul în cap.

— Ai uitat lucrul cel mai important: combustibilul.

— De ce combustibilul?

— Păi ce fel de rachetă este a ta: cu abur, atomică?

— Cu reacție? încearcă să-l tragă de limbă Vedran.

— Sînteți prea curioși, băieți! Nu vă mai spun nici o vorbă!...

— Trebuia să-l trimiți mai întîi pe Jacky în cosmos și apoi, cînd perfecționezi nava...

— Asta mă privește, le-o întoarse Lune cu importanță. Pot doar să vă spun că nava va porni de pe loc, vertical, ca elicopterul. Va fi ridicată pe două palete, iar restul este secret. De altfel, o să aflați din ziare...

Băieții îl părăsiră, luîndu-l peste picior.

— Lunautul! Ph!

A doua zi, Lune găsi viitoarea navă mîzgălită toată cu cretă. Sub caricatura, care îl înfățișa pe el, era scris:

— LAPONUL — LUNE — LUNATICUL!

— Le arăt eu lor cine este lunatic! exclamă Lune, mînios și ofensat. De acum nu vor mai afla nici un cuvînt de la mine. Să crape de invidie!

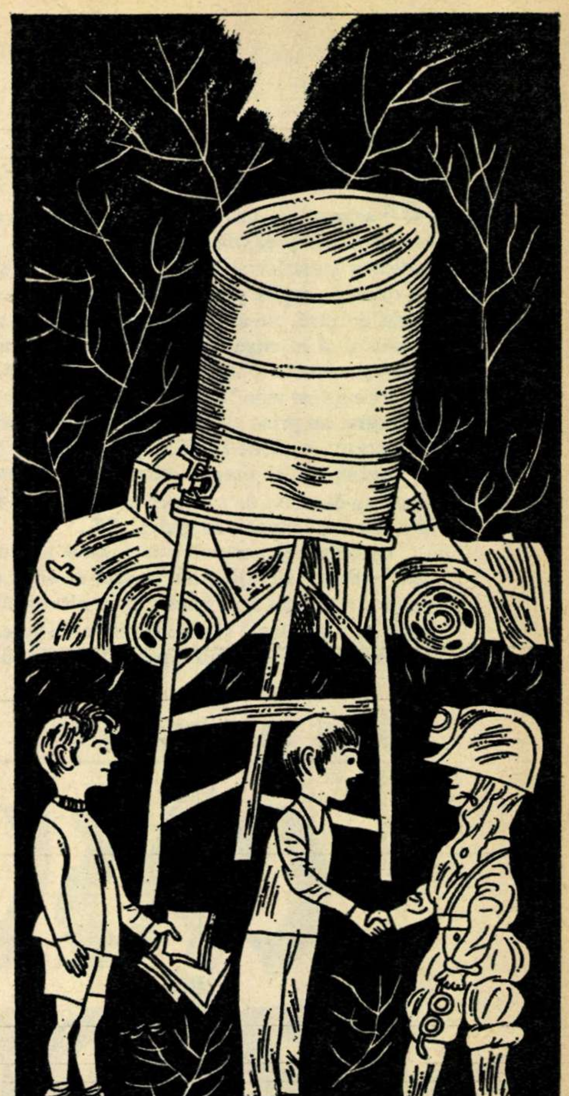

L-a pus pe Jacky să nu le dea voie nici să se apropie. Apoi a încuiat poarta și a scris pe un carton:

ACCESUL STRICT INTERZIS CELOR FĂRĂ TREABĂ!

Considerîndu-se acum complet în siguranță, respiră ușurat: «Ce vesel o să fie cînd vor da cu nasul de poartă, iar Jacky o să-i pună pe fugă».

A plecat spre bază, uitîndu-se cu grijă în jur. Și tocmai cînd credea că totul este cum trebuie, îi observă pe Vedran și Zvezdan. Lune rămase cu gura căscată de mirare:

— La dracu, cum ați intrat?

— Prin trecerea secretă — îi răspunseră într-un glas, făcîndu-și cu ochiul ștrengărește.

Lune îi privea pe sub gene și se gîndea: «Hm, astăzi îmi par cam ciudați, parcă nu le-ar mai arde de rîs. Ce să fie?»

Vedran îi întinse mîna, zîmbind vesel și prietenește:

— Lune, hai să ne împăcăm. Nouă ne este tare ciudă că nu ne-ai primit să ne jucăm cu tine și de aceea ți-am luat planurile și te-am spionat. Dar, uite, acum îți dăm totul înapoi. Iar asta este contribuția noastră spuse, întinzîndu-i un ventilator cu două palete mari. L-am cumpărat de la obiecte vechi. Și încă ceva, continuă Zvezdan, am tocmit chiar și un motor de barcă. Închipuiește-ți, patru cai putere! Dar este tare scump!

Lune, în cele din urmă, își deschise inima:

— Valabil! Apoi, cu un zîmbet larg, continuă: Dar să știți, caricatura aceea și toată mîzgăleala cu creta n-am să v-o iert așa de ușor.

— Șterge totul! — ordona Zvezdan lui Vedran. Apoi, chiar el se apropie de navă și cu creta scrise cu litere mari: «TRĂIASCĂ PRIMII COSMONAUȚI DE PE STRADA NOASTRĂ!»

In românește de SIMION MORCOVESCU

Tata

de MIRA ALEČKOVIČ

Un om se opri într-un sat ars de foc
Și-n prag străin își aminti de casa lui
Apropiindu-se de leagăn
Luă în mîini
Albă boneta copilului neștiut
Care poate găsise un adăpost
Sau poate n-avea să se mai întoarcă.
În jurul leagănului,
Mari pete negre dînd de bănuit...
Cum sta așa, cu mîna aspră dezmierdînd boneta,
I se păru că mîngîie capul copilului necunoscut,
Și-l copleși dorința de-a rămîne
Adăpostit de umbra acestui prunc străin.
Ușoară dantela ca un crin o așeză pe pernă
Și neștiind cu pașii amintirilor încotro să pornească
El plînse aplecat peste leagănul gol
Și-atunci îi apăru un leagăn mult mai mare
Nedeslușind deasupra lui cine va hohoti.

În românește de
GABRIELA MELINESCU

La un pas de extraordinar:

CĂSUȚA din PĂDURE

Mergeam — într-o zi de duminică, în urmă cu vreo cîteva săptămîni — pe cărările munților din preajma Răcătăului (sat din inima Apusenilor), admirînd frumusețea sălbatică a locurilor și savurînd aerul curat și tare al pădurilor. Deodată, pe neașteptate, un ropot de copite și niște chiote ca de indieni porniți la atac, apropiindu-se vertiginos din urma noastră, ne-a smuls brusc din reverie. Abia am avut timp să sărim în marginea drumului și în clipa următoare, prin fața noastră au trecut, ca niște năluci, vreo 10-12 călăreți, chiuind și slobozind, din arcurile încordate și din goana cailor, săgeți șuierătoare.

«Ce-a fost asta?» — ne-am întrebat noi nedumeriți. Dar înainte de-a găsi un răspuns oarecare, au prins să ajungă pînă la noi melodia și versurile unui vechi și cunoscut cîntec haiducesc: «...Bine-i stă la plop în vale/ Și la haiduc pe cărare...»

Eram, pur și simplu, stupefiați. Nu cumva?... Nu, era imposibil, doar știam că haiducii au dispărut de mult, că nu mai pot fi văzuți decît pe ecranele panoramice ale sălilor de cinema. Atunci ce putea fi?...

Ignoranța și nedumerirea noastră aveau să se spulbere peste cîteva minute doar cînd, din aceeași direcție, au apărut de după un cot al drumului vreo 30 de copii care veneau direct spre noi, împărțiți în cîteva pîlcuri, fiecare pîlc avînd în frunte cîte un steguleț cu o emblemă și-o denumire care putea fi citită de la distanță: «Urmașii lui Iancu», «Neînfricații», «Șoimii Apusenilor». Erau fete și băieți între 10 și cel mult 14 ani. Și, toți, înarmați cu arcuri și săgeți și costumați mai pitoresc decît Florin Piersic în postura lui Șaptecai! Pe niște tărgi improvizate, cîțiva dintre ei purtau două pietre asemănătoare cu cele de moară, numai că ceva mai mici. Alții aveau în mîini cîte un obiect ciudat — o doniță veche, un putinei dogit, o custură ruginită. Văzîndu-i și cîntărindu-i din ochi, ne-a mai venit inima la loc și ne-am apropiat mai cu curaj de ei:

— Bună ziua, voinicilor. Ce-i cu voi pe-aici așa de echipați?

Ne-au privit nu numai uimiți, dar și puțin cam intrigați:

— Ce să fie! Ne jucăm.

— Și ce vă jucați?

— Păi de-a haiducii, de-a dacii... Dar dumneavoastră cine sînteți, dacă nu vă supărați? — ne-a întrebat o fetiță măruntică și bălaie (parcă ar fi fost sora mică a Dochiei) în spate cu-n arc mai mare decît ea.

Doar ce le-am spus și au și prins să-și arunce în sus căciulile de bucurie (băieții, bineînțeles, pentru că fetele purtau broboade și basmale):

— Nici că se putea mai bine. O să vă luăm cu noi în «Împărăția lui Zamolxe».

Ne-am uitat neliniștiți la ei. Se cam îngroșa gluma. Ne-am amintit, fără să vrem, cam ce înțelegeau dacii prin «împărăția» acestui zeu. Și nu prea aveam chef de-o asemenea călătorie. Am încercat să-i refuzăm, dar n-a fost chip.

— Veniți cu noi și dacă n-o să vă placă!...

Ne-am dus cu ei, cîntînd și noi pe cărările munților, pe sub ramurile copacilor bătrîni: «La Sarmizegetusa stă mîndru Decebal». Am ajuns, curînd, într-o poieniță de pe malul unui pîrîu cu ape repezi și limpezi ca lacrima, în preajma unor stînci uriașe. Călăreții care trecuseră pe lîngă noi — cîțiva băieți și cîteva fete ne așteptau. Caii, slobozi, pășteau iarba verde și grasă.

— Asta e «Împărăția lui Zamolxe» — ne-a lămurit, amabil, un băiețel negricios. Stînca de colo, de forma unui scaun, e jilțul lui. Aici obișnuim noi să ne petrecem uneori duminicile. Luați loc — ne-a invitat el, arătîndu-ne niște pietroaie mari, înșirate pe marginea poieniței — și-o să vedeți cum știm noi să ne distrăm.

Care va să zică asta era «Împărăția lui Zamolxe». Ei da, așa mai mergea. Și mai ales că nu voiau altceva de la noi decît să-i admirăm.

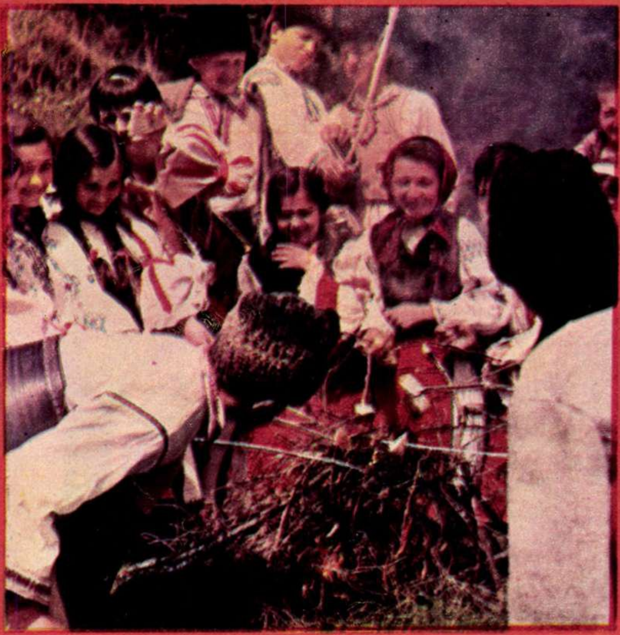

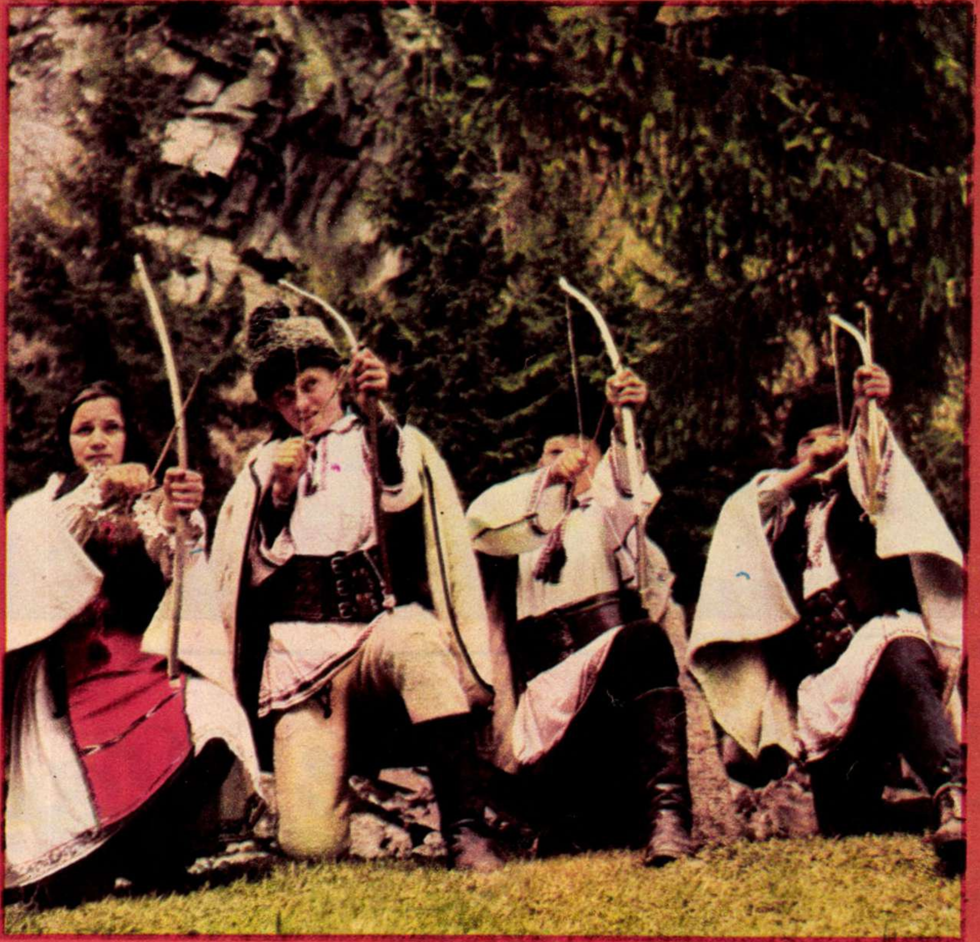

Şi i-am admirat, într-adevăr. Timp de mai bine de două ore, cît au durat întrecerile lor în diverse probe de rezistenţă şi îndemînare, una mai captivantă decît alta – alergări de cai, ştafete cu şi fără cai, trageri cu arcul la ţintă şi la distanţă, căţărări pe grohotişuri, consumarea unor mere suspendate de-o ramură fără să fie atinse cu mîna — valea pîrîului răsuna de larma lor, de strigătele de necaz ale celor învinşi, de chiotele de bucurie ale învingătorilor.

Tîrziu, dincolo de amiază, obosiţi dar veseli, băieţii şi fetele au aprins un foc mare, şi-au scos din traiste bucăţile de «clisă» (slănină) şi, înfingîndu-le în ţepuşi de lemn, au început să le perpelească în flăcări. Cînd totul a fost gata, ne-au invitat la ospăţ:

— Vă cerem scuze că nu vă putem servi decît cu «clisă». Uneori, cînd vin şi părinţii cu noi, ne «tratăm» cu «miel haiducesc». De data asta însă aşa s-a-ntîmplat să fie...

Nu ştim cum o fi «mielul haiducesc». Nouă însă «clisa la proţap», cu pită de casă şi apă rece de izvor, ni s-a părut o minune culinară...

*

Elevilor din comuna Răcătău le place foarte mult să se joace (în timpul lor liber, bineînţeles), într-un anume fel însă: fie reconstituind, oarecum, trecutul vechilor locuitori ai acestor meleaguri, fie prefigurînd viitorul, al lor şi al altora: de-a haiducii, de-a dacii şi romanii, de-a căutătorii de comori, de-a exploratorii... O joacă organizată, totdeauna în colective cît mai mari, şi de fiecare dată în afara şcolii şi satului. Călări sau pe jos, costumaţi sau nu, «înarmaţi» cu arcuri ori ba, de fiecare dată însă cu pita şi «clisa» în traiste şi însoţiţi de profesoara Maria Ioniţă, comandanta unităţii, precum şi de alte cadre didactice, uneori iau calea munţilor pentru o singură zi (în timpul anului şcolar), alteori însă, în vacanţa de vară, pentru mai multe zile.

— Dacă veniţi la vară pe la noi, o să vă invităm la «căsuţa din pădure».

E vorba de o «mutătură» (un fel de «reşedinţă de vară» a fiecărei familii, la 10, 12 şi chiar 20 de kilometri depărtare de sat, în munţi) pe care le-a făcut-o cadou un sătean, tatăl unui elev. Se duc acolo 25-30 de copii, cu provizii pentru 10-15 zile, se gospodăresc singuri şi se joacă. Şi uite aşa ajung ca la 10-12 ani, şi băieţii şi fetele, deopotrivă, să ştie şi să poată să se urce şi să sară de pe cal din mers, să înfrunte ploaia, vîntul, frigul sau arşiţa, să se caţere pe o stîncă sau într-un copac, să ştie să încropească din te miri ce (şi totdeauna apelînd la pădure) fie o mîncare, fie un adăpost, să nu le fie frică şi să nu se rătăcească prin munţi. Şi cîte şi mai cîte asemenea lucruri de care nici nu ştii cînd o să mai ai nevoie în viaţă! Este o joacă frumoasă, captivantă, dar şi folositoare totodată, care se-mpleteşte armonios şi fericit cu ceea ce învaţă pe băncile şcolii din satul lor.

FOTO-REPORTAJ DE
CONSTANTIN DIACONU şi GRIGORE PREPELIŢĂ

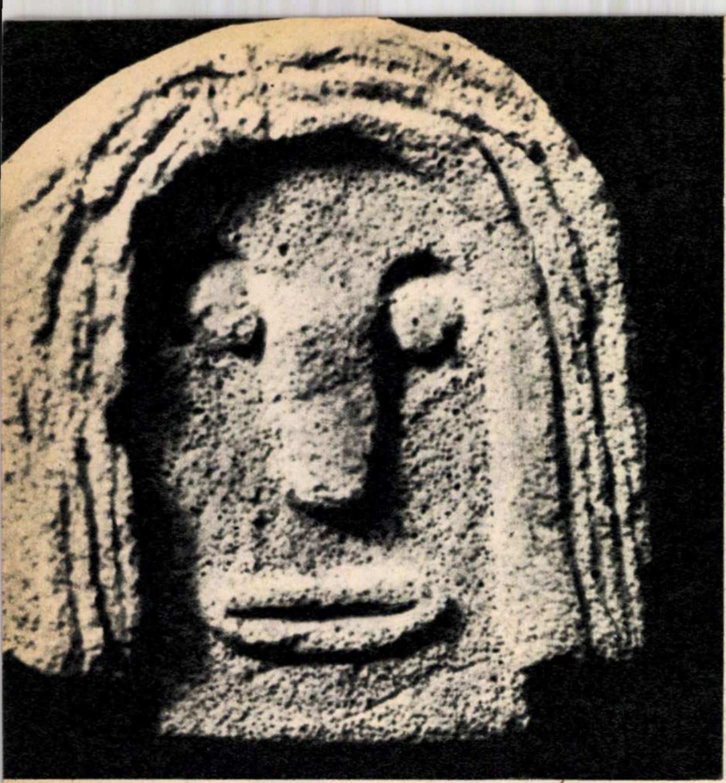

1

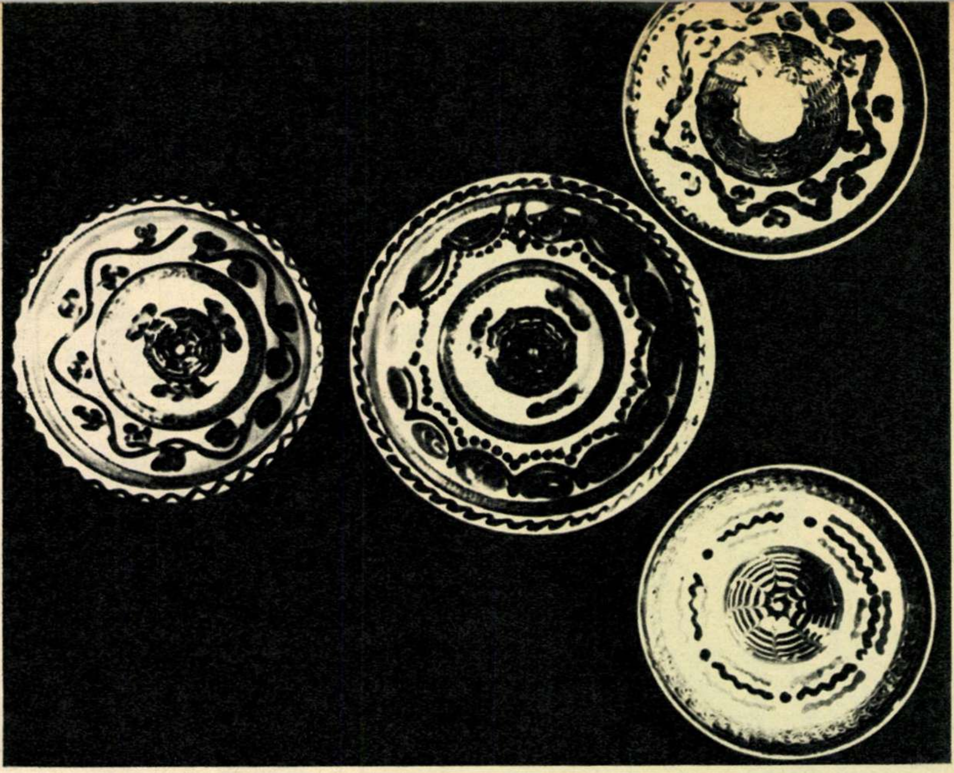

2

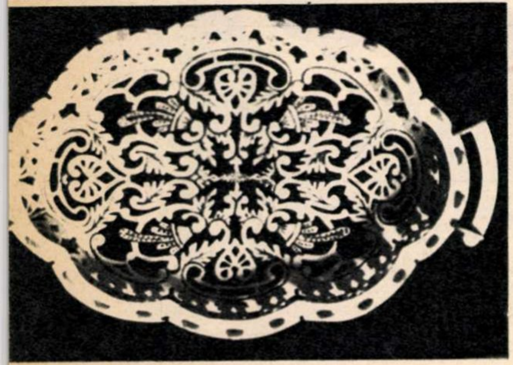

3

4

Atelierul fanteziei

În paginile de față, vă prezentăm cîteva din obiectele sosite recent la redacție pentru a fi trimise la Expoziția internațională de artă «Copiii lumii» care urmează să se deschidă în vara aceasta, în Franța, la Avignon.

Realizate de copii, membri ai caselor pionierilor din diferite județe ale țării, ele dovedesc talent, ingeniozitate, dragoste pentru frumos. Sub îndrumarea atentă a profesorilor de la cercuri, copiii au dat aripi fanteziei lor, îmbinînd culorile în modurile cele mai originale, încrustînd lemnul cu strămoșeștile motive populare, dînd semnificație unor simple rădăcini de copac, modelînd lutul și apoi împodobindu-l cu smalțul culorilor.

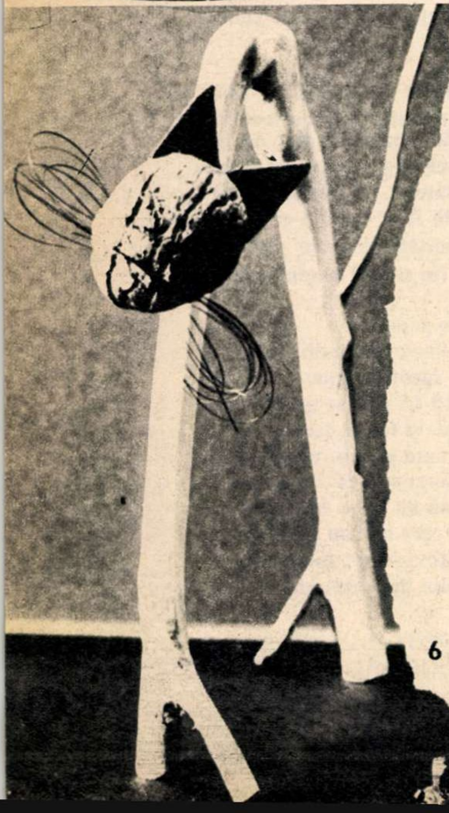

6

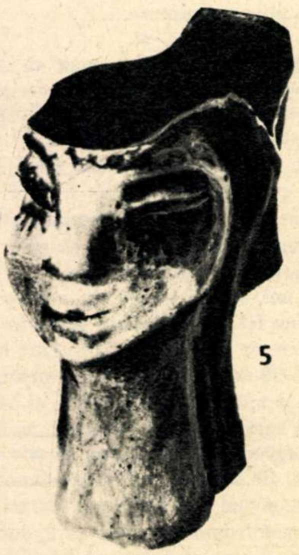

5

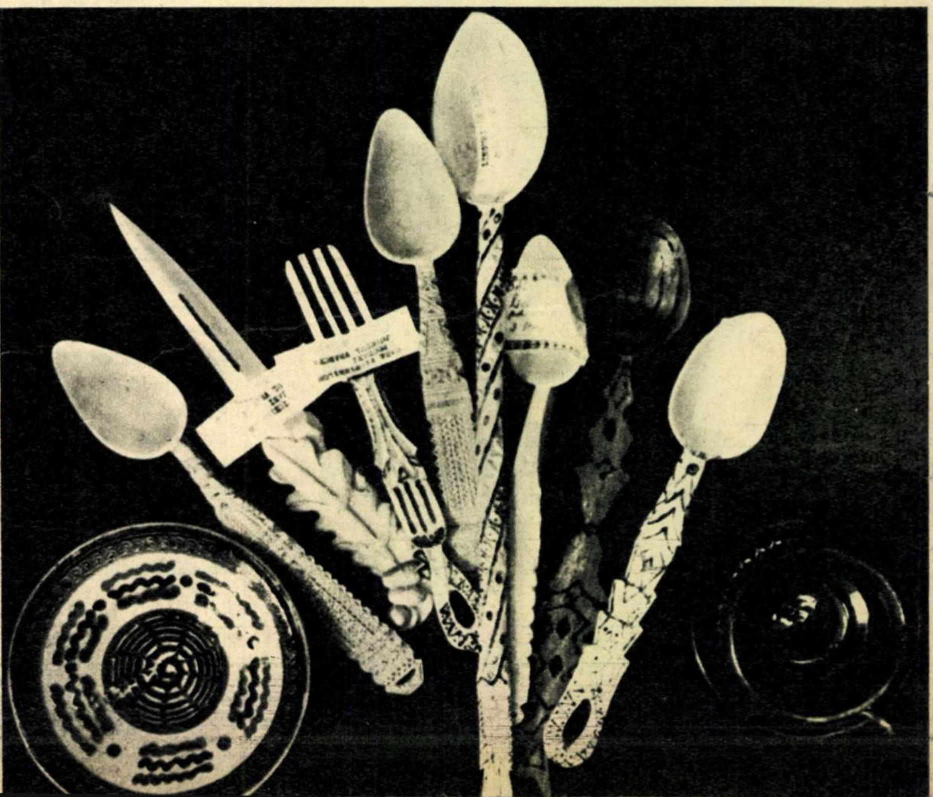

7

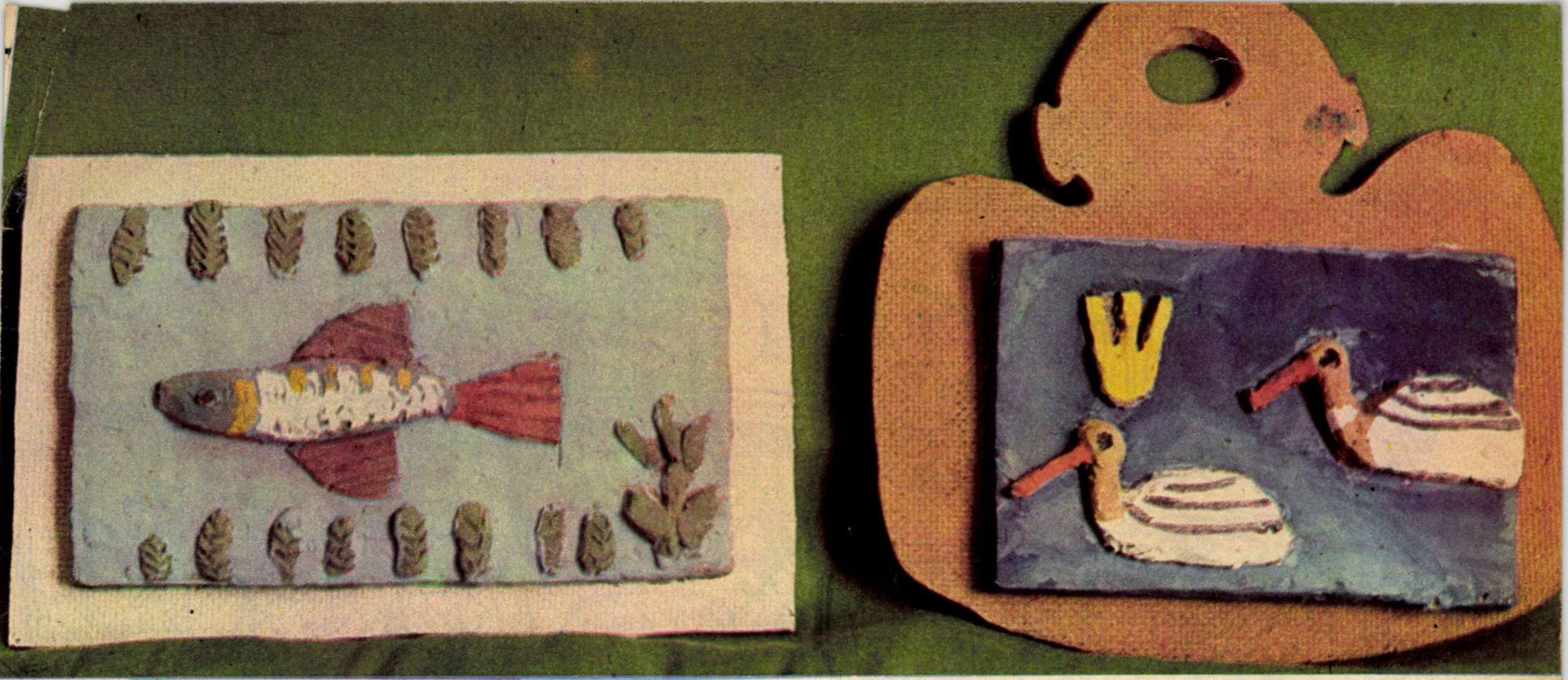

8

1. **PORTRET** (executat în tomită) — **Marian Ivanov,** Casa pionierilor, Tulcea.

2. **FARFURII** (ceramică) — **Camelia Ogrezeanu,** clasa a V-a, Horezu, județul Vîlcea.

3. **TAVĂ** (traforaj) — **Lucian Cosmoiu,** clasa a IV-a, Casa pionierilor, Cîmpina.

4. **CEAȘCĂ ȘI FARFURIOARĂ** (ceramică) — **Ionel I. Popa,** Horezu, Vîlcea.

5. **PORTRET DE FATĂ** (ceramică) — **Simion Munteanu,** Casa pionierilor. Deva.

6. **PISICA ȘI ȘOARECELE** (rădăcini și coji de nucă) — **Virgil Nichita** și **Mihaela Mărcuță** — Casa pionierilor, Tg. Ocna.

7. **ÎNCRUSTAȚII ÎN LEMN** — **Nicuță Tătaru, Mariana Radu** și **Vasilică Pleșa,** Casa pionierilor, Focșani, județul Vrancea; **Constantin Badi,** Horezu, județul Vîlcea și **Maria Vasile,** Casa pionierilor, Ploiești.

8. **PEȘTIȘOR și PELICANI** (ceramică nearsă) **Viorel Jerpălău,** Casa pionierilor,Tulcea.

9. **ULCICĂ și FARFURIE** (ceramică) **Gheorghe D. Dumitru,** Școala generală Pisc, comuna Ciolpani, județul Ialomița.

10. **OȘENI — lucrare executată de un grup de pionieri** de la Casa pionierilor Satu Mare.

11. **TAPISERIE — Anișoara Mucălău.** Horezu, județul Vîlcea.

9

10

11

DRUM BUN
ÎN VACANȚĂ!

NU UITAȚI
SĂ VĂ LUAȚI CU V

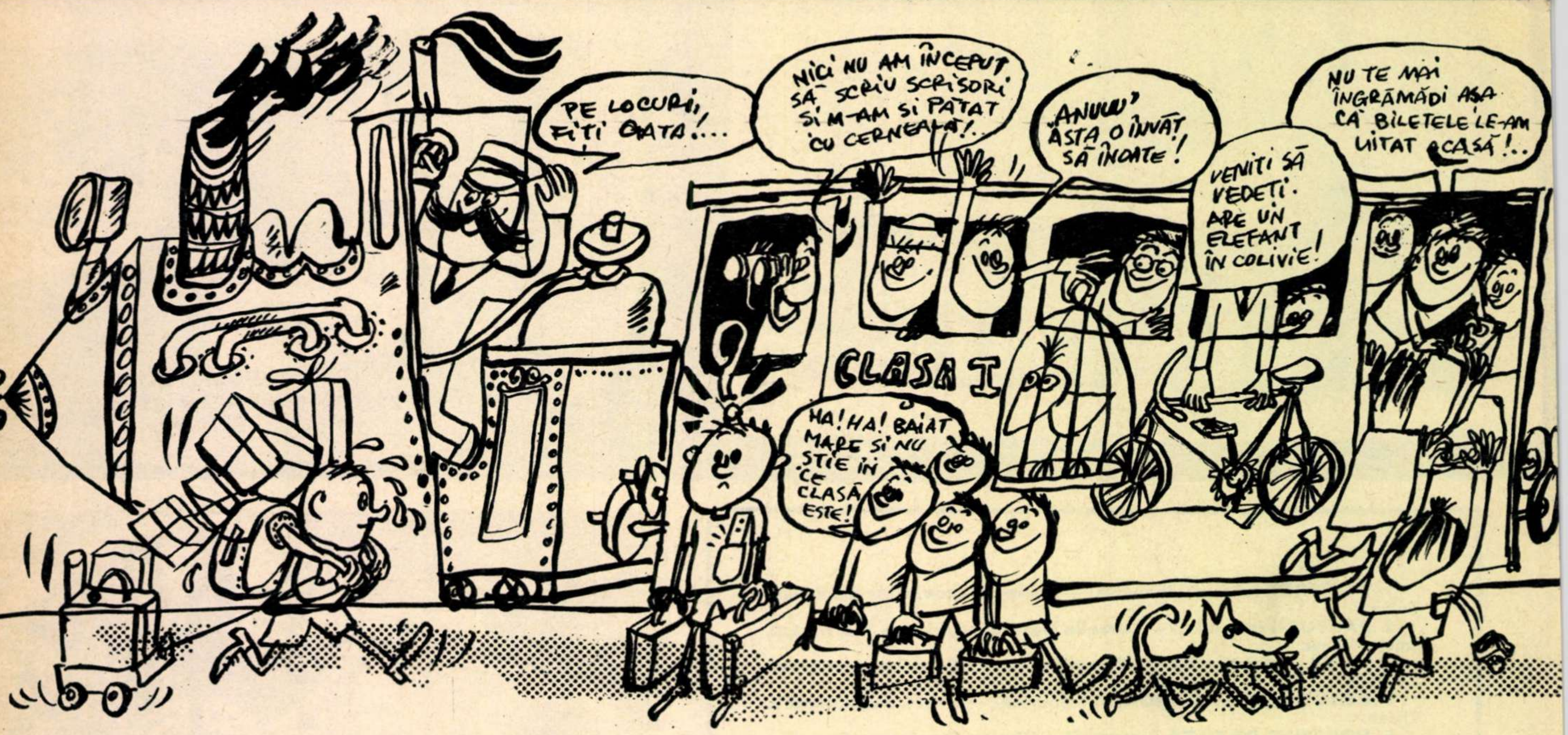
PE LOCURI, FIȚI GATA!...
NICI NU AM ÎNCEPUT SĂ SCRIU SCRISORI ȘI M-AM ȘI PĂTAT CU CERNEALĂ!
„ANUL” ĂSTA O ÎNVĂȚ SĂ ÎNOATE!
NU TE MAI ÎNGRĂMĂDI AȘA CĂ BILETELE LE-AM UITAT ACASĂ!..
VENIȚI SĂ VEDEȚI. ARE UN ELEFANT ÎN COLIVIE!
CLASA I
HA! HA! BĂIAT MARE ȘI NU ȘTIE ÎN CE CLASĂ ESTE!

CONSTANTIN GEORGESCU

TAINA
pergamentului

ROMAN FOILETON

CAPITOLUL X

Cînd barca nu se mai afla decît la cîțiva pași de ei, Vasile Olmazu suci cîrma cu multă dibăcie și ieșind din firul apei se opri drept înaintea lor, odihnindu-se pe o limbă de nisip. Era îmbujorat la față, ochii îi luminau într-un chip ciudat și în clipa aceea, fiecare membru al echipajului simți o umbră de invidie răscolindu-i sufletul. Nici un elev, din toată școala, în vacanța aceea și în toate vacanțele, nu se putea mîndri că a întreprins o asemenea călătorie. Coborînd din barcă, noul venit îi dădu roată în vreo două rînduri privind-o cu atenție, semănînd cu șoferii care cercetează cauciucurile unei mașini. După ce îndeplini această inspecție profesională se apropie de grupul celor trei.

— La ordinele dumneavoastră, matelotul Olmazu Vasile, se prezentă el, în fața comandantului, luînd o caraghioasă poziție de drepți. Părul cam ciufulit, de culoarea aurului vechi îi încurca zbaterea pleoa-

72.

pelor și băiatul își muta mîna de pe tîmplă la ochi, lăsînd impresia că nu știe unde să rămînă. Era desculț, cu pantalonii suflecați pînă dincolo de genunchi. Cînd ridicăm ancora? Privirea lui se muta cu repeziciune de la unul la celălalt. Cînd o întîlnea pe Ana, se simțea stăpînit de un val de bucurii străvezii ca roua. De ce nu spuneți nimic? Acum ce facem? Hai, Modavule, că tu ești comandantul. Hotărăște! Cînd isprăvi aceste vorbe, fata veni pînă lîngă el, îi prinse capul în palme și sărutîndu-l pe amîndoi obrajii, spuse numai:

— Mă, Olmazule,... Mă, Olmazule...

Primul care s-a dezmeticit după aceste întîi momente de mare surpriză, a fost Mitică Buică. Arborînd un aer foarte solemn, băiatul s-a apropiat și el, i-a întins mîna, i-a zgîlțîit-o cu putere, după care, bătîndu-l pe umăr, decretă:

— Lasă barca la apă. Trebuie să profităm din plin de ziua de azi. Hai, Marine, împarte responsabilitățile.

— Oricum, Vasile o să stea la cîrmă. În treaba asta el este cel mai priceput. Noi trei stăm de veghe. Ana în față, tu și cu mine pe cîte o margine.

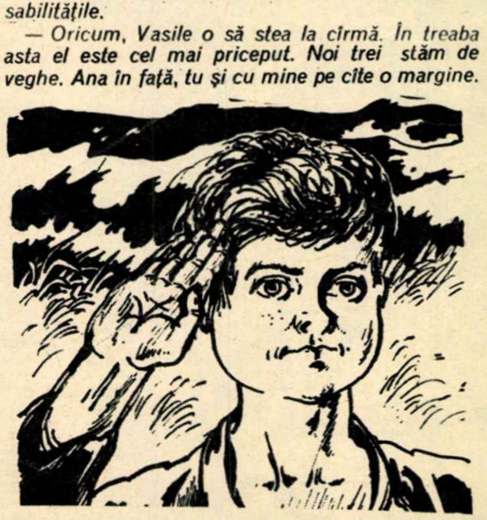

73.

De acord? întrebă căpitanul, cercetînd cu atenție chipul fiecăruia.

— De acord...

Prima lăsare la vale pe firul apei, nu le aduse nici o bucurie. Același mal înalt și drept, ciuruit de cuiburile prigoriilor și ale rîndunelelor de baltă. Ieșiră din cotul de la Malul-Roșu și trecînd barca de cealaltă parte, începură s-o tragă de lanț în susul apei. În partea asta, adîncimea Ialomiței nu depășea cîteva palme. Abia de le ajungea pînă sub genunchi. În fața colibei se pregătiră pentru al doilea drum. Nimic. Urmară al treilea și al patrulea. Îi dureau ochii de încordare. Din timp în timp, se repezeau spre înalt cu țipete speriate, prigorii uitate în cuiburi. Cei patru călători tresăreau înspăimîntați — cel mai înfricoșat se arăta Mitică Buică — după care drumul continua la fel de lung, la fel de încordat. După cea de a patra călătorie, răpuși de oboseală și de foame, hotărîră să se odihnească la umbra colibei. Se apropia vremea amiezii. Era o căldură de neîndurat. După masă, băieții se bălăciră o vreme, aruncîndu-și în joacă pumni de apă în ochi. Ana rămăsese să-i privească.

— Cum ai pus mîna pe barcă, Olmazule? îl întrebă ea într-o vreme.

— Așa...

Răspunsul era neconvingător, dar nici unul nu îndrăznea să-l cerceteze pe față. Poate că s-ar fi supărat. «Eu vă aduc barcă, iar voi mă sîcîiți cu curiozitatea voastră. Mai bine să ne vedem de treabă...» Orice le-ar fi povestit Vasile în momentele acelea, ei erau dispuși să creadă. Numai că băiatul nu avea poftă să născocească cine știe ce întîmplări grozave ca să devină eroul acelei zile, sau poate chiar al întregii lor expediții. Se îmbarcară din nou. Același rezultat. Mitică Buică își închipuise o bătălie nemaivăzută între Olmazu și o bandă de pirați, cărora le luase barca. Ținîndu-și privirea înfiptă în malul înalt și drept, cu siguranță că și din pricina căldurii, ațipise.

— Îmi vine să cred că omul care a ascuns perga-

ȘI REVISTA
„CUTEZATORII”

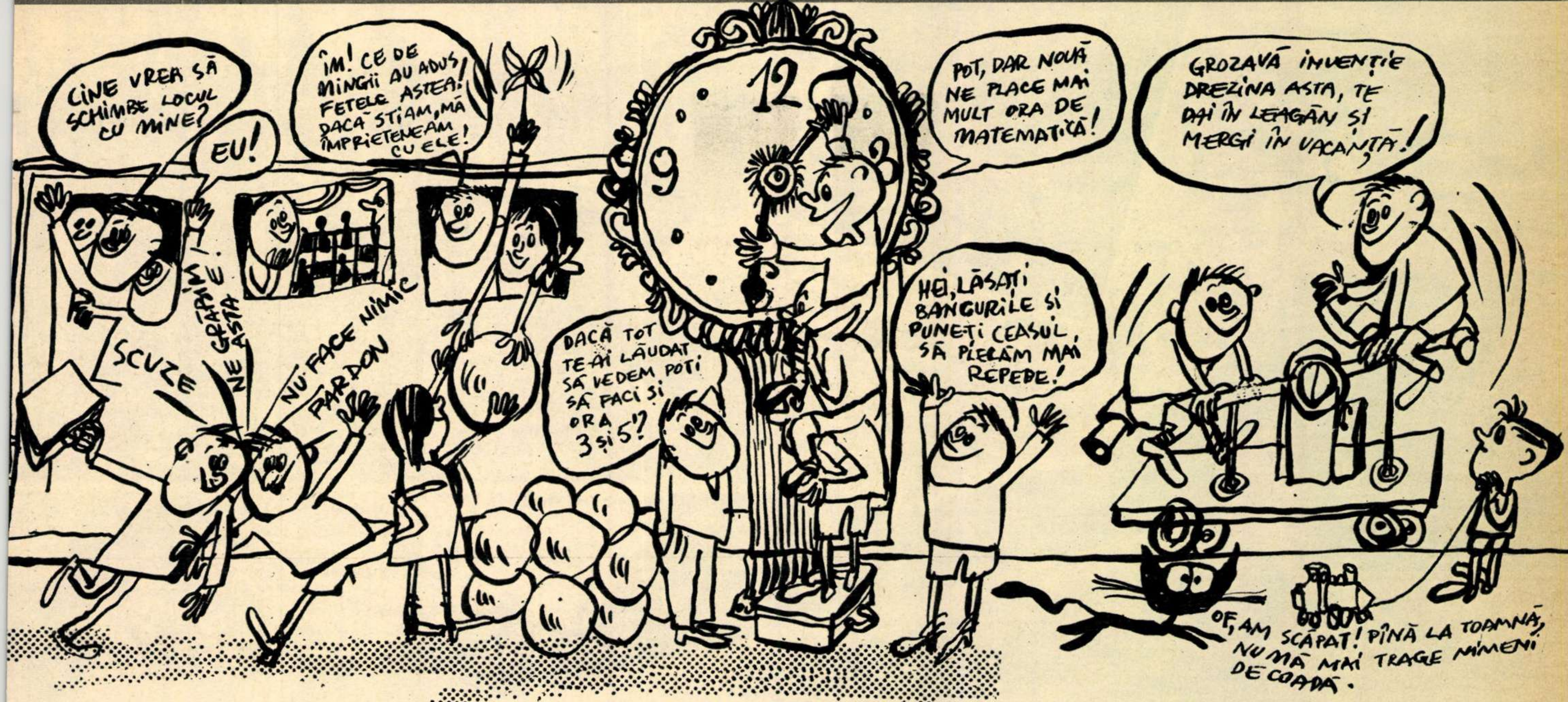
CINE VREA SĂ SCHIMBE LOCUL CU MINE?
EU!
ÎM! CE DE MINGII AU ADUS FETELE ASTEA! DACĂ ȘTIAM, MĂ ÎMPRIETENEAM CU ELE!
SCUZE
NE GRĂBIM E! NE ASTA
NU FACE NIMIC
PARDON
DACĂ TOT TE-AI LĂUDAT SĂ VEDEM POȚI SĂ FACI ȘI ORA 3 ȘI 5'?
12
9
3
POT, DAR NOUĂ NE PLACE MAI MULT ORA DE MATEMATICĂ!
HEI, LĂSAȚI BANCURILE ȘI PUNEȚI CEASUL SĂ PLECĂM MAI REPEDE!
GROZAVĂ INVENȚIE DREZINA ASTA, TE DAI ÎN LEAGĂN ȘI MERGI ÎN VACANȚĂ!
OF, AM SCĂPAT! PÎNĂ LA TOAMNĂ, NU MĂ MAI TRAGE NIMENI DE COADĂ.

Desene de Iosif TEODORESCU

74.

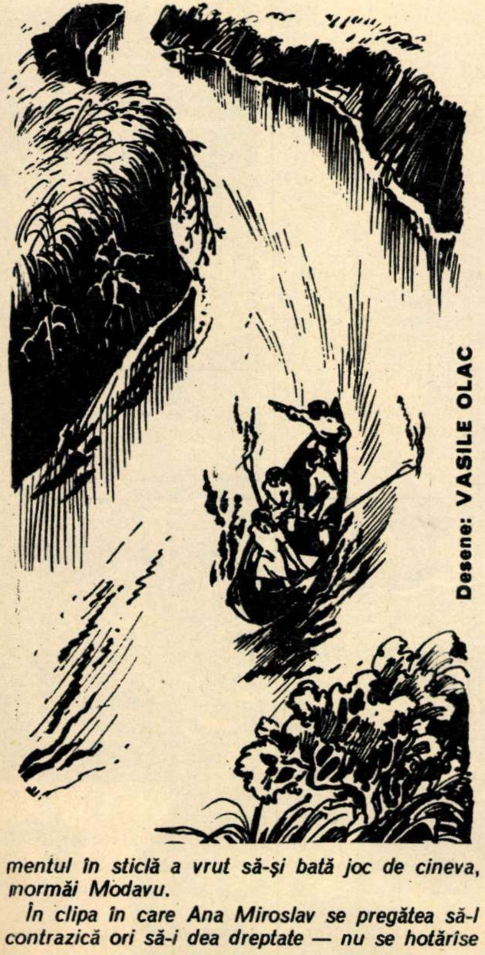

Desene: VASILE OLAC

mentul în sticlă a vrut să-și bată joc de cineva, mormăi Modavu.

În clipa în care Ana Miroslav se pregătea să-l contrazică ori să-i dea dreptate — nu se hotărîse încă — se petrecu ceva neașteptat. Întîi, cu toate că el era singurul în stare să execute o asemenea manevră, se auzi glasul țipat al cîrmaciului:

75.

— Oprește, oprește; opriți!... O mișcare greșită și barca se lovi cu partea din față de peretele înalt. Zburară cîteva prigorii. Ana se feri. Numai Mitică, adormit în gîndurile marii bătălii cu pirații își pierdu echilibrul și se prăbuși în apă. Barca fu smulsă de curent. Olmazu se zăpăci atît de tare, încît nu izbuti s-o mai aducă la poziția normală. Modavu se ridică în picioare și începu să strige desperat:

— Lasă-te pe spate, Mitică, să ieși spre malul celălalt.

Trezit din somnoleanță, băiatul începu să rîdă în hohote.

— Nu-mi purta tu de grijă. Abia m-am răcorit nițel!...

Ieșit din vîrtejul de după cotul de la Malul-Roșu, Vasile izbuti să redreseze ambarcațiunea, cu toate că lucrul acesta se petrecu mult mai departe decît se îndeplinea de obicei. Barca se odihnea acum pe o limbă de nisip. Marin Modavu îl privi încruntat pe cîrmaci.

— Ce-ți veni, mă?

— Am descoperit intrarea în tunel. Urmă un moment de tăcere înțeleaptă, după care comandantul, cu un ton destul de batjocoritor:

— Ți s-a părut...

Rămăseseră toți încremeniți — Mitică era nespus de caraghios cu hainele ude, lipite de trup — parcă prinseseră rădăcini în nisip, într-o tăcere bruscă, imensă.

— Mi s-a părut... Vasile Olmazu pronunță cuvintele cu precauție, fără să știe dacă întreabă sau confirmă un adevăr dinainte stabilit. Vorbi cu greutate, ca și cum i-ar fi ruginit vocea. Ana Miroslav îl privea cu grijă, de parcă s-ar fi temut să nu-i vadă sărind la bătaie. Genele ei lungi se întindeau ușor ca o mirare peste apa albăstrie dintre ele.

— Ce-ai văzut? îl cercetă Modavu apucîndu-l de încheietura mîinii.

76

— Niște cărămizi înfipte în mal. Cu siguranță că nu e nimic altceva decît zidul care ascunde intrarea în tunel. Adu-ți aminte ce scrie în pergament: «Dacă sapă în dreptul... o platformă de cărămidă...». Apa a măcinat malul pe dedesupt, pămîntul s-a desprins și zidul a rămas întreg, acoperind trecerea. Urmă o clipă de tăcere în care se auzi ciripitul vrăbiilor, cocoțate prin arțarii din jur.

— Ții minte locul?

— Cred că da...

Se făcură grabnice pregătiri de întoarcere. Fiecare avea să-și păstreze locul dinainte stabilit. Urmară un drum, două, trei. Cu fiecare lăsare la vale, Marin Modavu îl cerceta cu o și mai mare curiozitate, schimbată încetul cu încetul într-o privire plină de milă, apoi de batjocură. Abia la a patra încercare, fără să-i mai facă atenți, Olmazu dădu cu ochii de zidul acoperit mai bine de jumătate de rădăcini și viță sălbatică. A răsucit cîrma în loc și barca s-a înfipt în mal.

— Privește, căpitane. Modavu își înălță doi ochi iscoditori. Ceilalți doi făcură la fel. Deasupra capului tău.

Distanța dintre apă și presupusa intrare în tunel era de vreo doi metri.

— Cum ajungeau pînă acolo? întrebă Mitică Buică.

— Destul de simplu, îi răspunse fata. Sprijineau o scară în mal, după care o trăgeau sus ca să nu-i poată urmări nimeni.

Era un cotlon prin apropiere. Creșteau sălciile pletoase cu vîrfurile atîrnînd în apă. În locul acela au ascuns barca. După treaba asta au plecat spre moară. Dacă o barcă nu se încumetaseră să facă, o scară trebuia înjghebată pe loc. În ziua aceea aveau să se întoarcă mult mai devreme acasă. În zorii celei care urma era musai să pătrundă în tunel. Cu inima mică, în marginea satului, Olmazu aruncă o vorbă peste umăr:

— Voi credeți în fantome?...

(VA URMA)

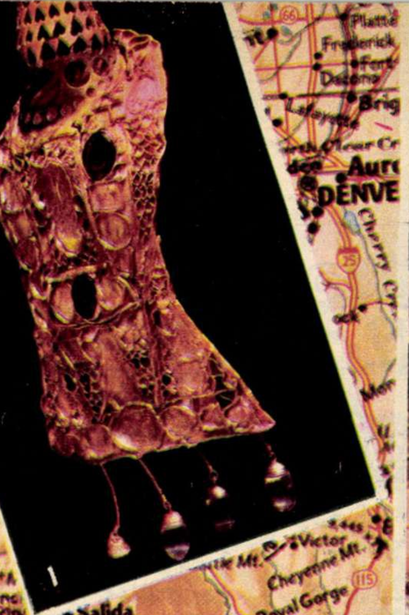

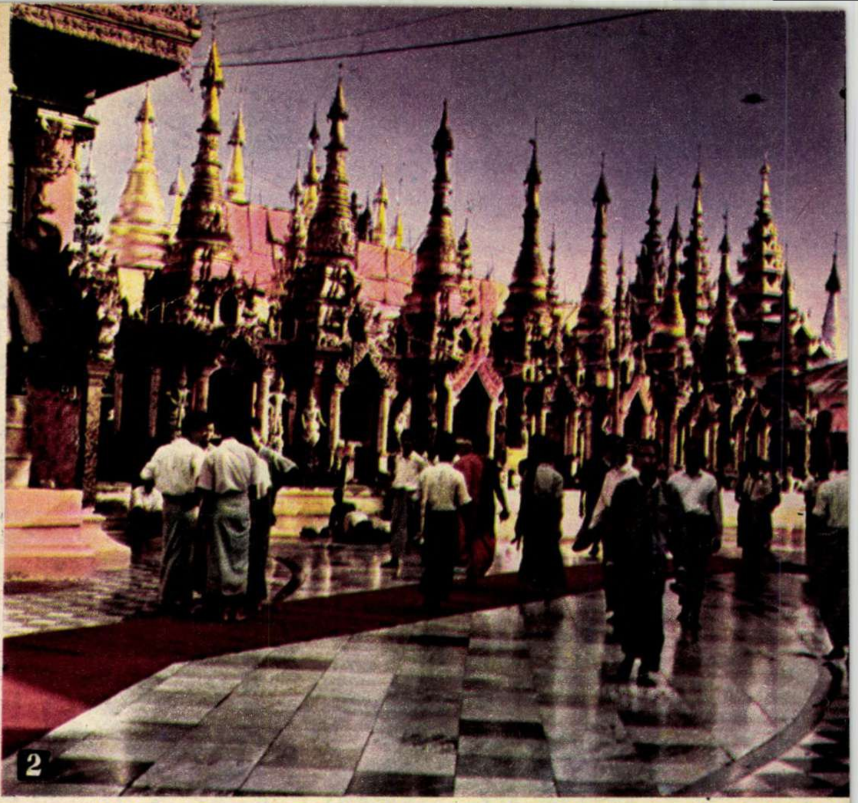

„ODISEEA" AURULUI (I)

1. — Una din cele 12 piese ale celebrului *Tezaur de la Pietroasa*, găsit în 1837 pe teritoriul satului cu același nume de lîngă Mizil. Este cel mai important tezaur din epoca migrațiunilor, atribuit vizigoților conduși de Atanaric. Cunoscut și sub denumirea de «*Cloșca cu pui*» tezaurul de la Pietroasa cîntărește 18,79 kg de aur.

2. — *Pagoda de aur din Rangoon* se numără printre celebrele construcții monumentale ale Asiei. Impresionantul monument, despre care se spune că ar fi fost construit în anul 585 î.e.n., precum și acoperișurile zecilor de turnuri de pe aleea ce duce spre corpul central al grupului, sînt ferecate, în întregime, cu plăci de aur. Coroana din vîrful celui mai înalt turn este bătută cu 4 600 de pietre nestemate: diamante, smaralde și rubine.

3. — Pentru a găsi pietricelele conținînd minereul cu prețiosul metal, mulți dintre căutătorii de aur spălau cu minuțiozitate nisipul din albia rîurilor de munte.

4. — Mînați de dorința de a se îmbogăți peste noapte, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, mii de aventurieri au asaltat Far — West-ul pentru a-și încerca norocul în regiunile aurifere proaspăt descoperite.

MICRO-DOCUMENTAR

● Cea mai veche mină de aur din lume se află în apropiere de Cartum, între Nil și Marea Roșie, pe locul numit Valea Porumbeilor. Ea are o vechime de circa 5 000 de ani. Arheologii au găsit aici harta minei care este cea mai veche hartă topografică din lume.

● Cercetînd compoziția apei de mare, savanții au ajuns la concluzia că astăzi fiecare metru cub de această apă conține 6 milionimi de gram de aur. Cantitatea este infimă dar, dacă s-ar extrage tot aurul din Oceanul planetar, fiecare locuitor al globului ar putea deveni posesorul a 2 kg aur.

● În anul 1968, minerii din insula Hokkaido (Japonia) au descoperit un important zăcămînt aurifer al cărui conținut este de 20 kg aur în medie, la tona de minereu.

● Cea mai mare bucată de aur nativ descoperită în Munții Ural (U.R.S.S.) a fost denumită «marele triunghi» și cîntărește peste 36 kg.

● La una din exploatările aurifere din peninsula Ciukotsk, dincolo de Cercul polar, a fost găsită în anul 1970 o pepită de aur cu o greutate de 2 756 gr. Aceasta, după ce cu trei ani în urmă, în aceeași regiune, minerii dăduseră la iveală o pepită de 4 kg.

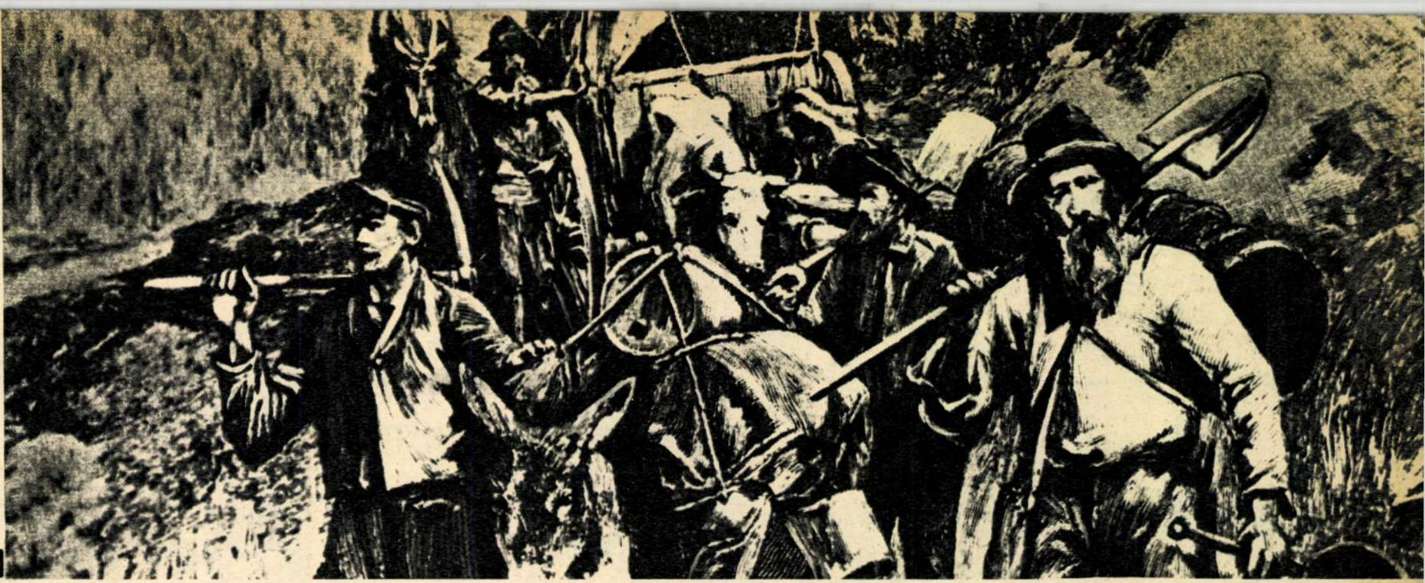

4

• Cele două fețe ale metalului galben • Goana după aur cuprinde continentele • Comoara de sub Strei • Flăcăii de la „Fîntîna craiului“ •

De cînd cunosc oamenii aurul? Se pare că încă înainte de începuturile istoriei, homo sapiens, plecîndu-se să-și spele fața în apa limpede a unui rîu, a tresărit uimit de sclipirea nisipului din albie: strămoșul nostru văzuse primele fire de aur.

Cercetătorii dețin azi dovezi de netăgăduit despre faptul că, în antichitate, oamenii învățaseră să scoată aurul nu numai din undele rîurilor de munte, dar și din adîncurile pămîntului. Egiptenii, îndeosebi, amenajaseră importante mine în Nubia. S-au păstrat desene reprezentînd extragerea aurului în minele din Teba. Aurul de la curtea regilor David și Solomon, provenea din mirifica țară a Ofirului — așezată undeva între fluviile Zambezi și Limpopo. Strălucirea vechilor orașe — Babilon, Ninive, Persepolis, se datora aurului ce sosea aici adus de caravane din India și Libia...

LUMINA DIN ADÎNCURI

Astăzi știm că aurul este un metal cu însușiri deosebite, galben — strălucitor, maleabil, ductil, topindu-se la 1 064°C și fierbînd la 2 600°C, inoxidabil la contactul cu aerul sau cu apa, neatacat de aproape nici un acid — dar, totuși, un simplu metal.

Stabilindu-i acum 100 de ani greutatea atomică (197,2), D.I. Mendeleev l-a înscris pe locul cu numărul 79 în Tabela sistemului periodic al elementelor, alcătuită de el. Astăzi «elementul 79» nu mai prezintă nici un fel de mister. Dacă aurul a satisfăcut tendința spre frumos a omului, el i-a furnizat nu de puține ori șiruri lungi de patimi și suferințe.

Încă de la început, omul a intuit defectele și calitățile aurului. Fiind un metal moale, el nu a putut fi folosit la fabricarea uneltelor. Dar fiind strălucitor, el avea puterea de a atrage privirile, încîntîndu-le și înfricoșîndu-le totodată. Această frică ne poate părea azi de neînțeles, dar să ne gîndim că, cu mii de ani în urmă, oamenii erau departe de a ști și a înțelege tot ceea ce știu și înțeleg azi... Strălucirea aurului le părea atunci tuturor (așa cum avea să arate mai tîrziu Karl Marx) «ca o lumină scoasă la iveală din adîncurile pămîntului». Era lumina care făcea să strălucească podoabele și hainele celor puternici, chipurile zeilor. Se știe că statuia lui Zeus din Olimp — considerată ca una din cele șapte minuni ale lumii antice — a fost lucrată de Fidias din lemn îmbrăcat cu plăci de aur și de fildeș. Tot el a folosit pentru statuia zeiței Atena Parthenos, 1 150 de kg de aur fin.

IADUL FARAONILOR

Pentru a scoate la iveală «lumina din adîncuri», cu care puteau fascina și supune pe cei mulți, faraonii egipteni trimiteau în bezna minelor sclavi legați în lanțuri. Aceștia erau păziți de soldați aduși din alte țări și vorbind alte limbi. Nici o implorare la milă sau omenie nu era înțeleasă de paznici... În galeriile săpate cu eforturi greu de imaginat, roca auriferă era dizlocată cu ajutorul unor focuri uriașe. Atmosfera era ca de iad. După răcire, roca era sfărîmată cu răngi de fier. Nimeni nu era scutit de muncă. Femeile, copiii și bătrînii lucrau la transportul bolovanilor spre morile care, sfărîmîndu-i dădeau la iveală firicelele de aur.

Se consideră că de la organizarea primelor exploatări aurifere și pînă în zilele noastre, oamenii au dobîndit din nisipul rîurilor și din măruntaiele pămîntului 75 de milioane kilograme de aur. Dacă această cantitate de metal ar fi folosită la confecționarea unui inel în jurul globului pămîntesc, acesta ar avea o grosime de un centimetru.

ARGONAUȚII ARD PIEILE OILOR

Se știe, cu siguranță, că tot acest aur există, încă, într-o formă sau alta pe planeta noastră. Aceasta este de altfel și una din calitățile care au dat valoare metalului galben: viața lui veșnică, faptul că el nu cade victimă apei, focului, condițiilor atmosferice. Se mai adaugă și faptul că de oriunde este scos și oriunde se află, el are aceleași calități și aceeași valoare. Aceasta valoare universală a aurului a generat de-a lungul anilor dorința universală a oamenilor de a intra în posesia lui. Istoria a cunoscut diferite forme ale «goanei după aur». Una din acestea trebuie considerată desigur și mitologica expediție a argonauților, așa cum ne-a rămas ea povestită în versuri de Apollonios din Rodos. Sub conducerea eroului Iason, tessalienii, îmbarcați pe corabia Argo, au plutit (trecînd, se pare, și prin gurile Dunării) spre Colchida (sudul Caucazului) să caute «lîna de aur». Ei auziseră că oamenii de aici obțineau aurul printr-un mijloc original: pe fundul apelor de munte, erau așezate blănurile oilor jertfite special. Valurile repezi făceau ca minereul să se oprească în lîna animalelor. Pieile erau apoi arse. Cenușa era cernută, lăsînd în site firicele de aur...

COMOARA REGILOR DACI

O veritabilă «goană după aur» a antichității a avut loc cu prilejul expediției pe care împăratul roman Traian a organizat-o pentru cucerirea Daciei. După cum arată savantul Vasile Pîrvan în «Getica» — meșteșugul extragerii aurului în Dacia se practica încă cu 1 000 de ani î.e.n. La urechile împăratului roman a ajuns știrea despre un fabulos tezaur al regilor daci. Știrea avea să se confirme pe de-a-ntregul: aurul fusese ascuns sub albia rîului Strei, fapt pe care, Bicile, trădîndu-l pe Decebal, l-a destăinuit romanilor, arătîndu-le drumul comorii... Istoricul francez Carcopino consideră că Traian a găsit în Dacia nu mai puțin de 165 000 de kilograme de aur. Punînd mîna pe șteampurile dace, romanii le-au făcut să furnizeze imperiului nu mai puțin de 5 000 kg de aur pe an — cantitate enormă pentru acea vreme.

La Zlatna, în Transilvania, poate fi văzută și azi «fîntîna craiului». Aici ar fi primit împăratul Septimius Sever, drept ofrandă din partea locuitorilor, tăvi pline cu aur. Impresionat, împăratul a prins fiecărui miner cîte un firicel de aur la căciulă. De atunci datează obiceiul locului ca de sărbători flăcăii să-și pună la pălării fir aurit...

Vechilor mine li se adăugau mereu altele pe care oamenii erau siliți să le sape, în locuri în care se bănuiau zăcăminte încă necunoscute. Așa s-a întîmplat în 1771, cînd un păstor a descoperit din întîmplare niște «pietre strălucitoare». Un ofițer a trimis pietrele spre examinare oficiului minier de la Zlatna: era în adevăr aur. Aflînd știrea, ofițerul a silit oamenii să transporte pietrele la șteamp. Însuși păstorul care le descoperise îi îndemna pe aceștia: «Să cărăm, să cărăm!» De unde a venit apoi și numele minei de aur care a apărut aici: Săcărîmb...

Bogăția locurilor și meșteșugul oamenilor au făcut ca spre sfîrșitul secolului al XVIII-lea, în Transilvania, să funcționeze de fapt singurele mine de aur ale Europei.

RADU ȚIULESCU

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

ÎN CURÎND, PARTEA A DOUA A «ODISEEI» AURULUI

108

„Inventatorii"

AVENTURILE COLEGULUI MINITEHNICUS

SCENARIU și DESENE: Radu Marian

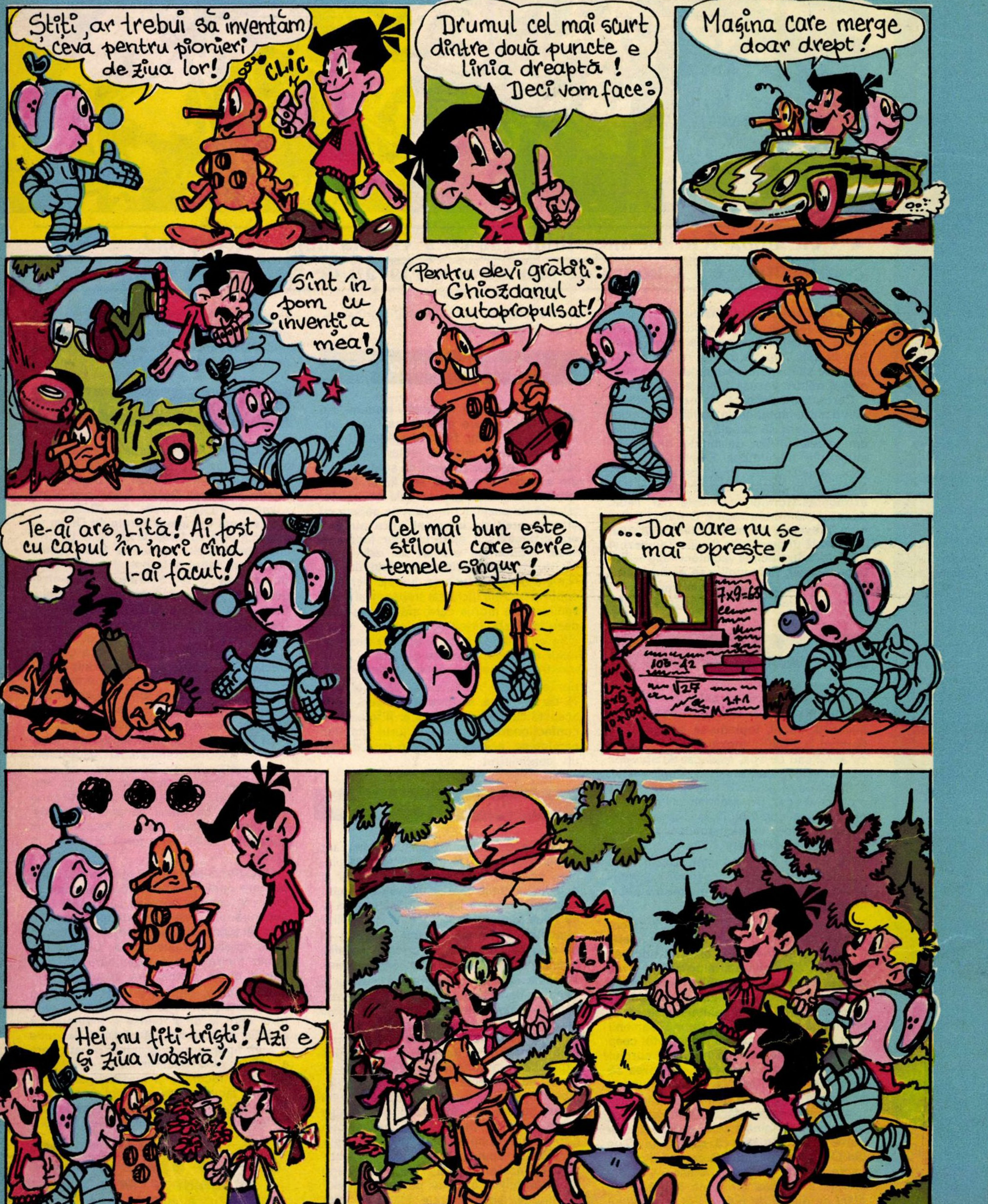
Știți, ar trebui să inventăm ceva pentru pionieri de ziua lor!
CLIC
Drumul cel mai scurt dintre două puncte e linia dreaptă! Deci vom face:
Mașina care merge doar drept!
Sînt în pom cu invenția mea!
Pentru elevi grăbiți: Ghiozdanul autopropulsat!
Te-ai ars, Liță! Ai fost cu capul în nori cînd l-ai făcut!
Cel mai bun este stiloul care scrie temele singur!
...Dar care nu se mai oprește!
7x9=63
108-42
√27
1+1
Hei, nu fiți triști! Azi e și ziua voastră!

Abonamentele prin oficiile și agențiile P.T.T.R., prin factorii poștali și difuzorii de presă.

Redactor șef: Mihai Negulescu; Redactor șef adjunct: Ovidiu Zotta; Secretar general de redacție: Ioan Donca.
Adresa redacției: București, Piața Scînteii nr. 1. Căsuța poștală 4132. Tel: 17 60 10. Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.
Redactor artistic: Pompiliu Dumitrescu; Tehnoredactor: Rozalia Barany

25

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 24 IUNIE 1971,
ANUL V (196),
16 pagini, 1 leu

CINEAȘTI la 14 ani!

PAG 6-7

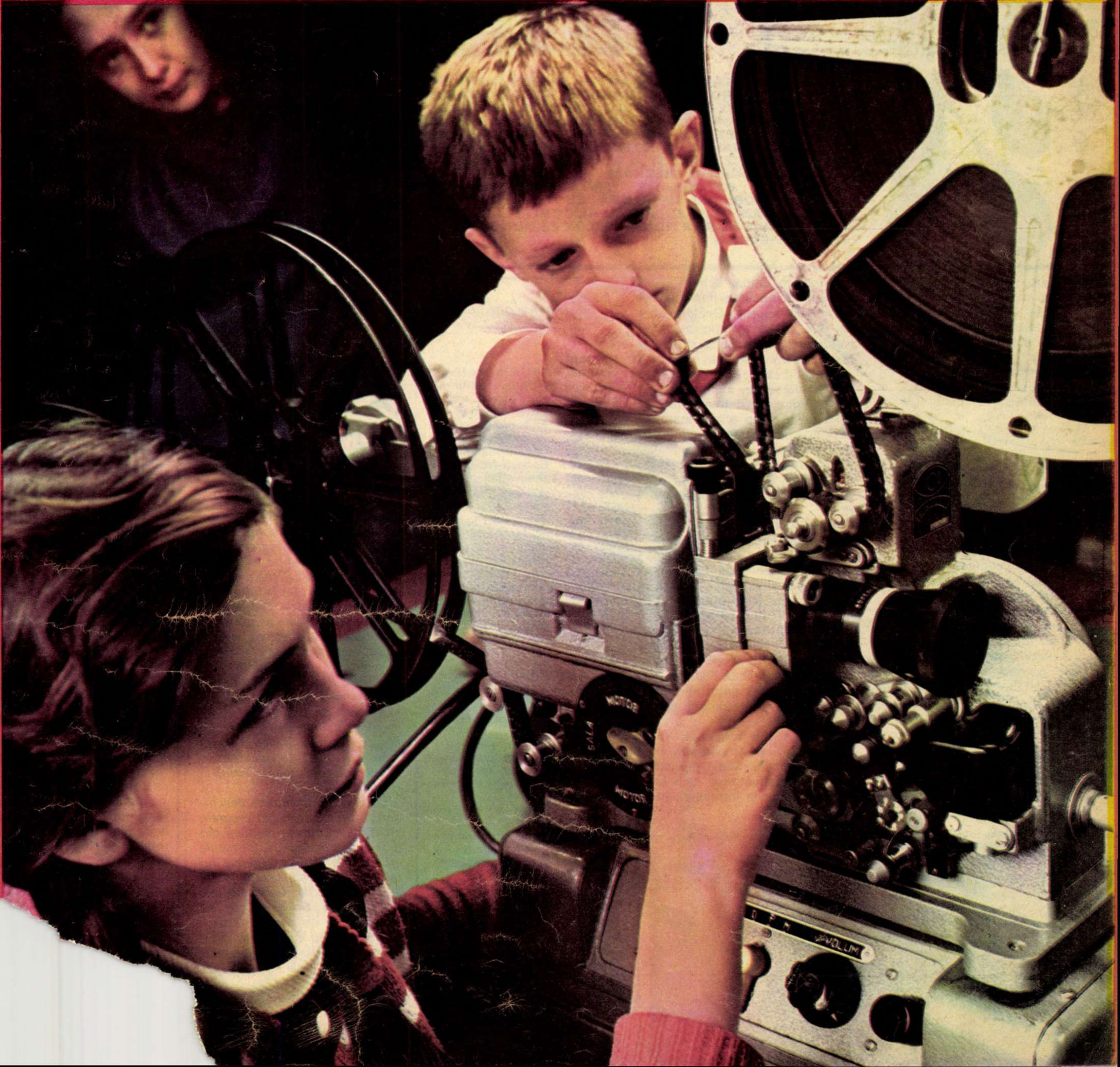

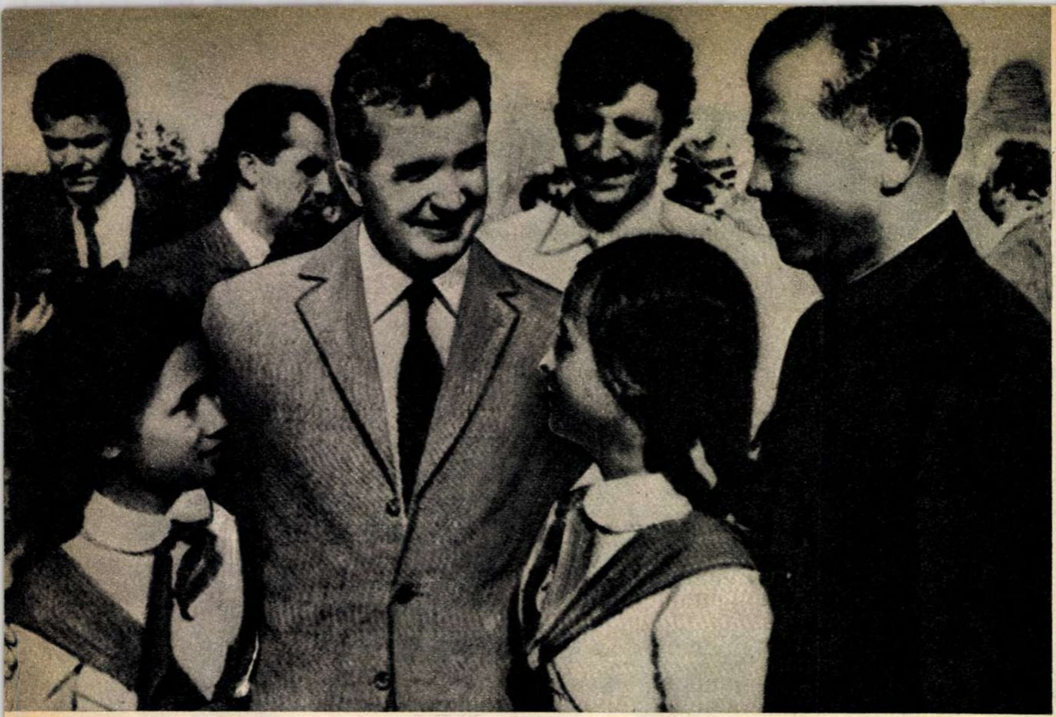

DELEGAȚIA DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALĂ ROMÂNĂ, CONDUSĂ DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, A FĂCUT O VIZITĂ OFICIALĂ DE PRIETENIE ÎN REPUBLICA DEMOCRATĂ VIETNAM, LA INVITAȚIA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI CELOR CE MUNCESC DIN VIETNAM ȘI A GUVERNULUI REPUBLICII DEMOCRATE VIETNAM.

ÎN FOTOGRAFIE, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘUL LE DUAN, PRIM-SECRETAR AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI CELOR CE MUNCESC DIN VIETNAM.

TETRATLON XV

Aproximativ 150 de băieți și fete pînă la vîrsta de 14 ani din diverse țări, cîștigători ai fazelor finale naționale ale tetratlonului, au început să-și pregătească geamantanele pentru București. Vor sosi aici la sfîrșitul lunii iulie pentru a-și disputa întîietatea în cadrul finalei celei de-a XV-a ediții a «*Tetratlonului atletic internațional al prieteniei*» competiție organizată anul acesta de revista «Cutezătorii».

Vom fi, deci, pentru prima oară, gazdele unora dintre cei mai buni atleți din rîndul copiilor străini. Gazde, dar și parteneri de întrecere în același timp, deoarece — după cum se știe — de cîțiva ani încoace și țara noastră participă la această prestigioasă competiție.

Dubla noastră calitate (de gazde și concurenți) ne obligă mult mai mult decît pînă acum. Iată de ce pe plan național au fost inițiate ample acțiuni de întîmpinare a acestui important eveniment sportiv. Declararea lui 1971 ca «*an al atletismului pionieresc*», organizarea și desfășurarea unor întreceri atletice de masă în care a fost cuprinsă marea majoritate a pionierilor și școlarilor din întreaga țară, au avut ca scop atît formarea deprinderilor voastre de-a practica atletismul, cît și desemnarea celei mai valoroase formații (6 băieți și 6 fete) care ne va reprezenta în această competiție.

Întrecerile, începute la nivel de detașament, au ajuns acum la fazele pe zone, aflate în acest moment în plină desfășurare. În urma efervescenței atletice, a rezultatelor bune obținute de numeroși pionieri și școlari în cele patru probe, avem convingerea că finala pe țară ne va oferi o «garnitură» cît mai valoroasă, capabilă să dea partenerilor o replică sportivă mult mai viguroasă față de anii precedenți.

Într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre vă vom prezenta această finală, precum și echipa cîștigătoare, care ne va reprezenta în întrecerea internațională.

Poșta redacției

Pe scurt

Surorile **PANCAN**, *Școala generală Curtea-Timiș*. Faptul că, dintre corespondențele, articolele, reportajele și desenele trimise de la cititori redacția le publică «*numai pe cele mai bune*» e cît se poate de normal! **MIHAI CIUPERCA**, *Borlești-Neamț*. Despre viața subacvatică am mai scris și vom mai scrie. **MURGULEȚ VASILE**, *Vidra-Vrancea*. Nu avem imprimate pentru șah prin corespondență. Un băiat harnic poate să și le deseneze și singur. **ADRIANA PADURE**, *Nișcov-Buzău*. Dacă vei citi cu atenție însemnările colaboratorului nostru Aurel Lecca, publicate astă toamnă în revistă pe marginea «Expedițiilor Cutezătorii», ai să găsești singură răspunsul!

Dialog

Lui **GHEORGHE GROZA** din *Curpeni-Gorj* i-a plăcut ideea dialogului:

— *De ce nu apare cursul de stenografie?*

Fiindcă sîntem în vacanță!

— *De ce întîlnim atît de rar «pagina băieților» în revistă?*

De acum înainte, va apărea din 2 în 2 numere.

— *De ce Olguța nu răspunde la toate scrisorile?*

Ba răspunde, dar primind prea multe scrisori nu are timp să se ocupe *imediat* de fiecare. Fii cavaler și așteaptă!

Ecusonul revistei «Cutezătorii»

...va fi expediat în această săptămînă lui **ION CATANA** din *Stănești-Gorj* care ne scrie că a convins un număr de 6 colegi să se aboneze la «Cutezătorii».

CRAVATELE RO

FANTEZIE ȘI TALENT

«Rodul muncii noastre», *așa și-au intitulat expoziția copiii bihoreni care, cu prilejul Zilei pionierilor, și-au prezentat la Oradea cele mai frumoase lucrări realizate de-a lungul anului școlar: ceramică, sculpturi în lemn, împletituri din nuiele și rafie, sticlărie, fier forjat, covoare, costume naționale etc.*

La această primă și interesantă manifestare a imaginației, fanteziei și măiestriei artistice, și-au adus contribuția în mod deosebit membrii cercurilor pionierești de la școlile generale Diosig, Pădurea Neagră, Beiuș, Salonta, Aleșd, Oradea, (Școlile generale nr. 4, 14, 25). *Rădăcina de viță de vie și crengile de copac s-au dovedit materiale la fel de apte pentru artă ca și lutul, pînza sau lemnul. Dar expoziția a mai prezentat o noutate, fiind o expoziție* cu... vînzare! *Afluența de cumpărători a fost o semnătură concludentă pe actul hărniciei și talentului tinerilor meșteri.*

Cu prilejul originalei expoziții, au avut loc demonstrații sportive, spectacole în aer liber, diferite concursuri distractive, iar pentru cei mici, de la grădiniță, au fost pregătite jucării, dulciuri și tot felul de distracții.

N. PREJA

TABĂRA DE LA LĂPUȘNA

Duminică, la Lăpușna, frumoasa așezare din Munții Gurghiului, s-a deschis noua tabără a pionierilor și școlarilor din județul Mureș. Aerul esențelor de brad, murmurul izvoarelor, verdele bogat și nuanțat al pădurii, ospitalitatea desăvîrșită a gospodarilor taberei i-au întîmpinat sărbătorește pe cei 180 de pionieri sosiți în prima serie.

La deschiderea festivă, au participat lectorul universitar Patița Silvestru, vicepreședinte al C.N.O.P., Fodor Geza, vicepreședinte al Consiliului popular județean Mureș, Ion Pintea, inspector școlar general al județului Mureș, Grigore Sticlaru, președinte al Consiliului județean al pionierilor, comandanți, părinți ai elevilor.

După ceremonialul de deschidere, a urmat un bogat program artistic susținut de pionierii din tabără precum și de formațiile artistice ale Școlilor generale din Ivănești, Ivănești-Pădure și de la Casa pionierilor din Tg. Mureș.

Programul zilnic al copiilor este bogat și variat: odihnă, drumeții, activități cultural-artistice, întreceri sportive și, desigur, multe prilejuri de veselie.

prof. C. ZÎMBĂLEANU

CLIPE DE NEUITAT LA PORȚILE DE FIER

20 iunie 1971, Turnu Severin.

Aici, în vecinătatea Porților de Fier, aici unde — prin talentul și eforturile a două popoare prietene — între cele două maluri ale Dunării s-a făurit uriașul Complex hidroenergetic și de navigație, pionieri din județele Mehedinți și din alte județe ale țării și-au dat întîlnire de ziua lor. Aici avea să se desfășoare principala acțiune închinată Zilei pionierilor. La sărbătoarea lor, pionierii români au invitat colegi iugoslavi, pionieri din localitățile Kladovo și Negotin.

Dis-de-dimineață, barajul este «luat cu asalt» de freamătul nerăbdător al copiilor: tobe, trompete, cravate roșii, bluze albe, costume naționale, buchete de flori. În frunte, chipeșii muzicanți ai fanfarei Palatului pionierilor din București.

La orele 8 si jumătate, în zare,

pe coronamentul barajului apar oaspeții. În minutele următoare, la punctul de frontieră Porțile de Fier, sute și sute de copii români și iugoslavi își oferă flori și insigne, se îmbrățișează cu căldură.

Două ore mai tîrziu, în
zenta unei numeroase as
pe stadionul muni
are loc ceremonia
ridicarea
pa

triei. pe C
Pionieri
prezent

ȘII ÎN SĂRBĂTOARE

lutați și felicitați cu multă căldură de către tovarășul **Traian Dudaș,** prim-secretar al Comitetului județean Mehedinți al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului popular județean, de către **Virgiliu Radulian,** președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului învățămîntului și de către **Emil Paravina,** președintele Adunării Federale a Uniunii pionierilor din R.S.F. Iugoslavia. Saluturile sînt primite de întreaga asistență cu aplauze și ovații tinerești.

Apoi, cu deosebită însuflețire, pionierii au adoptat textul unei telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarășului **Nicolae Ceaușescu** din care redăm cîteva rînduri: «*Noi, pionierii, adunați cu prilejul Zilei pionierilor la măreața ctitorie de la Porțile de Fier, ne îndreptăm inimile și gîndurile către dumneavoastră, către Partidul Comunist Român, făuritorul noului chip al patriei, făuritorul copilăriei noastre fericite.*

În aceste momente memorabile, cînd și noi, pionierii, punem o piatră la temelia prieteniei tradiționale între popoarele român și iugoslav, între organizațiile noastre de pionieri, gîndurile ni se îndreaptă pline de dragoste și respect către dumneavoastră, rugîndu-vă să primiți omagiul nostru fierbinte, mulțumirea vie pentru tot ce ați făcut și veți face pentru binele poporului nostru, pentru fericirea noastră, a copiilor.

Vă rugăm să primiți profunda noastră recunoștință și urarea pionierească de succes și viață îndelungată, pentru gloria poporului român, pentru fericirea și prosperitatea patriei, pentru viitorul nostru tot mai măreț, într-o lume a păcii și bucuriei».

Urmează defilarea pionierească, un pasionant program cultural-sportiv cuprinzînd reprize de gimnastică, dansuri populare și bineînțeles... fotbal (între reprezentativele pionierești ale orașelor Tr. Severin și Kladovo, a cărui revanșă s-a disputat a doua zi pe teritoriul R.S.F. Iugoslavia).

După-amiază și pînă seara tîrziu, inima pionieriei a bătut la fel de impetuos, în mijlocul naturii, în pădurea Crihala, unde sute și sute de pionieri români și iugoslavi au asistat și au participat nemijlocit la un frumos program cultural-artistic. Seara, după focul de tabără, coloana cravatelor pionierești, «Coloana prieteniei», s-a reîntors în oraș printr-o romantică retragere cu torțe închinată «Zilei pionierilor».

Discuțiile prietenești, începute în timpul zilei, au continuat apoi în familiile pionierilor severineni care i-au găzduit pe pionierii-oaspeți din R.S.F. Iugoslavia.

Dimineața următoare a avut loc vernisajul unei frumoase expoziții a copiilor din județul Mehedinți și o demonstrație de carturi, după care o coloană de autocare i-a purtat pe toți pionierii, participanți la întîlnirea româno-iugoslavă, în amonte — acolo unde fluviul a fost zăgăzuit și silit să declanșeze miliarde de kilovați-oră.

Această vizită s-a întipărit puternic în inima purtătorilor cravatei de pionier. Faptele constructorilor celor două popoare le-a sădit în suflet o adîncă mîndrie, dorința de a săvîrși ei înșiși fapte de seamă. Impresionantul baraj de la Porțile de Fier unește deopotrivă, temeinic, două popoare socialiste, vecine și prietene. Unește temeinic, deopotrivă, pe copiii acestor popoare, viitorul de aur al României și Iugoslaviei.

În aceeași zi, la amiază, oaspeții au devenit ei înșiși gazde. La închiderea ediției noastre, întîlnirea dintre pionierii celor două țări — care va deveni tradițională — continuă în zona iugoslavă a Porților de Fier. Prezent acolo, fotoreporterul nostru promite imagini și vești interesante pentru un număr viitor.

Reporter

Vîrsta

Cresc astăzi în această lumină și mă-nalț
Și sufletul nu-mi trece prin rame noi de fum —
Revere de rubin și epoleți de smalț
Are această vîrstă-a mea de-acum.

La cotitura caldă a Dunării spre mare
Începe vechea grijă a timpului visării;
Pe ape vîlvorește o stea începătoare
Care se sparge-n cîntec de marginile țării.

Și intră-adînc pe urmă în malurile ei —
Un despletit incendiu de cîntec cum îl poartă,
Și intră-adînc în oameni, și-și face obicei
În viețile lor simple în ode mari să ardă.

Prin aerul înalt, mereu în respirare
Al țării se înalță, se face iarăși stea,
Călătorind pe codrii clarificați de soare
Pe fruntea albă-a țării și peste vîrsta mea.

IULIAN MINESCU
Școala generală Videle

Premiul I pe țară la concursul de creație literară organizat de CNOP.

* * *

NOI
și organizația

* * *

CÎMPULUNG MUSCEL. Deși sînt oaspeți obișnuiți ai Casei pionierilor — ne relatează tovarășul profesor B. TRAIAN — de data aceasta, cei 52 de școlari, reprezentanți ai celor peste 2 000 de purtători ai cravatelor roșii din Cîmpulung Muscel, pășesc cu emoție în sala împodobită sărbătorește, pregătită să găzduiască lucrările secțiunii pionierilor din cadrul conferinței orășenești.

Știu cu toții că li s-a încredințat o mare răspundere acum, cînd sînt invitați să discute despre activitățile desfășurate în detașamente și unități, să-și spună părerea asupra proiectului Statutului unităților și detașamentelor de pionieri din Republica Socialistă România.

Desfășurate într-o atmosferă de entuziasm, de încredere în forțele proprii, dezbaterile au reliefat interesul cu care pionierii s-au pregătit pentru acest eveniment.

Dintre interesantele propuneri făcute cu acest prilej, redăm mai jos cîteva:

LIANA VELCEA, cl. a VII-a B, Școala generală nr. 1: «...să se constituie un comandament al pionierilor la nivelul orașului în care să fie cuprinși toți președinții de unități».

CORNELIA LĂZĂROIU, cl. a VII-a, Școala generală Valea Mare: «Organizația pionierilor să se împartă, după vîrstă, în două grupe: cei mici și cei mari. Aceasta, pentru a se putea organiza mai bine activitatea noastră».

SORIN MOGOȘAN, cl. a VI-a C, Școala generală nr. 1: «Propunerea Corneliei ni se pare interesantă. O susțin și adaug că aceste două grupe ar trebui să se diferențieze și prin uniformă ».

LILIANA PREDOIU, cl. a VI-a C, Școala generală nr. 2: «Membrii comandamentului ar trebui să poarte un semn distinctiv, care să arate această calitate pe care o au».

TELEȘTI – GORJ. Proiectul de Statut al unităților și detașamentelor de pionieri a stîrnit un deosebit interes în Școala generală din comuna Telești, județul Gorj.

In adunări de detașament au avut loc discuții aprinse despre drepturile și îndatoririle pionierilor. La adunarea de unitate s-au făcut o mulțime de referiri și propuneri pentru îmbogățirea proiectului de Statut. Amintim pe cele care ni s-au părut mai interesante: sărbătorirea ieșirii din pionierat o dată cu primirea buletinului de identitate. la sfîrșitul trimestrului III din clasa a VIII-a; împărțirea pionieratului în trei etape: 1 – clasele II—IV, 2 – clasele V—VI; 3 – clasele VII—VIII și instituirea unor condiții de trecere dintr-o categorie în alta, pe linie de organizație. Aceste condiții să ducă între altele la menținerea unui viu interes pentru învățătură. De asemenea, o altă propunere este aceea de a se descrie în culori uniforma pionierilor și însemnele pionierești; de a fi publicate partiturile marșului organizației și ale cîntecelor pentru ceremonial; de a fi ilustrate prin fotografii toate distincțiile pionierești.

În cinstea Zilei pionierilor ne-am propus o mulțime de activități interesante. Printre acestea amintim excursia de 3 zile în circuit pe ruta Tg. Jiu, Rîmnicu Vîlcea, Cozia, Sibiu, Sebeș, Deva, Hunedoara, Hațeg, Petroșani, Tg. Jiu,

PIONIERI LA 7 ANI

ALEȘD. *60 de pionieri și-au dat întîlnire în prima sîmbătă a lunii iunie în sala mare a consiliului popular orășenesc din Aleșd. Pionieri fruntași la învățătură din școlile orașului și din comunele apropiate au venit să-și spună părerile despre activitatea pionierească, despre proiectul de Statut al unităților și detașamentelor de pionieri.*

Roadele conferinței s-au materializat într-un lung șir de idei și propuneri. Dintre vorbitori, pionierii VIOLA VARGA, DORINA CREȚU, MIHAI VEREȘ *și alții au manifestat un larg interes față de problemele pionierești și, în primul rînd, față de primirea în rîndurile organizației a școlarilor de 7 ani. Propunerea aceasta a fost primită cu o bucurie unanimă. Mulți au propus ca cei mici să fie pregătiți din timp — încă din clasa întîi — pentru acest eveniment deosebit. Alții au accentuat importanța unor acțiuni obștești, propunînd ca la acestea să participe alături de cei mari și pionierii mai mici.*

Conferința de la Aleșd a întrunit pionieri români, maghiari și slovaci, prieteni nedespărțiți la școală și în activitățile pionierești.

IRMA LAKATOS

FILĂ DE ALBUM

BUZĂU. În întîmpinarea celei de a II-a Conferințe naționale a Organizației noastre, noi, pionierii de la Școala generală nr. 9 din Buzău, ne-am întîlnit cu tovarășul **NICOLAE PETRESCU**, prim-secretar al Comitetului municipal al U.T.C., care a participat ca delegat la ultimul congres al Uniunii Tineretului Comunist. Am discutat despre activitățile noastre pionierești, despre proiectul de Statut al Organizației pionierilor.

Vă trimitem o fotografie realizată la această întîlnire.

DE LA CEI MAI TINERI CORESPONDENȚI

SEBEȘ. În această fotografie sîntem noi, cei din clasa I. De la frații și colegii noștri mai mari, pionieri, am aflat că în proiectul de Statut se propune ca și noi, cei mici, să primim cravata roșie.

Am fi tare bucuroși! De aceea, ne străduim să fim tot mai harnici, mai disciplinați.

Elevii clasei I,
Școala generală nr. 1,
Sebeș, jud. Alba

ALEASĂ ÎN UNANIMITATE !

TĂLMACIU. «Pioniera **Krista Brigitte Engber** — președinta detașamentului nr. 6 de la Școala generală din **Tălmaciu, județul Sibiu** — bucurîndu-se de stimă și apreciere în cadrul unității de pionieri, a fost aleasă la conferința orășenească, secțiunea pionierilor, în unanimitate de voturi, ca delegată la Conferința județeană, sesiunea pionierilor, din județul Sibiu», scrie redacției tov. prof. I. Ionescu.

COMANDANȚII NOȘTRI

BISTRIȚA. CLEOPATRA LORINȚIU, clasa a VII-a, Liceul nr. 1 «Pionierii care obțin rezultate bune la învățătură, în activitatea pionierească sînt evidențiați. Desigur, este o mare bucurie pentru noi. De aceea cred că ar fi bine ca și fotografiile comandanților să fie păstrate în cartea de onoare a unității».

SALUTUL PIONIERESC

«Îmi place să iau parte la toate festivitățile și solemnitățile ce se desfășoară în orașul Ploiești (demonstrații, mitinguri, depuneri de coroane la monumentele eroilor, parăzi). De multe ori, cînd vedeam militarii salutînd, oamenii vîrstnici descoperindu-se la intonarea imnului eroilor patriei sau cînd prin fața noastră treceau drapelele de luptă ale unităților militare, eu nu știam ce poziție să iau. De aceea, propun ca la articolul 7 din proiect să se adauge: «Salutul pionieresc se folosește (pe lîngă ocaziile prevăzute în proiect) și la intonarea imnului eroilor, precum și atunci cînd prin fața noastră trec drapelele de luptă ale unităților militare».

Apreciez că acest aspect va contribui la educarea copiilor în spiritul recunoștinței și al dragostei față de cei căzuți în lupta pentru libertatea și independența patriei noastre, față de tricolorul românesc, simbol al onoarei, bărbăției și demnității poporului nostru.

CARMEN IACOB — *clasa a II-a, Școala generală Singureni, județul Ilfov: «De puțin timp fac parte din organizația de pionieri, din primele zile am simțit, din plin, ce înseamnă prietenia, ce înseamnă să fii un bun tovarăș. Și aceasta, datorită colegilor mei. De aceea și eu, la rîndul meu, voi ști să ajut școlarii ce vor intra în rîndul pionierilor la vîrsta de 7 ani fiindcă, cu siguranță vor avea nevoie și de îndrumarea noastră».*

PLOIEȘTI. *La lucrările secțiunii pentru pionieri a Conferinței municipale au participat 100 de delegați.* **Camelia Ciobotaru,** *președinta unității de pionieri de la Școala generală nr. 14 (în medalion) a făcut parte dintre numeroșii vorbitori: «Consider că ar fi bine ca proiectul de Statut să fie completat cu descrierea uniformei pionierești și să se arate precis în ce împrejurări se poartă. De asemenea, să specifice cîți școlari pot primi cravata roșie într-o adunare de detașament. Cred că este bine să se mărească exigența față de școlarii care cer să fie primiți în organizație».*

Tovarășul **Cornel Kwieczinsky,** vicepreședinte al Consiliului județean Sibiu al Organizației pionierilor, prezent la dezbaterile care au avut loc în secțiunea pionierilor din cadrul Conferinței municipale Sibiu — ne transmite: La secțiunea pionierilor, una dintre părerile exprimate a fost și aceea de a se crea noi posibilități pentru ca pionierii să-și petreacă mai multe zile de vară în munți, în tabere și excursii. Cîțiva au și propus: «Să transformăm o parte din cabana Izvorul Florii, de la poalele Surului, într-o tabără sportivă pentru pionieri! S-ar putea?» Și cu această întrebare, pionierii Gheorghe Moiș, Adriana Lazăr, Carmen Țintea. Mihai Panu și Elena Lazăr au mers la tovarășul ing. **Virgil Dobrotă,** directorul general al Combinatului de exploatare și industrializare a lemnului. Răspunsul? Desigur, afirmativ.

De la 1 iulie, la Izvorul Florii vor sosi în fiecare început de săptămînă alți 45 de pionieri din oraș, care vor prelua ștafeta veseliei în noua tabără din munți.

Poposind în ampla expoziție școlară din orașul Bistrița, deschisă cu ocazia Zilei pionierilor, am putut constata că atenția vizitatorilor va fi solicitată pînă la ora închiderii. Obiectele de artizanat, desenele, fotografiile și impunătoarele standuri rezervate minitehnicienilor vorbesc prin ele însele despre măiestria «meșterilor mari», fete și băieți, elevi ai școlilor din județul Bistrița-Năsăud.

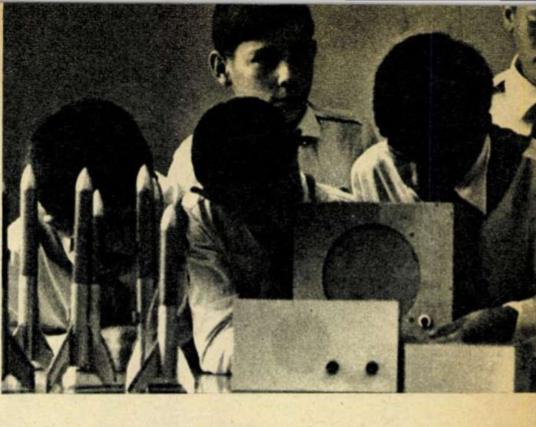

FOTO: ELENA FUNDULEA

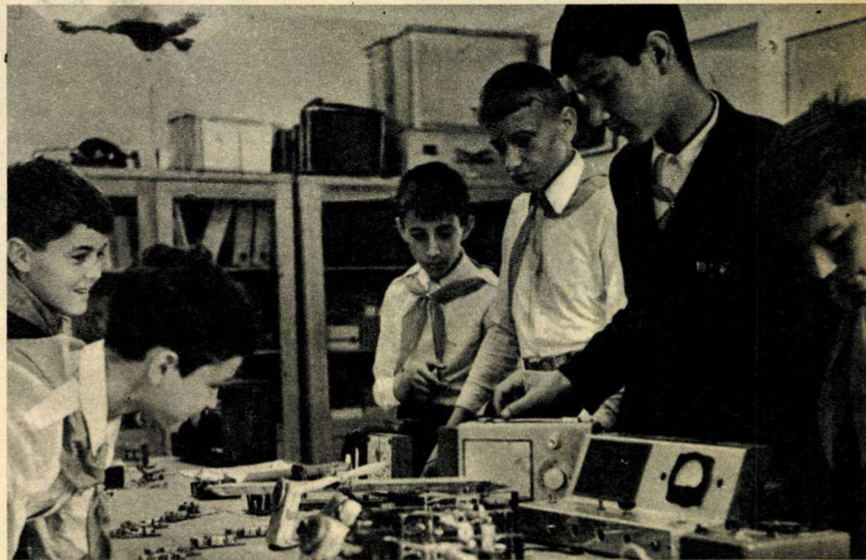

«Tata a fost învățător, și bunicul la fel, tot așa și străbunicul».

DIMENSIUNILE ENTUZIASMULUI

Nu mai știu cît timp am mers. Am părăsit mașina, undeva la marginea satului Almaș — Săliște; am ținut un timp cursul rapid și mereu contorsionat al Almașului; am urcat dealul Mușuroiului și de acolo — de la o înălțime de peste 900 de metri — am urmărit drumul ce-l aveam de parcurs spre cătunul Deleni.

……

Întîrziem în clasa pustie, temîndu-ne parcă să nu alungăm liniștea omniprezentă, și-i caut din ochi pe cei a căror activitate am vrut s-o surprindem.

— Să mergem în grădină. Probabil lucrează pe lotul demonstrativ, îmi zice *Constantin Toader*, comandantul unității de pionieri de la Școala generală din Almaș-Săliște, tovarășul meu de drumeție. De la el aveam de altfel să aflu și primele lucruri despre cel pe care-l căutam: «Cred că sînt printre primii care l-am cunoscut cînd a venit aici, acum două veri. Postul era liber, nu se înghesuiau prea mulți, ba, din contră, condițiile fiind dintre cele mai dificile, toți cei care au fost solicitați au refuzat.. El a cerut să fie numit aici. Nu se putea ajunge nici cu mașina, nici cu carul; am pus cîteva lucruri pe o sanie și am luat în doi firul drumului... Acum o să vedeți ce-a reușit să facă.»

Reținînd termenul «lotul demonstrativ» îl urmez în grădină. Și așa ajung să-l cunosc pe învățătorul *Ioan Iuga* — cel care din cei 65 de ani ai săi, 44 i-a petrecut la catedră. A venit la Deleni, unde a preluat, sau mai exact: a reînființat școala generală. Muncește aici de doi ani, timp în care n-a întîrziat sau lipsit vreodată de la o oră.

— Tata a fost învățător, și bunicul la fel, tot așa și străbunicul... Eu nu pot trăi în afara școlii și oriunde a fost nevoie, acolo m-am dus.

Dar astea avea să ni le spună mai tîrziu, după ce terminase — împreună cu trei din cei... șase elevi ai școlii — munca pe terenul experimental.

— Nu este mare. Dar trebuia să le demonstrez oamenilor că, indiferent de condițiile naturale, se pot cultiva și aici morcovi, cartofi, ceapă, usturoi, salată, măcriș — am pus din toate cîte puțin și acum nu trece vreunul din sat, prin fața școlii, fără să se oprească și să tragă cu ochiul peste gard.

Din cei șase elevi, unul este în clasa I, unul într-a II-a, unul într-a III-a și trei într-a IV-a.

O bibliotecă însumînd 620 volume, o colecție de 100 planșe complete, pentru fiecare materie...

— Planșele sînt executate numai de copii, ne spune învățătorul Iuga, cu o tainică mîndrie.

Am întîrziat mult de vorbă pe prispa din fața clasei. Ne-a vorbit despre fiecare dintre cei șase copii, cum numai un părinte ar fi putut vorbi. Despre aptitudinile, despre ambițiile, despre greutățile fiecăruia dintre ei. Rămas singur, după terminarea orelor, învățătorul Ioan Iuga își organizează planul lecțiilor pentru ziua următoare. Apoi, pornește pe la casele copiilor și acolo, încă o dată, încearcă să-i ajute în a descifra tainele manualelor și ale culegerilor de probleme. Seara, ne-a mărturisit-o, mai are atîtea de făcut: se gîndește la construirea unui cămin cultural, a unei cantine școlare, face zeci de planuri pentru refacerea localului, se gîndește la copiii din școală și la ceilalți, împrăștiați prin cătunele vecine, copii care la anul vor veni în clasa întîi.

Radu F. ALEXANDRU
Fotografii:
prof. Constantin TOADER

SUFLET DE COPIL
1/1

SINGURI PRINTRE REFLECTOARE

TRAVELLING

Clacheta de filmare cu nr. 8/1 a răsunat scurt.

Singure, printre reflectoare, o fetiță cu ochii albaștri, **Mariana** și prietena ei **Nana**, cea mai drăgălașă păpușă din lume. O scenă plină de duioșie, de regrete, de întrebări... Un dialog plin de naivități copilărești și de «de ce-uri» noi, cu semnificații noi în care o surprindem pe Mariana despărțindu-se de lumea dulcilor iluzii, a basmelor în care florile șoptesc, păpușile vorbesc și zînele în calești aurite se topesc în aburul dimineții...

«Stop-camera!» se aude de undeva,de pe platou,vocea regizoarei, pioniera **Doina Manea**. Aveați emoții? Nu ne aflăm la Hollywood și nici protagonista nu e Shirley Temple!

«Reluăm» — spune aceeași voce fermă. Se pare că e una dintre cele mai dificile scene, secvența-cheie, secvența cea mai sugestivă a primei părți — «Suflet de copil» — din trilogia «Vîrste» pe care o turnează în prezent **Cineclubul «Cutezătorii»** de la **Casa pionierilor** din **Cîmpulung Moldovenesc.**

Printr-un «travelling înainte» operatoarea **Parascuța Spetco** se apropie cu aparatul de filmat de **Mariana Ștefeligă** pentru a o surprinde în prim-plan. Deloc ușor pentru Mariana acest rol de debut cu care intră în jocul fascinant al umbrelor proiectate pe pînză. Fascinant e și visul Marianei din secvențele următoare, realizat de către tinerii noștri cineaști printr-o măiastră suprapunere de cadre — chip și vis. O suită de imagini defilează fantastic, obsedant, întruchipînd universul vieții pionierești, culminînd cu cel mai frumos dans sucevean. Sînt secvențe de mare frumusețe și poezie, preludiu al dimineții de mîine în care fetița în vîrstă de nouă ani va primi cravata de pionier.

VÎRSTA ÎNTREBĂRILOR

Atmosferă febrilă, lumea se agită, se precipită. Peste un sfert de oră încep filmările la partea a III-a a trilogiei «Vîrste» care poartă titlul «Vîrsta întrebărilor». Întreaga echipă — regizor, asistent de regie, operator șef și secund, inginer de sunet și, bineînțeles, protagoniștii care au primit indicații de ultim minut, descind la cofetăria «Albumița». Turnarea unui singur cadru implică o mie și una de pregătiri. Încăperea e luată cu asalt, cablurile sînt instalate, reflectoarele plasate în punctele indicate de operatoare, inginerul de sunet mai verifică încă o dată microfonul, în vreme ce curioșii se îmbulzesc pe stra-

dă, iar cei cîțiva rămași înăuntru se străduiesc să-și devoreze cît mai «artistic», mai «expresiv» edificiul de ciocolată cu glazură de portocale. Doar, doar obiectivul camerei de luat imagini se va opri măcar o secundă și asupra lor.

«Ambianța» necesară s-a «creat», așadar, după ultimele indicații regizorale. Undeva, într-un colț, la o masă **Antonica Ceacîru** «intră» în rol. Arborează un aer de domnișoară care nu mai vine la cofetărie să mănînce o banală tartă cu vișine. Comandă cu aroganță o cafea. A împlinit de curînd 14 ani. Își scoate o oglindă, se piaptănă cu multă cochetărie și se privește întrebătoare printre aburii cafelei (ca-n povestea cu «spune-oglinjoară-spune!»). Sînt orele cinci după-amiază, nu și-a pregătit încă lecțiile pentru a doua zi, dar nu-și bate capul! Poate îi rămîne ceva timp și pentru asta, după ce sfîrșește de citit captivantul roman de aventuri din colecția «Enigma». Îi trec prin minte tot felul de gînduri. «De ce n-o lasă în pace colegii și de ce-o fi invitat-o Marin să treacă pe la sediul organizației U.T.C.?» Prin fața ferestrei trece tocmai în acel moment Marin. Acestuia mai, mai că nu-i vine să-și creadă ochilor că e Mihaela și... Dar «stop-camera»! Ce înseamnă să n-ai un «cărucior de filmare» cu care să te deplasezi în voie, să poți schimba unghiul obiectivului, să poți realiza un travelling cumsecade! Pînă la o utilare mai modernă e bună și o scară de zugrav. Cobori, o muți din loc, te urci din nou și filmezi de unde ai rămas!

Să revenim și noi la subiectul acestui film care se cheamă «Vîrste». Ideea scenariului îi aparține **Doinei Manea** și la realizarea lui a lucrat întreaga echipă a «bondițelor» (numele îl datorează unei emisiuni de televiziune în care au apărut pe micul ecran cu filmul premiat în '69, «Povestea unei altițe»). Conceput în trei părți distincte, filmul încearcă să surprindă — spun încearcă pentru că, pare-se, nu reușește pe de-a-ntregul — trei aspecte importante ale vieții pionierești: intrarea în pionierat («Suflet de copil»), universul atît de complex al pionierei în care virtuțile unui președinte de detașament (tratat la modul ușor ironic) ies la iveală ca untdelemnul deasupra apei («Tibi») și, în sfîrșit, momentul psihologic de răscruce pe care-l trăiește Mihaela, acum cînd nu mai e pionieră, a împlinit 14 ani și a devenit utecistă («Vîrsta întrebărilor»). Sugestive și bine ilustrate, ideile pe care și le propun primele două părți. Se pare însă că tocmai realizarea ultimei — «Vîrsta întrebărilor» — stă sub semnul îndoielii. Mihaela se află, desigur, la o vîrstă a întrebărilor cu implicații de ordin psihologic și etic mai complexe. O vîrstă la care decretăm foarte gravi «că ne-am schimbat, că de-acum ne-am făcut mari!», dar înțelegem tocmai pe dos acest lucru. Cred, însă, că în unele secvențe exagerat și fals se încearcă îngroșarea unor atitudini cu care nu sîntem de acord. De pildă, scena de la cofetărie. Prea multă poză și prea mult «acid» la cafeaua Mihaelei! Și-apoi n-am văzut încă nici o fată, oricît de grijulie ar fi pentru coafura ei, să se pieptene atît de insistent într-o cofetărie. Și încă ceva: de ce toate cele trei părți ale filmului au ca subtext muzical arhicunoscutul cîntec «Vîrsta întrebărilor»? Fiindcă nu-i vedem rostul decît în ultima.

Dar, cînd te afli abia la primii pași pe tărîmul celei de a 7-a arte (Cineclubul «Cutezătorii» s-a înființat în urmă cu trei ani) e greu să poți realiza un film absolut, fără nici un cusur. Pentru cîteva minute de film se consumă nebănuit de multă muncă, se consumă fantezie cu carul, se consumă idei, talent și metri întregi de celuloid. Prietenii noștri cineaști din Cîmpulung Moldovenesc știu foarte bine toate acestea.

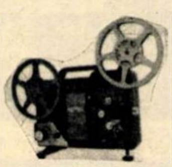

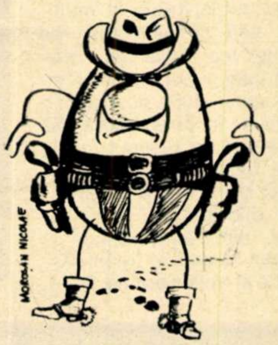

NICUȘOR VEDE VIAȚA ÎN ROZ!

Studioul Princhindel-Film prezintă «Legenda Cîmpulungului» în... albastru! Nemaipomenit! După săptămîni în șir, de lucru, de activitate febrilă — un asemenea K.O.! Unde e splendoarea de culori a acestui extraordinar film de desen animat? Că doar nu le înghițise balaurul pictat pe carton! Erau fabuloase doar personajele legendei, însă printre realizatorii filmului nu putea fi nimeni bănuit că ar avea însușirea de a transforma o peliculă în culori într-una totalmente albastră.

— Explicabil! Azi e în 13! Zi cu ghinion, exclamă cu nesfîrșită tristețe **Nicușor Moroșan.**

Fănel Tiță, Florin Barabaș și **Stelian Ianovici** se întorc spre el neștiind încă dacă trebuia luat în serios ori nu.

Totuși era pe undeva o greșeală. Se recapitulează fazele developării. Deci: film «Agfa-Gevert» developat în timp record — 12' — obscuritate perfectă (să-ți vîri degetele în ochi, nu alta!): trecută pelicula prin toate cele șapte soluții plus băile respective de spălare, totul într-un ritm spectaculos, îndrăcit chiar, căci cerberii aflați la ușă — adică restul echipei — cronometrau timpul. S-a auzit soneria, s-au aprins luminile și cei patru și-au tras sufletul! Bilanțul? Eșec total. De ce? Pelicula era veche, emulsia a crăpat și nimeni nu s-a sinchisit că cineva a aprins un beculeț mic, mic de tot. A fost de ajuns. Elanul cam scăzuse, dar trebuia turnat filmul din nou. S-a developat a doua oară, numai și numai după indicațiile lui Nicușor, regizorul. De aceea a și ieșit toată pelicula cu splendide dominante trandafirii. Nicușor a intrat în istoria cineclubului ca fiind cel mai optimist: «Nicușor vede viața în roz!» Să știți că eu am vizionat filmul în culorile lui adevărate. Și încă ceva: am aflat de la zeloșii pionieri cineclubiști din Cîmpulung-Moldovenesc că filmul color poate fi developat la lumina zilei! (Secretul a fost descoperit la a treia developare).

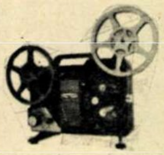

OUL DETECTIV

«Leii» trag la sorți (așa sînt supranumiți cei patru ași ai peniței «redis», maeștrii umorului și caricaturii de la Studioul Prichindel-Film, adică Fănel, Florin, Stelian și Nicușor).

Pistol à la Eliot Ness sau pistol ultramodern? Nu vă neliniștiți, nu e vorba de un duel. Se dispută genericul unui senzațional film polițist — de animație, color — care va intra în competiția cinecluburilor pionierești de la Sibiu. Nicușor cîștigă, Florin se resemnează și: Pac! Pac! un pistol à la Ness proiectează cu litere incandescente titlul «LOVITURA». O «armată» întreagă de pionieri cu vocația penelului au executat cele aproape o mie de desene. Se filmează acum, fotogramă cu fotogramă, într-o tehnică foarte ingenioasă, la o masă de trucaj (construită în colaborare cu pionierii minitehnicieni), prevăzută cu oglindă înclinată și patru geamuri suprapuse, necesare pentru crearea impresiei de imagini în relief și iluminată de patru nitrafoturi a cîte 500 wați. E un film cu totul nemaiîntîlnit, nemaiauzit. Undeva în Vest, într-o noapte e atacată o bancă. O «umbră» ia banii și dispare tot ca o umbră. Un polițist cu ochii în patru o vede și se produce o ambuscadă nemaipomenită. Nimic neobișnuit pînă acum. Dar apare el, el detectivul, care, culmea! e un ou, da, un ou, înarmat pînă-n dinți (!) — nici lui Hitchkock nu i-ar veni să creadă așa ceva — care se urcă într-o mașină à la Ness tot cu calmul respectivului Ness și... Dar nu vă pot povesti mai departe. Filmul e serial. Primul episod poate fi vizionat la apropiata sărbătoare a ecranului pionieresc — Festivalul internațional al cinecluburilor pionierești de la Sibiu.

ILEANA
PIȚA

Foto:
ELENA
FUNDULEA

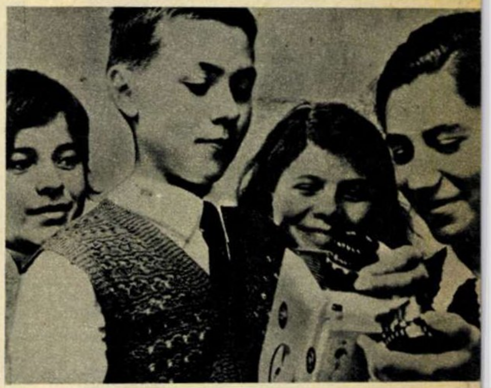

PEGASU
ORION
TAURUL

călătorie în infinit

Ați încercat vreodată să numărați stelele?

În nopțile senine de vară, cînd cerul e limpede, fără nori, dacă ai ochi pătrunzători poți distinge vreo cinci mii de stele. Unele strălucesc viu, altele de-abia scînteiază. Cea mai luminoasă și, în același timp, și una dintre cele mai apropiate de Pămînt, este **Alfa** din constelația Centaurului. Apropiată, e un fel de a spune. Această stea se află la o distanță de 40 000 000 000 000 de kilometri.

Cerul înstelat a fascinat dintotdeauna privirile oamenilor care au căutat de-a lungul timpului să-l cunoască și să-i pătrundă tainele. Încă în urmă cu mii de ani, învățații antichității au întocmit «hărți ale cerului», împărțind bolta în zone numite constelații. Constelațiile cuprindeau, fiecare, o serie de stele grupate arbitrar: cercetătorii din vechime, remarcînd în poziția aparentă a stelelor o oarecare asemănare cu siluete de animale, cu figuri omenești sau obiecte, au dat grupelor stelare respective nume semnificative: **Berbecul, Taurul, Gemenii, Racul, Leul, Cumpăna, Scorpionul, Săgetătorul, Capricornul, Peștii...** Astfel reprezentate constelațiile constituiau practic puncte de reper ce puteau fi ușor identificate și au rămas cu aceste denumiri, izvorîte din imaginația anticilor, pînă în zilele noastre. Soarele nostru este o stea simplă. Există însă și stele duble, triple și multiple, sori ce se rotesc pe orbite mai largi sau mai restrînse, unul în jurul altuia sau — după poziția ce o dețin — în jurul altora. Să ne închipuim o stea triplă în care fiecare din sori are o vîrstă și implicit o luminozitate diferită. Un soare răsare, altul își răspîndește plenar radiațiile luminoase cel de al treilea apune, fiecare difuzînd altă lumină: galben-aurie, portocalie, violetă... Există asemenea posibilități. Astrofizicienii ne dau certitudinea că astfel de fenomene nu constituie o excepție în Univers.

În nopțile fără lună, pe cerul pămîntean, se străvede o pînză luminoasă, ca o ceață fosforescentă, ce se desfășoară larg încingînd bolta. Este «**Calea laptelui**» — îngrămădire de stele ce nu

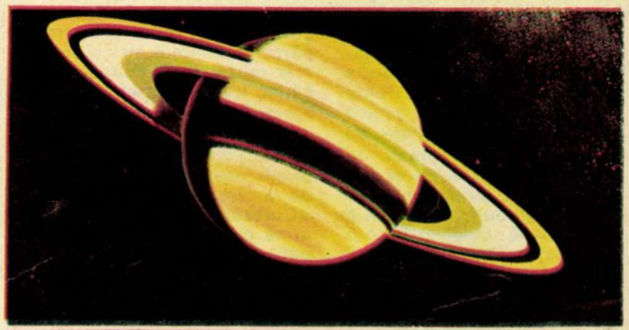

SATURN

PLANETOID

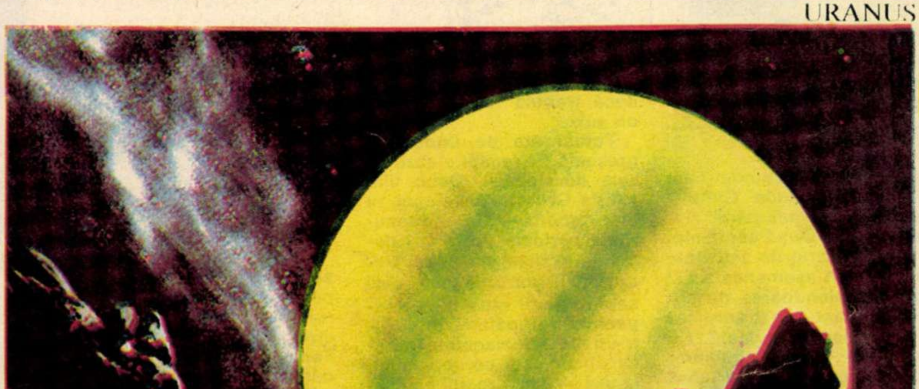

URANUS

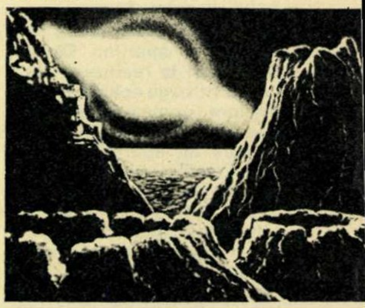

MERCUR

BERBECUL
HERCULE
ȘARPELE
DRAGONUL

URSA MICĂ
STEAUA POLARĂ
SCORPIONUL
BALANȚA
URSA MARE

PĂUNUL
LUPUL
CENTAURUL
CORABIA

JOHANNES KEPLER

(1571–1600), astronomul german care a elaborat primul în lume bazele teoriei privind legitatea mişcării planetelor.

CHRISTIAN HUYGENS

(1629–1695), astronom şi fizician olandez. A descoperit în 1657 cel mai important dintre sateliţii lui Saturn — Titan.

EDMUND HELLEY

(1656–1742) astronom şi geofizician englez. A studiat mişcarea Lunii şi a descoperit mişcările proprii ale stelelor.

WILLIAM HERSCHEL

(1738–1822), astronom englez. A descoperit planeta Uranus şi numeroase stele duble din cadrul Căii lactee.

KARL FRIEDERICH GAUSS

(1777–1855), astronom, autor al unei metode de calcul a distanţelor interstelare şi a orbitelor corpurilor cereşti.

pot fi distinse cu ochiul liber, dar ale căror iradiaţii se contopesc configurînd acest brîu luminos pe care astronomii îl numesc **Galaxia Căii lactee.**

În afară de **Soare** — astrul central al sistemului planetar, din care fac parte **Terra** şi cei 8 «fraţi»: **Mercur, Venus, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun** şi **Pluton** — Galaxia Căii lactee cuprinde încă aproximativ 150 miliarde de stele simple, duble, multiple sau grupate în roiuri stelare precum şi imense aglomerări de materie interstelară, alcătuită din diferite gaze şi pulberi cosmice. Întinderea gigantică a galaxiei, care are forma unei lentile cu ambele feţe convexe, nu poate fi socotită în măsuri obişnuite. Ea este exprimată în ani-lumină, această unitate astronomică reprezentînd distanţa pe care o parcurge o rază de lumină în răstimpul a 365 de zile.

În fiecare noapte ne întîlnim cu aceleaşi stele. Şi ele ne întîmpină în acelaşi loc al cerului unde ne-au apărut şi ieri şi alaltăieri, de cînd le ştim. Şi de cînd le ştiu părinţii, bunicii şi părinţii bunicilor noştri. **Carul Mare, Carul Mic...** toate. Par să fie ţintuite, acolo în depărtări, pentru veşnicie. Şi totuşi, imobilitatea lor este o aparenţă amăgitoare. Ele se deplasează cu viteze extraordinare. Soarele — astrul central al sistemului nostru planetar — se roteşte pe o orbită largă în jurul centrului galaxiei cu o iuţeală de 19 km pe secundă. O mişcare relativ lentă: steaua **Mu** din constelaţia **Cassiopea** parcurge spaţiile galactice cu o viteză de 8 ori mai mare, iar steaua **0 As 14320** — fără a deţine un record deosebit — se deplasează cu 660 km în aceeaşi unitate de timp. Mişcarea lor este calculată de astronomi luînd ca reper roiurile de stele mai apropiate. Dar şi acestea se rotesc pe orbite bine stabilite în jurul centrului Căii lactee, după cum şi galaxia noastră se deplasează cu o mare viteză în raport cu alte galaxii. Unele dintre cele mai îndepărtate galaxii, detectate de radiotelescoapele observatoarelor terestre, se depărtează de sistemul Căii lactee cu o iuţeală greu de imaginat: 200 000 km pe secundă. În Univers nu există vreun punct imobil. Materia se află într-o permanentă mişcare, într-o neîntreruptă evoluţie.

AUREL LECCA

UNIVERS-SOARE-PĂMÎNT

- *Universul este o noţiune ce exprimă totalitatea sistemelor materiale, tot ce există: Pămîntul, planetele sistemului nostru solar, Soarele, Calea lactee — Galaxia noastră — şi miliarde de sori care formează un număr incalculabil de gigantice sisteme stelare. Terra este doar «un grăunte de polen» în acest ansamblu a cărui imensitate omul o măsoară în miliarde de ani-lumină, fiindcă nu are alt etalon pentru a calcula distanţele colosale ce separă sistemele astrale care alcătuiesc Universul.*
- *Universul — susţin unii savanţi contemporani, s-a format în urmă cu 12–15 miliarde de ani, ca efect al unei grandioase explozii ce s-a produs într-o aglomerare de materie cosmică superdensă.*
- *Cum s-au format planetele sistemului solar? Cum a apărut Pămîntul? Aceste probleme îşi află un răspuns într-una din ipotezele moderne acceptate de largi cercuri de specialişti: în urmă cu aproximativ 5 miliarde de ani se rotea lent un uriaş nor alcătuit din gaze şi pulberi cosmice — materie preplanetară ce constituia o parte a substanţei din care s-a format şi Soarele. Cu timpul se produc în unele zone ale acestui nor cosmic o serie de condensări locale ale substanţei sale. Aceste nuclee de materie mai densă se ciocnesc între ele. Unele se dezagregă, altele îşi sporesc substanţa devenind «sîmburii» actualelor sisteme planetare. În apropierea astrului central — Soarele — rămîn părticele constituite din substanţe greu fuzabile; celelalte substanţe se evaporă intens sub efectul radiaţiilor solare. Particulele gazoase şi pulberile sînt «proiectate» de presiunea intensă a luminii Soarelui. Efectul: în apropierea Soarelui iau naştere planetele dense, relativ mici, alcătuite din substanţe pietroase şi metalice. Spre periferia norului s-au format planetele uriaşe cu o densitate mică — constituite mai ales din hidrogen şi din compuşii lui cu alte elemente ca metanul şi amoniacul. În extremitatea norului unde a fost proiectată o cantitate mai redusă de substanţă cosmică s-a putut forma doar o planetă — relativ mică — Pluton.*

SĂGETĂTORUL
CAPRICORNUL

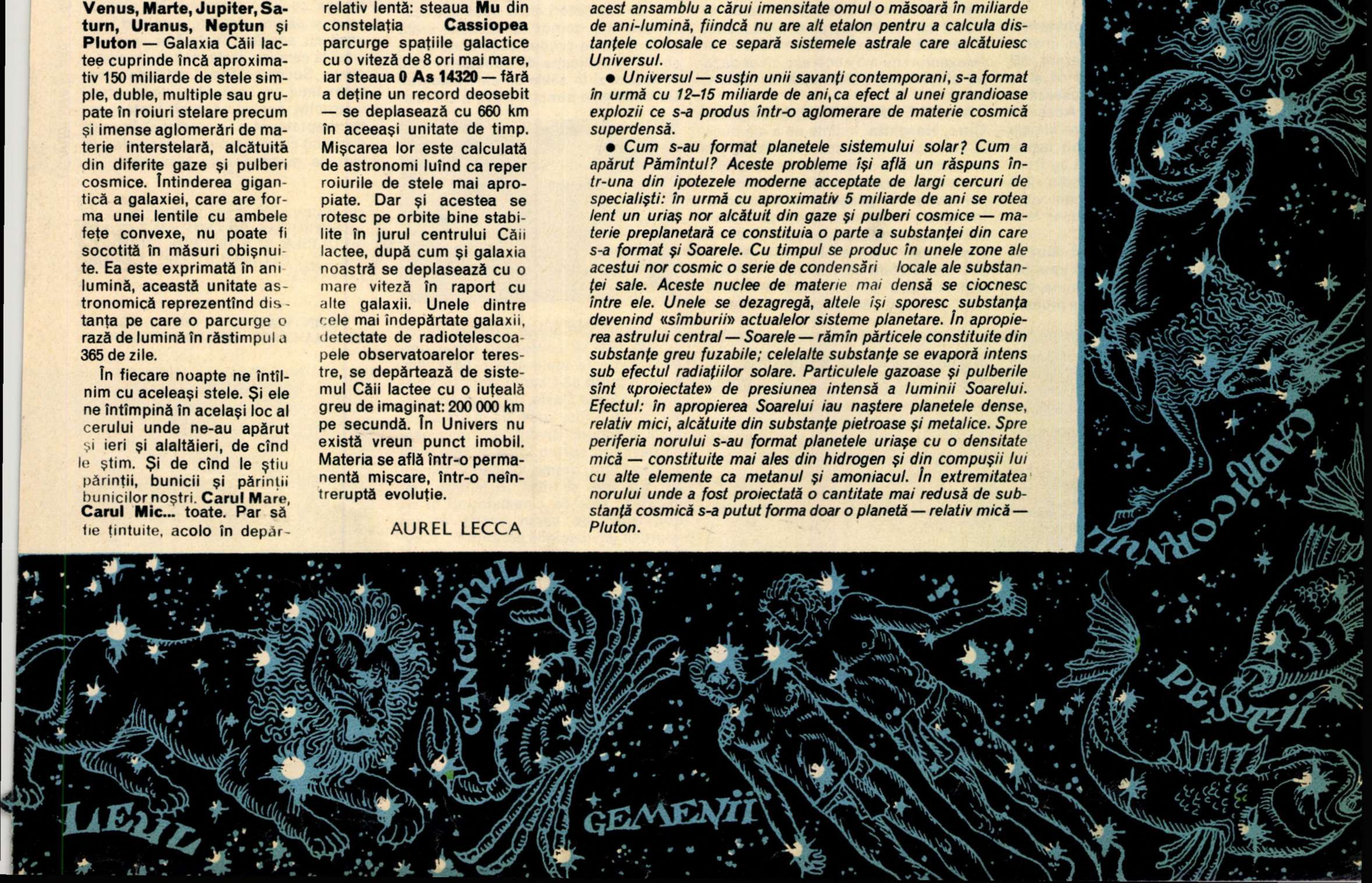

ANCHETA NOASTRĂ

CE PRIMIM ÎN SCHIMBUL unui bilet de CINEMA?

CINE AR PUTEA FACE UN CALCUL AL MINUTELOR DE RÎS, PE CARE NI LE-A OFERIT FERNANDEL ÎN FILMELE SALE, DE-A LUNGUL UNEI VIEȚI?

La această întrebare a redacției (apărută în «Cutezătorii nr. 9), de fapt o discuție despre unele semnificații ale filmului, au răspuns în continuare foarte mulți cititori de-ai noștri.

Din scrisorile lor, am extras din nou mai multe fragmente pe care le publicăm.

Peste cîtva timp, așa cum am făgăduit, vom organiza o masă rotundă la care vor fi invitați cineaști prestigioși. Cele mai bune scrisori vor fi comentate și premiate.

IOAN ZAFIU, Palas, Constanța. Mă pasionează filmul și numai în anul acesta am vizionat pînă în prezent 85! Mă duc la filme de aventuri ca și la filme muzicale, dar mă interesează și filmul istoric și cel politic. Adeseori discut cu prietenii mei despre filmele pe care le vizionăm și uneori facem chiar proiecte de filme. Dacă aș fi regizor, aș face un film inspirat din viața lui Ștefan cel Mare și altul din viața lui Vlad Țepeș. De asemenea, aș face si cîteva filme muzicale.

RADU COSTANDACHE, București. Ce primim în schimbul unui bilet de cinema? Uneori filme bune, dar de multe ori și filme de o foarte proastă calitate. «Doctorul Mabuse», «King-Kong evadează», «Genoveva de Brabant» sînt filme fără nici o valoare. Credeți că asemenea filme pot să placă?

FLORIN PIERSIC DIN NOU HAIDUC.

Deși film de aventuri, cu mult suspens, «Prețul puterii» nu mi-a plăcut. Principalele elemente ale acestui film sînt scenele de violență în care oamenii mor precum muștele, în care pumnalul și pistolul sînt în continuă acțiune. Chiar eroul principal, care se vrea mai pașnic, mai înțelegător, ucide el însuși cu ferocitate, dînd proba unei violențe fără seamăn. Asemenea filme de aventuri nu mă cuceresc, chiar dacă pe alocuri fac să-mi bată cu putere inima.

VASILE CROITORU, Miercurea-Ciuc, Harghita. Înainte de a mă duce la cinema, mă informez din ziare, din cronicile de la radio sau de la televiziune despre calitatea filmului pe care-l voi viziona. În general, îmi aleg acele filme cu presă bună. Dar într-o anumită măsură, mă interesează și acele filme cărora li se arată lipsurile. Atunci sînt foarte atent să văd unde a greșit regizorul sau actorul, dacă scenariul este bun sau rău și caut să înțeleg motivele pentru care un critic consideră un film slab. Am fost deplin mulțumit după ce am văzut filmul «Mihai Viteazul» și părerile mele au coincis întocmai cu cele din revista «Cinema» și ziarul «Informația Harghitei».

MIRCEA PLÎNGĂU, Pitești. În secolul nostru, al vitezei, fiecare secundă e prețioasă, așa că două ore dăruite cinematografului contează enorm. Și, cu toate acestea, cinematograful continuă să atragă un mare număr de spectatori chiar dacă televizorul este mai comod. Statisticile arată că în lume se produc zece filme zilnic și 600 de milioane de spectatori intră în fiecare zi în sălile de cinematograf. De unde vine atracția mare a cinematografului? Din aceea, gîndesc eu, că într-un film se contopesc într-o perfectă armonie toate artele. Fără film, n-am fi putut să-i cunoaștem pe Chaplin sau Bette Davis, pe Laurence Oliver și am fi fost lipsiți de multe satisfacții și bucurii. Biletul de cinema este un pașaport spre o lume în care întîlnim aventuri, drame, comedii, oameni cu caractere și trăsături felurite. Îmi imaginez sala de cinematograf în viitor, avînd un ecran imens de jur-împrejur, iar imaginile pornind din toate direcțiile.

DE DATA ACEASTA, EROII UNOR AVENTURI PASIONANTE SÎNT COPIII («VULPILE ȘI ȘORICEII», PRODUCȚIE A STUDIOURILOR CEHOSLOVACE).

MIHAELA MARINESCU, București. Propun să se facă cît mai multe anchete în felul acesteia, ca să se cunoască părerile noastre. Socotesc «Amintiri din copilărie», realizat de Elisabeta Bostan, după cunoscuta carte a marelui nostru povestitor Ion Creangă, unul din filmele cele mai bune pentru copii.

MARIA POP, Năsăud. După mine, filmul ideal al epocii noastre trebuie să aibă o personalitate a sa clară și să fie clădit pe adevăr. Dacă se va face un film inspirat din viața noastră, a copiilor, cu personaje adevărate, în care să crezi, va fi îndrăgit de spectatorii de toate vîrstele.

Cronicarii au socotit filmul «Petrecerea» ca fiind amuzant. Nu sînt de aceeași părere. Un singur episod l-am găsit cu adevărat încîntător, acela al cinei, la care iau parte invitații, în rest... nimic. Socotesc filmul «100 de carabine» unul din acele filme de aventuri, instructiv, pentru că eroii luptă pentru dreptate. M-a impresionat în mod deosebit curajul eroinei principale. Un film de aventuri este bun numai în

(Continuare în pag. a 14 a)

JOHN WAYNE — PROTAGONIST STRĂLUCITOR AL WESTERNULUI.

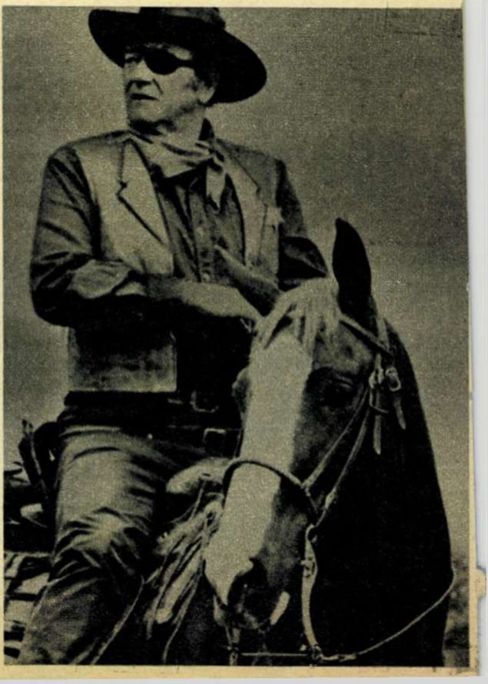

Pagina fetelor

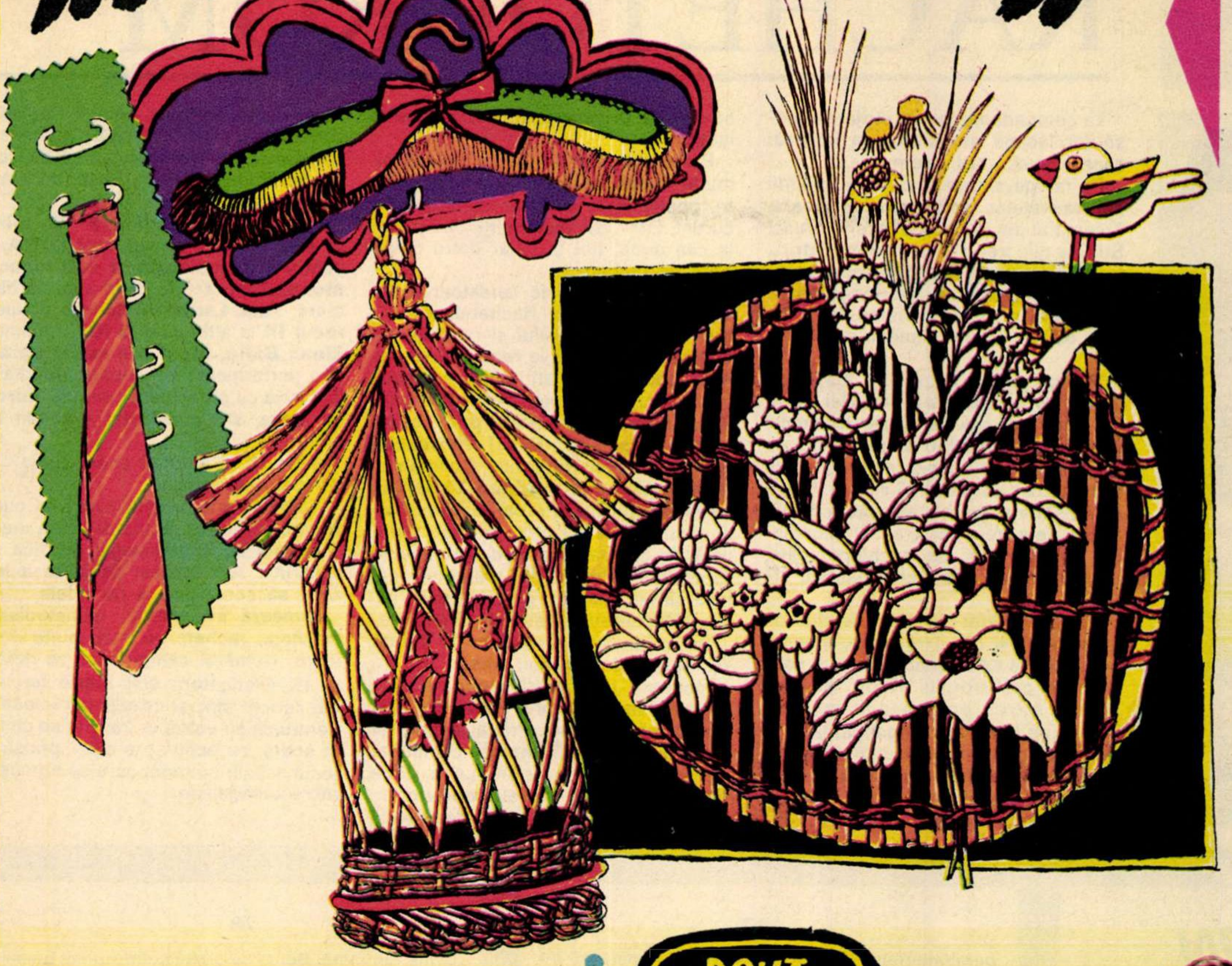

Fantezia... la lucru.

...pentru mama, pentru tata, pentru sora sau fratele vostru, cîteva cadouri pe care, așa cum s-au exprimat multe dintre prietenele mele: «să nu le găsim în magazine, să fie lucrate numai de noi».

Primul ar fi acest buchețel de flori prins pe un cerc împletit din rămurele de salcie. Se fixează pe perete. Al doilea, abajurul din salcie și papură. Apoi, suportul pentru cravate și umărașul îmbrăcat într-o bucățică de pluș. Acesta din urmă este un cadou foarte util, folosindu-i cu siguranță mamei pentru bluza sau rochița fină de mătase.

Împletiturile din salcie și papură le pot încerca și băieții.

*

Pentru Nana Marcovici *din* Bacău, Dana Boc *din localitatea Lazuri, județul Arad și pentru alte prietene care se preocupă de... rochițele surorilor lor mai mici, propun aceste modele. Vedeți, am deplină încredere în voi! Totuși, înainte de a croi, apelați la ajutorul mamei sau al croitoresei.*

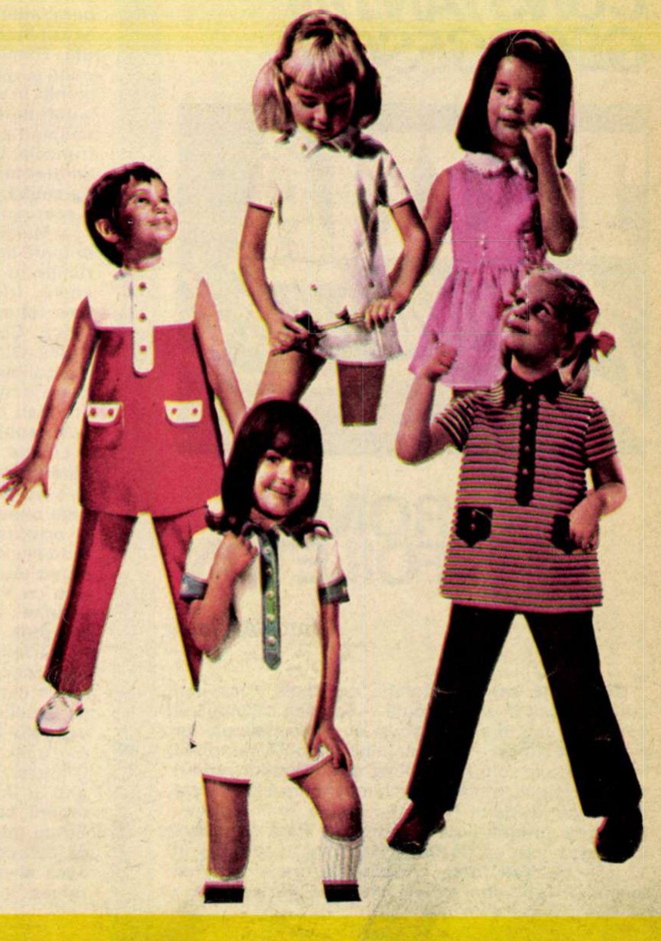

JURNALUL OLGUȚEI

Mariana Vidu — Turnu Măgurele. *Scrisoarea ta m-a emoționat. Se vede cît de mult o iubești și o prețuiești pe mama ta. Acest lucru m-a determinat să caut, să caut și... să-ți sugerez chiar în această pagină un cadou frumos. Îți place acest buchet de flori cu care îi poți înfrumuseța camera?*

Nadina — Calafat, Dolj. *Nicolae, fiul lui Mihai Viteazul din filmul cu același nume este interpretat de elevul Nicolae Peniuc și, în prezent, se ocupă cu... învățătura, ca toți elevii din ultimele clase de liceu.*

Elena Florea — Gruiu, Ilfov și Niculina Dudău — Băicoi. *Am absolvit clasa a VIII! Vrei să ne dai adresa cîtorva școli profesionale? Desigur, și iată ce vă propun:*

Pentru **Elena**, *cîteva școli din București: Școala profesională de pe lîngă Combinatul de bumbac nr. 2, str. Bîrsei nr. 2, Balta Albă, tel. 43.25.06 (filator, tricoter, țesător, confecționer îmbrăcăminte); Școala profesională de pe lîngă Combinatul de ulei și produse zaharoase, str. Spătaru Preda nr. 16, tel. 23.55.10 (preparator de conserve, produse zaharoase, mezeluri și conserve din carne, panificație); Școala profesională, Șoseaua Viilor nr. 38, tel. 23.48.30 (bucătar, cofetar-patiser, ospătar).*

Pentru **Niculina**, *cîteva școli din Ploiești: Școala profesională de pe lîngă Ministerul industriei chimice, șoseaua București–Ploiești, km 57, tel. 112.75 (operator la chimizarea produselor de rafinărie); Școala profesională, str. Vornicul Boldur nr. 3, tel. 112.02 (vînzător de produse alimentare, textile, încălțăminte, metalo-chimice); Școala profesională, str. Republicii nr. 87, tel. 141.05 (cofetar, bucătar, ospătar).*

Olguța

DOUĂ REȚETE PENTRU VOI

SALATA COMBINATĂ

O grămăjoară de foi crude de spanac, tăiate fin, un castravete, două legături de ridichi, 3–4 roșii, 4 fire de ceapă verde, toate tăiate în rondele subțiri, se pun într-un castron. Deasupra se toarnă un sos din: 3 linguri de ulei, sau 100 g smîntînă, două linguri de suc de lămîie ori oțet, sare și pătrunjel tocat.

CORNULEȚE ÎN... 5 MINUTE

Un pachet mic de margarină, făină cît cuprinde și un praf de sare. Se întinde coca pe o planșetă, se taie triunghiuri care se umplu cu marmeladă, rahat sau gem. Se coc la foc potrivit, apoi se dau prin zahăr pudră și vanilie.

ÎNSEMNĂRI DE PE RACHETODROM

La comandamentul de dirijare a lansărilor începe numărătoarea inversă: zece... nouă... opt... șapte...

Pe rampe, siluetele suple și argintii ale rachetelor strălucesc în soare. Freamătul din poligon a încetat brusc. Sus, pe cer, trec pîlcuri de nori. Patru... trei... doi... zero. Foc! Șuieratul ascuțit al motoarelor ne străpunge parcă timpanele și navele, lăsînd în urmă bice de foc și fum, țîșnesc spre înălțimi.

Sîntem, după cum este lesne de ghicit, pe un rachetodrom. Dar nu la Baikonur și nici la Kape Kennedy. Notăm aceste rînduri de pe cîmpul de zbor al aviației sanitare din Buzău, transformat pentru trei zile în «bază de lansări» a aeronavelor participante la cea de-a treia ediție a Campionatelor republicane de rachetomodele, campionat deschis participanților de toate vîrstele.

Au trecut doar cîțiva ani de cînd un grup de elevi din Tîrgoviște, membri ai asociației «Astronautica», sub conducerea profesorului **Radu N. Ion,** au dat startul acestui nou sport și iată că pe tabelele competiției la care asistăm figurează peste 100 de participanți. Sînt veniți din întreaga țară, marea lor majoritate pionieri, avînd în valize cîteva sute de «fuzee», construite cu pricepere demnă de toată lauda.

Probele întrecerii sînt complexe și multe la număr, alcătuite anume pentru posibilitățile și vîrsta fiecărui concurent. Dar cei mai mulți iau parte la cîte două, trei și chiar patru categorii de rachete.

Prima «baterie» de lansatoare și-a încheiat emisiunea. Rachetele se întorc din înaltul cerului și concurenții aleargă pe cîmp să le recupereze. Au fost modelele de altitudini, echipate cu motorașe de 5 N/s. Arbitrii se grăbesc cu calculele și iată și primii campioni: La seniori, **Mihai Petrescu,** asociația «Constructorul» Constanța, iar la juniori, elevul **Adrian Timandi,** «Tehnofrig»-Cluj. Proba de altitudine cu rachete de 10 N/s., a fost cîștigată de **Șerban Gardon,** «Metalul»-Tîrgoviște. Proba de altitudine cu încărcătură de 28 g a revenit lui **Gh. Băcăuanu,** «Metalul»-Tîrgoviște.

Încep lansările rachetelor de durată cu parașută. Înscriși: peste 100 de concurenți. La această probă deținem recordul mondial, prin **Radu N. Ion, cu 17 min. 46 sec.** Prima lansare și juniorul **Adrian Timandi** cîștigă al doilea titlu de campion. La a doua lansare, seniorul **Viorel Popovici** de la «Stăruința»-Suceava realizează **17 min. 52 sec.** Dar, emoții! Racheta concurentei **Elena Ballo,** «Sanitarul»-Deva, nu mai vrea parcă să coboare. Plutește ușor, dusă de vînt. Acele cronometrelor aleargă. Și... o performanță extraordinară: **32 min. 47 sec.** Ea va fi comunicată la F.A.I. pentru a fi omologată ca **nou record mondial.** În familia Ballo este sărbătoare. Tata, **Ladislau Ballo** a ocupat **locul III** la altitudine (5 N/s.), mama, **Elena Ballo, locul I la rachetoplan** și o performanță de valoare mondială la durată cu parașută, iar micuța **Aurora,** fetița, s-a comportat excelent la juniori.

— De ce ai îndrăgit acest sport? o întrebăm pe Aurora.

— Sînt foarte fericită cînd văd cum zboară rachetele făcute de mîna mea.

Aurora își îmbrățișează mămica și o sărută. Am înțeles: de la ea a învățat să construiască rachetele.

Urmează alte probe: rachetoplan, machete, rachete cu mai multe motoare. Numărul campionilor se ridică la 15. Cîștigătorii sînt foarte fericiți, dar fericiți sînt și ceilalți participanți, pentru că au petrecut trei zile pe cîmp, în soare, cu ochii spre slăvi, prinși în jocul acesta minunat care se numește rachetomodelism.

CONSTANTIN GEORGESCU

TAINA pergamentului

ROMAN FOILETON

CAPITOLUL XI

Dimineață calmă. Ialomița, cu apele ceva mai umflate decît în ziua trecută — se vede că plouase undeva în munți și abia acum soseau apele ploilor trecute în cîmpie — curgea albă și goală, mîngîind în treacăt, cu șoldurile-i pline, șirul plopilor subțiri care-i străjuiau albia cu puțin înainte de a intra între pereții de la Malul Roșu. La colibă se înfăptuiau grabnice pregătiri de îmbarcare. Pînă în seară, echipajul condus de Marin Modavu avea de gînd să răscolească toate cotloanele tunelului săpat în mal, în speranța că va izbuti să dezlege taina

pergamentului. Nimeni nu vorbea. Plecaseră de acasă încă din zorii zilei. Era o liniște lungă, neclintită. Pămîntul privea spre cerul senin al verii, cu ochii arși de căldură. Cîțiva nori albi, păreau încremeniți în albastrul cerului. Atîrnau acolo ca niște munți de cretă și soarele continua să-și verse nestînjenit potopul de raze. Nici un pom nu-și mișca frunzele. Satul părea adormit sub soare cu ulițele lui drepte, lungi, căptușite cu praf. Undeva, alături de colibă, un greier a îndrăznit să cînte o dată, dar a renunțat speriat de tăcere.

— Haideți, sus! îndrăzni Modavu să șoptească și toată liniștea din jurul lor păru că se sparge, fărîmițîndu-se, în cioburi mici, neînsemnate. Urcați scara, frînghia, cazmaua, ce mai, toate sculele sus! Își scuipă în palme și se instală cel dintîi în barcă. Cu destulă teamă îl urmară Ana și Mitică Buică. Olmazu rătăci o vreme cu privirea prin preajma colibei, nu cumva să fi uitat ceva, și abia după ce se încredință că totul era în regulă, împinse barca lin, făcu cîțiva pași în urma ei, potrivind-o pe firul apei, apoi se instală la cîrmă.

Liniște. Liniște înțepenită. Cu siguranță că fiecare în parte ar mai fi avut de spus ceva, fie chiar și-o vorbă goală aruncată în vînt, dar încordarea care pusese stăpînire pe ei îi împiedică pînă să se și privească. Numai gîndurile le umblau slobode. Modavu se gîndea la Coman Crețu. Aproape că-i părea rău că nu e și el într-o tabără. Pînă ieri, înainte ca Vasile să fi descoperit presupusa intrare în tunel, totul decursese cît se poate de normal. Noaptea care trecuse se zbuciumase încleștat în tot felul de vise. Ba nimerea într-o groapă fără fund, ceva asemănător cu un puț culcat, ba alerga pe un cîmp ars, înspre un fel de mal lucios în care se deschidea și se închidea un fel de ușă pătrată, scăpată parcă din balamale. «Bine de Coman; om găsi, n-om găsi ceva, el vine la de-a gata!» Olmazu ținea cîrma cu amîndouă mîinile și se uita la Ana Miroslav. «Ei, dacă dăm peste o comoară, ce ziceți? Îți pun un lanț de mărgele la gît. Eu cu mîna mea ți-l pun! Mie mi se pare și-acum că ești cea mai frumoasă fată din școală. Cînd oi avea și mărgele...» Se roși. După felul în care îl privea, înțelese că Ana i-a deslușit gîndul. Scăpă

cîrma din mînă. Barca se clătină, dar numai o singură dată. Olmazu zîmbi. Nimeni nu-l întrebă ce anume s-a petrecut. Gîndurile lui Mitică Buică erau ceva mai răsucite. El dormise toată noaptea, ca răpus de-o oboseală fără seamăn. Numai în zori, cînd s-a trezit, s-a părut că se uită cineva pe un ochi de geam și că îi face semn cu mîna. Întîi l-a bănuit pe Olmazu și a scos limba la el. A ieșit afară să-l ia la rost. Mamă-sa trebăluia ceva prin curte. În rest, nimeni. A vrut s-o întrebe ceva, dar s-a răzgîndit. S-a urcat din nou în pat. Era prea de dimineață. Abia de se luminase. Nu știe dacă a mai adormit ori nu, dar cînd a deschis ochii, a întîlnit din nou privirea aceea de la geam. Curios e că abia acum își amintește de ea. Și dacă ar fi numai atît. «Voi credeți în fantome?...» i-a întrebat Vasile ieri. «El o fi crezînd?» se întrebă Mitică, privindu-l cu insistență. Ana încerca încă de la plecare să-și amintească prima strofă din poezia pe care a spus-o la serbare. În rest, o știe. Dacă ar izbuti să-și amintească și strofa aia, ar mai fi cum ar mai fi... Barca alunecă cu repeziciune cînd pe lîngă un mal, cînd pe lîngă celălalt. Sînt foarte aproape de ținta călătoriei. Între timp soarele se înălțase sus, amintind vremea prînzului omului de cîmpie. Trebuie că trecuse de nouă dimineața... Un singur cot mai făcea apa, uite-l înaintea lor, peste puțin au să-l treacă, malul stîng va deveni deodată neted, cucerit de sălcii, au ajuns în dreptul lui, inima fetei bătea tare, nu-și amintește încă strofa aia, și...

— Treci în față, Modavule, strigă Olmazu, sau i se pare numai că a strigat, Marin aude totul șoptit — poate că nu mai aude bine, i-o fi intrat apă în urechi, dar cînd, că astăzi n-a făcut încă nici o baie — treci în față și agață-te de rădăcinile din mal. Comandantul îl ascultă, nu se mai supără ca în alte dăți cînd altul este cel care spune ce trebuie făcut. Vezi, ai grijă să nu se rupă vreuna, ca să nu luăm încă o dată drumul de la cap. Băiatul face ce i se spune, Olmazu a mișcat cîrma cu precizie, barca se lasă ascultătoare pe-o parte și în clipa următoare se lipește cuminte de malul înalt și drept. Patru perechi de ochi se înalță pentru o singură clipă drept în sus, ațintindu-se asupra

CUPA „CUTEZĂTORII“ LA FOTBAL

Pe primele opt locuri se aflau (pe data de 18 iunie a.c.), următoarele echipe: **1.** (cu 32 p.) — «*Săgeata*» – Curtici, Arad; **2.** (cu 16 p.) — «*Viitorul*» – Cungrea, Olt; **3.** (cu 12 p.) — «*Cravatele roșii*» – Vinga, Arad; «*Speranța*» – Săvîrșin, Arad; «*Avîntul*» – Nichiteni, Cotusca, Botoșani; «*Flamura pionierească*» — Gruiu, Budești, Ilfov; **4.** (cu 11 p.) — «*Flamura*» – Baloc, Saldabagiu de Barcău; «*Cutezătorul*» – Corlătești, Berceni, Prahova; **5.** (cu 8 p.) — «*Victoria*» – Brazi, Prahova; «*Șoimii*» – Ponor, Pui, Hunedoara; «*Fulgerul*» – Braniștea, Galați; «*Uranus*» – Bezdad, Dîmbovița; «*Cutezătorul*» – Dragomirești, Dîmbovița; «*Unirea*» –Dăbuleni, Dolj; «*Flacăra*» – Sărmășel, Mureș; «*Racheta*» – Baia, Iași; «*Cutezătorul*» – Gheorghe Lazăr, Ialomița; «*Corășelul*» – Făcăieni, Ialomița; «*Dinamo*» – comuna Călărași, Ialomița; «*Spicul*» – Gogoșari, Ilfov; «*Steaua*» – Gruiu, Budești, Ilfov; «*Avîntul*» – Subcetate, Harghita; «*Pandurii*» – Prundeni, Vîlcea; **6.** (cu 7 p.) — «*Voința*» – Lipșa, Bistrița-Năsăud; «*Cutezătorii*» – Beregsăul Mare, Săcălaj, Timiș; **7.** (cu 6 p.) — «*Inimoșii*» – Pișcani, Drăgănești, Argeș; «*Voința*» – Strîmbeni, Căldăraru, Argeș; «*Speranța*» – Gargău, Ciolănești, Teleorman: «*Vulturul*» – Ursoaia, Harlești, Iași; **8.** (cu 4 p.) — «*Crinul alb*» – Aldești — Bîrsa — Buzău; «*Racheta*» – Bașli, Mînzălești, Buzău; «*Viitorul*» – Mînzălești, Buzău; «*Avîntul*» – Movila Banului, Buzău; «*Sportul*» – Bogdănești, Botoșani; «*Voința*» – Vorana, Botoșani; «*Speranța*» – Suncuiuș, Bihor; «*Venus*» – Alparea, Bihor; «*Viitorul*» – Orlea, Olt; «*Viitorul*» – Dîrvari, Valea Călugărească, Prahova; «*Flacăra*» – Telega, Prahova; «*Avîntul*» – Izvoarele, Teleorman, «*Viitorul*» – Bujorul, Teleorman; «*Flacăra*» – Licuriciu, Călinești, Teleorman; «*Campionii*» – Stînga, Dîmbovița; «*Progresul*» – Herneacova, Recaș, Timiș; «*Fulgerul*» – Grabați, Timiș; «*Viitorul*» – Beidaud, Tulcea; «*Știința*» – Ghelar, Hunedoara; «*Streiul*» – Bretca, Hunedoara; «*Steaua*» – Chiroftei, Măstăcani, Galați; «*Unirea*» – Vălui, Dîmbovița; «*Fulgerul*» – Costești, Produlești, Dîmbovița; «*Haiducii*» – Rîul Alb, Dîmbovița; «*Voința*» – Pîrșani, Pilești, Dolj; «*Viitorul*» – Cornu, Dolj, «*Băneasa*» – Băneasa, Constanța; «*Vulturul*» – Vultureni, Cluj; «*Crișul*» – Ciucea, Cluj; «*Voința*» – Cutca, Sînmartin, Cluj; «*Cutezătorii*» – Buchiru, Caraș-Severin; «*Săgeata*» – Glăvănești, Bacău; «*Speranța*» – Războieni, Neamț; «*Dorința*», Războieni, Neamț; «*Viitorul*» – Secuieni, Neamț; «*Șoimii*» – Vînjuleț, Mehedinți; «*Sport pionieresc*» – Blica de Jos, Mureș; «*Prutul*» – Bivolari, Iași; «*F.C. Topile*» – Valea Seacă, Iași; «*Știința*» – Podul Ilioaiei, Iași; «*Voința*» – Fierbinți, Ilfov; «*Partizan*» – Izvoarele, Ilfov, «*Dîrza*» – Dîrza – Ilfov; «*A.S. Silitorul*» – Bolintin Deal, Ilfov; «*Avîntul*» – Vînătorii mici, Ilfov; «*Olimpia*» – Vulturul – Vrancea; «*Viitorul*» – Cîrligele, Vrancea.

● Echipa de fete «*F.C. Venus*» – Jimbolia, Timiș — dispune acum de 24 de puncte.

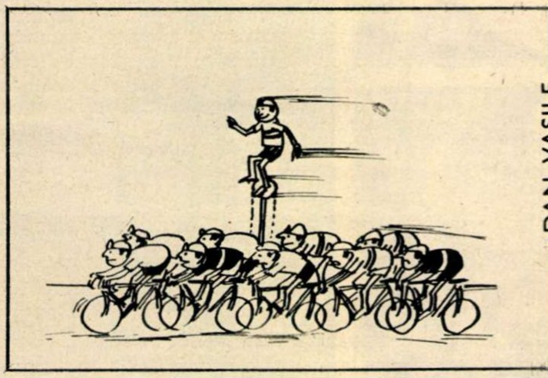

DAN VASILE

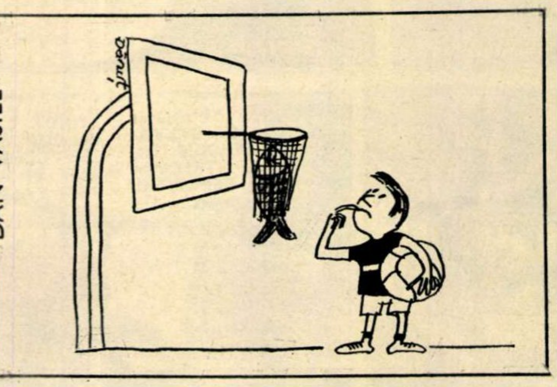

FISA DE TELEFON A LUI IONICĂ A «CĂZUT» ÎN FAVOAREA LUI TIBERIU TROIA DIN BUCUREȘTI.

În detașamentul clasei a IV-a
a Școlii generale din comuna Singureni,
județul Ilfov, a avut loc
tragerea la sorți a răspunsurilor sosite
la concursul
«Ionică și-a pierdut fisa de telefon».

Pionierul Nicolae Hader a extras din
urnă plicul expediat de Tiberiu Troia,
str. Stupinei nr. 3, sectorul 3, București.
Cîștigătorul va primi drept premiu
o frumoasă geantă tip «Cutezătorii».
Vă înfățișăm în fotografie
momentul tragerii la sorți.

IATĂ PLICUL CÎȘTIGĂTOR!

79

cărămizilor care au luat parcă chipul unor oameni ce rîd batjocoritor. Modavu se ține zdravăn de rădăcini. Poate că ar fi mai bine ca ele să se rupă. Ce-o fi îndărătul cărămizilor?!... Mitică Buică bate un țăruș în mal, apa clipocește neprietenos, lovindu-se de coastele bărcii, Ana Miroslav leagă zdravăn cu frînghia belciugul de țăruș strîns — ea e singura care știe să facă nod marinăresc — și dintr-o clipă într-alta, pregătirile de debarcare vor fi gata.

— Poți să-i dai drumul, Marine, spuse fata. Urmează cîteva clipe de uimire. Toți patru privesc cu un fel de nedumerire barca. Stă pe loc. Hai, ridicați scara. Modavu face un pas, și iată-l pe prima treaptă. Scara e sprijinită pe fundul bărcii, dar de ea țin cu hotărîre Mitică Buică și Olmazu. Marin a mai făcut un pas, ori poate chiar mai mulți, altfel n-ar fi ajuns chiar așa de sus. Are o frînghie subțire legată de curea.

— Dați-mi ciocanul și feriți-vă.

Ana Miroslav e la scule. Modavu lovește cu ciocanul într-o cărămidă.

— Sună a gol, spuse ei de sus.

Lui Vasile Olmazu îi vine să sară într-un picior de bucurie. Bănuia. Dacă n-ar trebui să țină de scară, s-ar arunca în apă să se răcorească. De pe frunte îi curg broboane mari de sudoare. Le aude cum cad pe podeaua bărcii. Pic... pic... pic... Îi vine să rîdă. Nici asta n-o face. Gîndește numai: «Parcă mi-ar ploua din cap!...» Mitică Buică stă cu gura căscată. Cine știe dacă și-ar mai putea-o închide în acele clipe... Între timp, Marin Modavu a scos două cărămizi. Pe prima a aruncat-o în apă. A făcut un zgomot înspăimîntător. Pînă și Ana a tresărit. Parcă se rupsese o bucată de cer. Uite, acum o aruncă și pe cea de a doua. Asta face numai «pleosc», și gata.

— Se vede ceva? întreabă Mitică Buică.

— Nimic, i se răspunde, dar Olmazu îl bănuie pe comandant că n-are curajul să se apropie cu ochii de începutul acela de deschizătură. Vine numai un vînt subțire și rece.

Din nou tăcere. Numai loviturile de ciocan care fărîmițează liniștea lumii. Poc... poc... poc... Acum cărămizile se desprind mult mai ușor. Se cunoaște

80

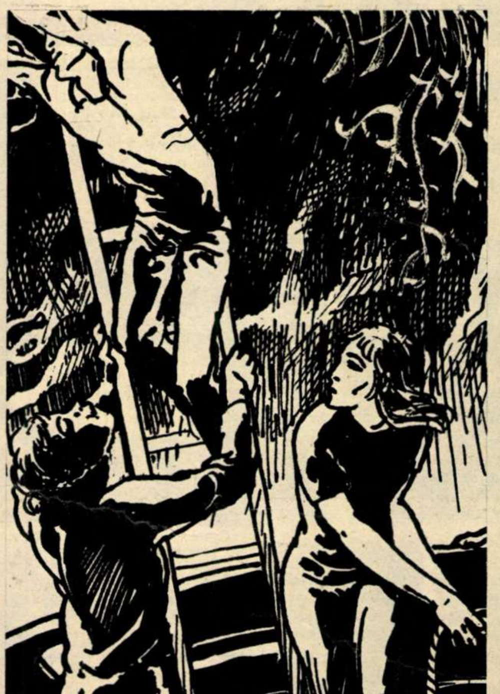

Desene: VASILE OLAC

81

că zidul a fost înălțat în pripă. Dacă ar fi în locul celui de sus, Vasile și-ar vîrî capul prin deschizătură să vadă ce e pe «tărîmul celălalt»...

— Se vede ceva? întrebă și Ana.

— Să mai scot cîteva cărămizi și mă schimb. Am obosit aici, sus.

Și tot Olmazu are vreme să gîndească în continuare: «Ție ți s-a făcut frică, Modavule. Te temi să nu iasă ceva din tunel, să te înhațe de gît și să te tîrască înăuntru...

— Poate chiar fantoma grecului, ori a ălora care intrau pe-aici să se ascundă la moară... se trezi Buică vorbind singur.

Marin a coborît. Îi tremură genunchii de parcă scara ar fi avut cine știe cîte mii de trepte. E rîndul lui Mitică să-i ia locul. Așa s-au înțeles. Olmazu trebuia să aibă grijă de barcă. În caz de «ceva», Ana tăia frînghia și el punea mîna pe cîrmă. Se lăsau la vale și se ascundeau printre sălcii. «Și dacă se ține după noi pe poteca de pe mal?» întrebase fata. «Ne oprim la Dunăre! N-o fi nebun să meargă pe jos pînă acolo. Cum se lasă noaptea, ne pierde din ochi...». Schimbul doi nu prea îndemna să reia lucrul. Vasile profită de moment și începu să urce treptele scării. O dată ajuns, îl lovi în obraji vîntul acela despre care pomenise comandantul. Simți un fior alergîndu-i prin șira spinării. Privi la cei din barcă. Îl cuprinse amețeala De teamă să nu se prăbușească, începu să lovească în cărămizile zidului. Una, două, trei...

— Dați-mi o lanternă. Ana i-o legă la capătul frînghiei. Cînd o avu în mînă, Olmazu lumină deschizătura. Era prea mult soare ca să poată desluși ceva. Mai scoase o cărămidă, două, trei, după care își luă inima în dinți și intră prin gaură numai pînă la brîu. Cei de jos înlemniseră.

— Se vede ceva? Nu știe cine l-a întrebat. Poate că s-a întrebat chiar el, singur, prea și-a răspuns cu repeziciune.

— Asta e. Tunelul, ce vreți să se vadă? Un tunel ca toate tunelurile!

Un singur amănunt ar trebui precizat: Vasile Olmazu nu mai văzuse niciodată un tunel...

(Va urma)

ŞOIMII carpaţilor

15

Scenariu: PETRE GHELMEZ

Desene: OFELIA DUMITRESCU

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: ÎN TIMP CE HITLERIŞTII PREGĂTEAU EXECUŢIA LUI ONIŞOR ŞI A TOVARĂŞILOR SĂI, ŞOIMII CARPAŢILOR INTERVIN ÎN LUPTĂ DÎND DOVADĂ DE UN CURAJ NEOBIŞNUIT.

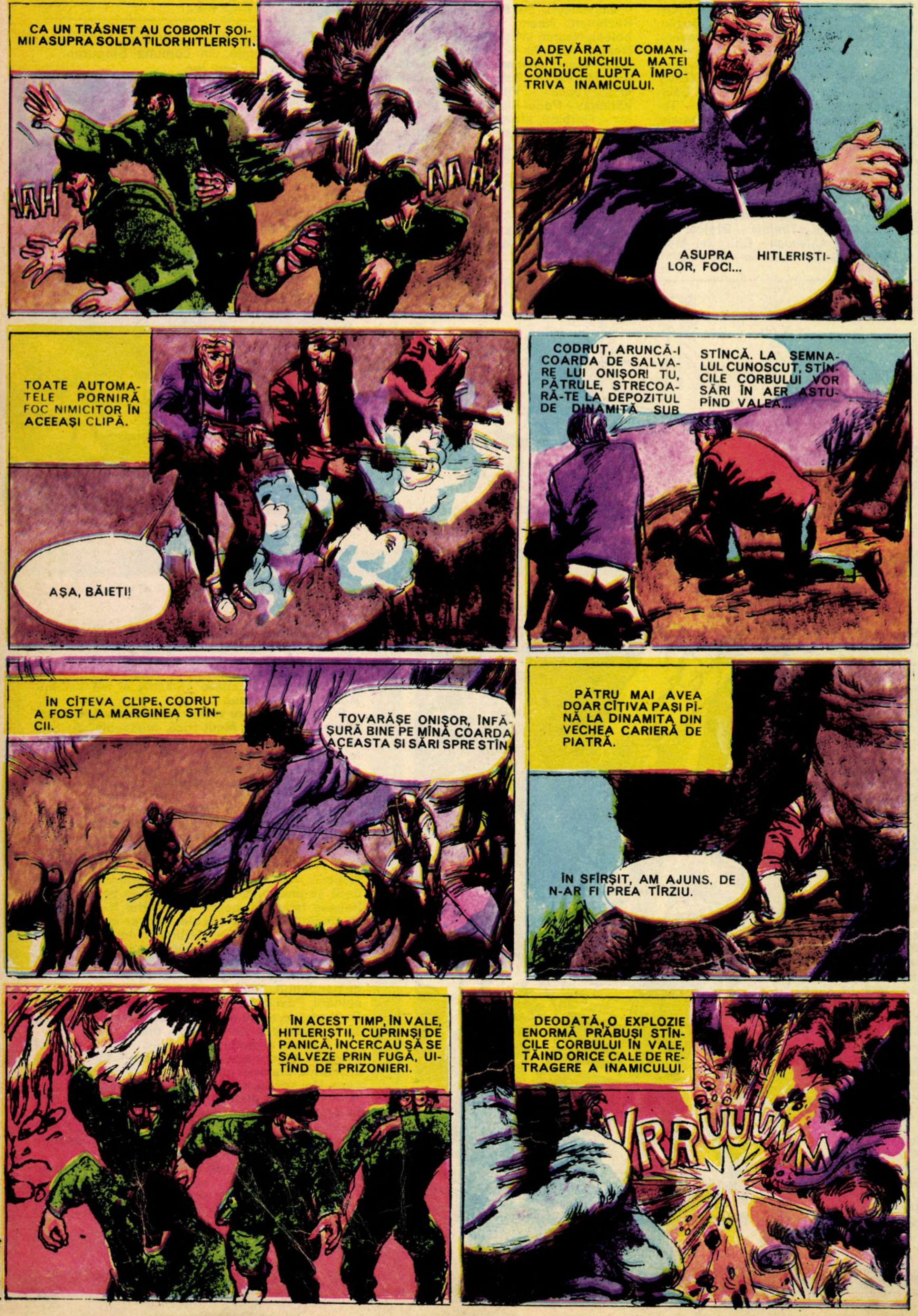
CA UN TRĂSNET AU COBORÎT ŞOIMII ASUPRA SOLDAŢILOR HITLERIŞTI.
AAAH
AAAA
ADEVĂRAT COMANDANT, UNCHIUL MATEI CONDUCE LUPTA ÎMPOTRIVA INAMICULUI.
ASUPRA HITLERIŞTILOR, FOC!...
TOATE AUTOMATELE PORNIRĂ FOC NIMICITOR ÎN ACEEAŞI CLIPĂ.
AŞA, BĂIEŢI!
CODRUT, ARUNCĂ-I COARDA DE SALVARE LUI ONIŞOR! TU, PĂTRULE, STRECOARĂ-TE LA DEPOZITUL DE DINAMITĂ SUB STÎNCĂ. LA SEMNALUL CUNOSCUT, STÎNCILE CORBULUI VOR SĂRI ÎN AER ASTUPÎND VALEA...
ÎN CÎTEVA CLIPE, CODRUT A FOST LA MARGINEA STÎNCII.
TOVARĂŞE ONIŞOR, ÎNFĂŞURĂ BINE PE MÎNĂ COARDA ACEASTA ŞI SĂRI SPRE STÎNCĂ.
PĂTRU MAI AVEA DOAR CÎTEVA PAŞI PÎNĂ LA DINAMITA DIN VECHEA CARIERĂ DE PIATRĂ.
ÎN SFÎRŞIT, AM AJUNS. DE N-AR FI PREA TÎRZIU.
ÎN ACEST TIMP, ÎN VALE, HITLERIŞTII, CUPRINŞI DE PANICĂ, ÎNCERCAU SĂ SE SALVEZE PRIN FUGĂ, UITÎND DE PRIZONIERI.
DEODATĂ, O EXPLOZIE ENORMĂ PRĂBUŞI STÎNCILE CORBULUI ÎN VALE, TĂIND ORICE CALE DE RETRAGERE A INAMICULUI.
VRRUUUUM

(Va urma)

CE PRIMIM IN SCHIMBUL UNUI BILET DE CINEMA?

(Urmare din pag. a 10 a)

măsura în care ni se prezintă lupta pentru o cauză nobilă.

CONSTANTIN DUMITRICĂ, Bucureşti. Îmi plac documentarele şi aş dori ca cinematografia noastră care ne dă multe filme de acest gen să ne dea şi mai multe.

VIOREL PERI, Drăgăşani-Vîlcea. Filmul de aventuri rămîne pentru mine ca şi pentru mulţi colegi de-ai mei o continuă sursă de atracţie. Este adevărat că sînt foarte multe filme de aventuri slabe. Mereu se spune că scenele de violenţă din film pot să aibă o influenţă negativă asupra noastră, a tineretului. Eu nu cred că un băiat sau o fată de vîrsta mea, cînd se duc la un film de aventuri, nu ştiu să observe exagerările şi să deosebească părţile pozitive de cele negative. Eu cred în puterea noastră de discernămînt şi de aceea socotesc, că numai în rare cazuri, copiii foarte slabi şi nestatornici se lasă influenţaţi de un film greşit.

TAMARA TĂRAN, Miercurea Ciuc. Secolul XX a făcut din film «dragostea care mişcă soarele şi stelele» pentru a-l parafraza pe Dante. Ce primim în schimbul unui bilet de cinema? Primim iluzii sau realităţi, poveşti frumoase sau poveşti urîte, cunoaştem viaţa, oamenii sub toate aspectele. Îmi place să mă informez asupra filmului la care mă duc şi citesc în ziare şi reviste ceea ce se publică. Găsesc însă că mulţi cronicari folosesc un limbaj prea dificil, care se descifrează greu. Citesc totuşi cu mare plăcere cronicile semnate de Ecaterina Oproiu şi de D.I. Suchianu. Nu sînt totdeauna de acord cu părerile criticilor. Astfel, Rodica Lipati spunea despre filmul «Ghici, cine vine la cină?» că e un film ca o snoavă şi că, «cina a fost cam indigestă». Socotesc că acest film a dezbătut o problemă extrem de interesantă, aceea a rasismului, şi că în nici un caz o cină, la care stau incomparabilii actori Katerine Hepburn şi Spencer Tracy, nu poate fi indigestă. Îmi plac filmele de aventuri, dar sînt şi multe filme de acest gen care m-au dezamăgit pentru lipsa lor de idei. Aş vrea să văd cît mai multe comedii cu Fernandel şi cu Buster Keaton, Charles Chaplin şi Max Linder. Mi-ar plăcea să se reia ciclul «Mari comici ai ecranului». Vreau să vă rog să transmiteti prin intermediul revistei cele mai calde şi sincere felicitări regizorului Sergiu Nicolaescu pentru filmul «Mihai Viteazul».

Băiatul cu pălărie de paie

POVESTIRE DE COSTACHE ANTON

Desene: Pompiliu

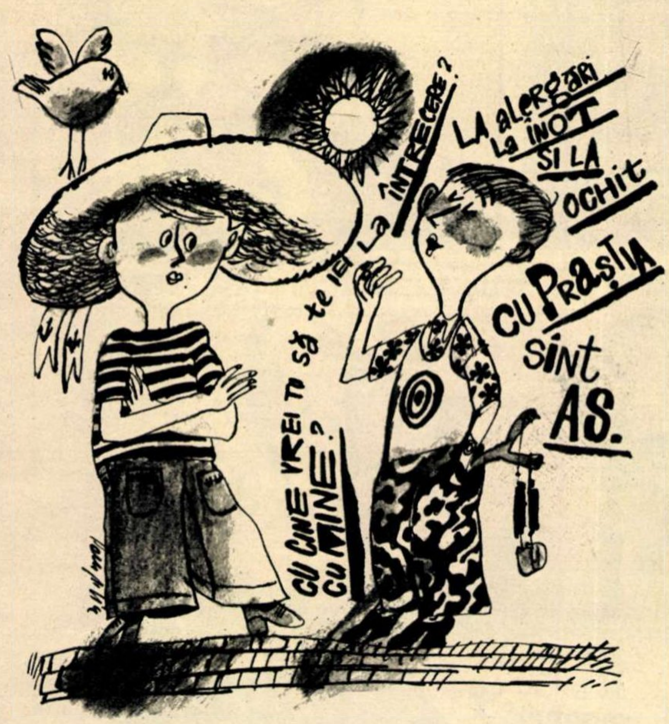
Cu cine vrei tu să te iei la întrecere?
Cu mine?!
La alergări la înot și la ochit
cu praștia
sînt AS.

Nu-mi aminteam să-l mai fi întîlnit vreodată, deși figura lui îmi era foarte cunoscută. Își dăduse pe ceafă pălăria mare din fire aurii de secară și privea încîntat praștia. Se uita la ea de parcă îi răsărise înainte a opta minune a lumii. Nu știu exact cîte minuni sînt, însă eu unul am crezut totdeauna că a opta trebuie să fie cea mai grozavă. Simțeam nevoia să fiu mărinimos. I-am întins praștia:

— Dacă vrei, poți s-o încerci.

Băiatul nu s-a repezit spre praștie. M-a lăsat cu mîna întinsă. În mînă aveam praștia, dar el nu se uita la praștie. Se uita în ochii mei. Zîmbea:

— Dacă vrei, ne putem lua la întrecere.

Nu mi-am retras mîna. Am rămas cu ea întinsă. Pe un altul, dacă m-ar fi lăsat să aștept atîta, l-aș fi pocnit scurt peste bot. Acum, nu știu de ce aveam răbdare. Eram și calm. Văzîndu-l că zîmbește, am zîmbit și eu. L-am întrebat rar, cît mai rar, ca să priceapă odată pe cine avea în față:

— Cu cine vrei tu să te iei la întrecere? Cu mine?! La alergări, la înot și la ochit cu praștia sînt as.

Băiatul cu pălărie de paie nu păru prea impresionat de cuvintele mele. Sclipirea de triumf de la început i-a apărut din nou în privire. S-a ridicat și a început să țopăie în jurul meu:

— Ești grozav! Ești tocmai băiatul pe care îl căutam. Mă mir că nu mi-am dat seama de asta cînd mi-ai vîndut porumbeii. Și mie îmi place să alerg, să înot și să ochesc cu praștia.

Am vrut să-i spun că nu-i vîndusem niciodată porumbei și că ar fi fost mai bine să se îngrijească de niște ochelari care să-l ajute să vadă mai bine, dar oricît de dure ar fi fost cuvintele, parcă nu mă mulțumeau. Nu voiam să-l jignesc, ar fi fost prea puțin. Voiam să-l umilesc. Am sărit în picioare și i-am rîs în nas:

— Bine, primesc, dar să nu-ți pară rău.

Băiatul m-a privit lung, opac la avertisment.

— De ce să-mi pară rău? Dacă pierd îți dau o pereche de pui dintr-o rasă rară. Rotați albi.

I-am aruncat praștia:

— Poftim, din trei lovituri să spargi becul din vîrful stîlpului de colo. Dacă ți se pare că-i prea departe, îți dau un avans de cincisprezece pași. Eu o să-l ochesc din locul în care mă aflu.

Băiatul s-a aplecat să ridice praștia. Anume i-o aruncasem să n-o prindă și să se aplece după ea. Mi-a întins-o cu un aer speriat. Glasul îi era însă hotărît:

— Nu, așa nu ne întrecem.

Am zîmbit:

— Ai altă propunere?...

Și-a dat pălăria și mai pe ceafă:

— Știu în apropiere un teren de sport. Sînt acolo ținte adevărate. Este și bazin de înot. Ai să vezi, este tot ce vrei.

Am primit să merg pe teren, fără să știu în ce dandana intru. Vreau să spun că n-am bănuit nici o clipă că aș avea în față un adversar greu de învins. Mi-am dat seama de asta destul de tîrziu, adică spre sfîrșitul probei de înot.

La ținte am fost egali. Zece puncte băiatul cu pălărie de paie, zece eu. Țintele erau niște figurine din material plastic. Dacă le nimereai în plin, cădeau după un paravan, dar se ridicau imediat. Cu zece pietricele am doborît tot atîtea figurine, un cal, un iepure, un rinocer, o panteră, un urs polar, un uliu, o rață sălbatică, un clovn. Nici nu le mai țin minte pe toate. Știu că m-am amuzat teribil. Erau nostime nu cînd cădeau, ci în clipa următoare, cînd se ridicau la loc și te priveau cu o totală nepăsare, de parcă nu se întîmplase nimic. Cel mai nostim era clovnul. El sărea în sus așa, cam de vreo palmă, și-apoi cădea, iar cînd se ridica, rîdea cu gura pînă la urechi.

La proba de înot, dacă nu eram atent, pierdeam. Ce mai, pierdeam sigur. Băiatul cu pălărie de paie avea o viteză care mă speria. Viteză aveam și eu, dar o obțineam din ce în ce mai greu. Tot timpul eram pe aceeași linie, însă pe mine mă părăseau puterile. Vedeam clar că o să mă întreacă. Pe ultimii zece-cincisprezece metri avea să sprinteze și dacă nu făceam ceva, care să-mi asigure un avans, pierdeam. Am prins clipa cînd și-a aruncat privirea în față să măsoare distanța, mi-am adunat ultimele puteri și am sprintat eu primul. După o clipa a sprintat și el. Avea însă mai multă forță și m-a ajuns pe linia de sosire.

Proba de alergări a fost hotărîtoare. Aici l-am tăiat. M-am trezit la linia de sosire singur. Băiatul cu pălărie de paie rămăsese în urmă cu vreo douăzeci de metri. Nici nu-mi venea să cred. M-am lungit pe-o bancă și am rămas așa aproape o jumătate de oră. Urechile îmi vîjîiau de parcă m-aș fi învîrtit cu călușeii la bîlci o zi întreagă, fără oprire.

Băiatul cu pălărie de paie știa să piardă. S-a apropiat și mi-a întins mîna, vesel:

— Ai învins! Trebuie să-ți dau porumbeii.

Simțeam în mine o undă de generozitate. I-am spus fără să mă ridic:

— Nu vreau nici un porumbel. Îmi dai două înghețate de vișine.

M-a privit mirat, dar n-a scos o vorbă. S-a dus spre chioșcul de răcoritoare și cînd a revenit, ținea în mînă două înghețate. Mi le-a lăsat pe bancă. S-a îndreptat apoi spre cabine să se îmbrace.

Ne-am despărțit exact pe locul unde ne întîlnisem.

— Trebuia să primești porumbeii. Sînt dintr-o rasă rară. Rotați albi.

Mi-a spus asta zîmbind, însă fără să-mi mai întindă mîna. M-am prefăcut că nu observ amănuntul și l-am urmărit cum se îndepărtează. Îmi rămăsese o înghețată și am desfăcut-o. Culoarea ei mi-a adus în minte chipul clovnului care sărea, cădea după paravan și apărea iar rîzînd cu gura pînă la urechi. Dar o dată cu imaginea clovnului, în minte mi-a apărut pe neașteptate un gînd. Băiatul cu pălărie de paie pierduse intenționat proba de alergări. Adică mi-o dăduse așa cum îmi dăduse și înghețatele. Ca să fiu sincer, la orice m-aș fi gîndit, numai la această posibilitate nu. Și doar lucrurile erau clare. Eu ajunsesem la sosire frînt, o jumătate de oră n-am fost bun de nimic, nici să mă mișc nu eram în stare, iar el parcă nici nu alergase. S-a dus, mi-a adus înghețatele, a făcut duș, s-a îmbrăcat. Precis mă lăsase să cîștig. Dar de ce făcuse asta?

Am alergat spre capătul străzii să-l ajung, dar am alergat degeaba. Dispăruse de parcă ar fi intrat în pămînt.

A doua zi l-am căutat prin tot orașul. Nu știam unde stă. L-am căutat așa, la întîmplare. Mă uitam să-i văd pălăria. Și pe sus mă uitam, să-i văd porumbeii.

De vreo săptămînă mă duc în fiecare zi la locul unde l-am întîlnit. După aceea mă îndrept spre terenul de sport și mă învîrt prin preajmă pînă amețesc. Dacă văd un stol de porumbei încep să-l urmăresc. Alerg pe străzi ca un năuc. Porumbeii dispar repede. Rămîne cerul înalt și albastru. Uneori, în locul porumbeilor apar figurinele de material plastic: ursul polar, pantera, rinocerul, rața sălbatică, clovnul. Clovnul saltă mereu, țopăie, dar nu mai rîde cu gura pînă la urechi. Are un zîmbet frumos și seamănă cu cineva. Îi seamănă tot mai mult băiatului care purta pălărie de paie și m-a lăsat într-o zi să-l înving.

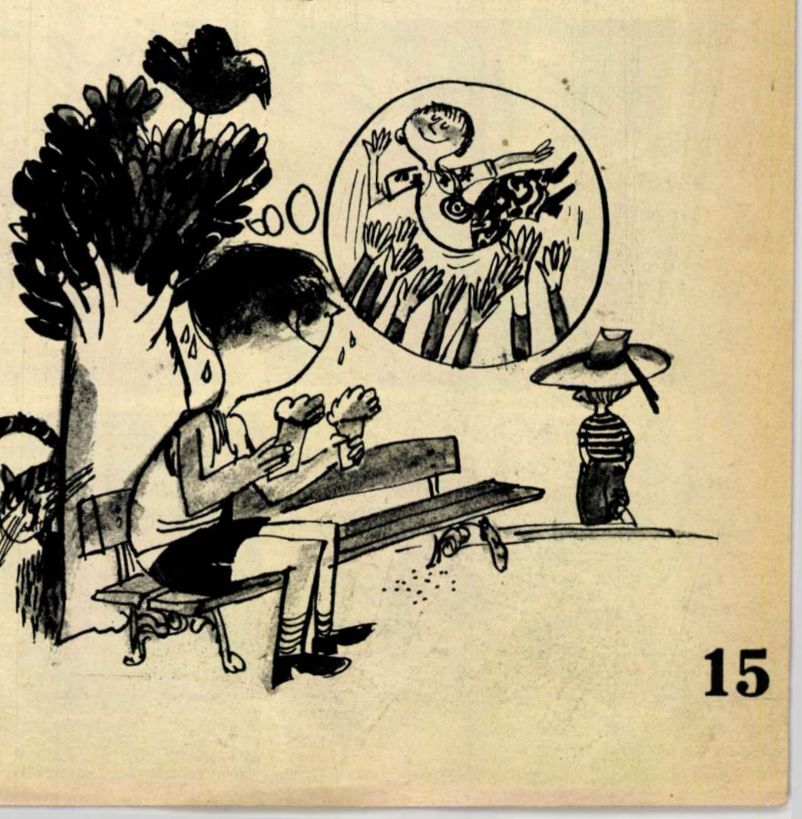

„Magnetul”

AVENTURILE COLEGULUI MINITEHNICUS

SCENARIU ŞI DESENE: Radu Marian

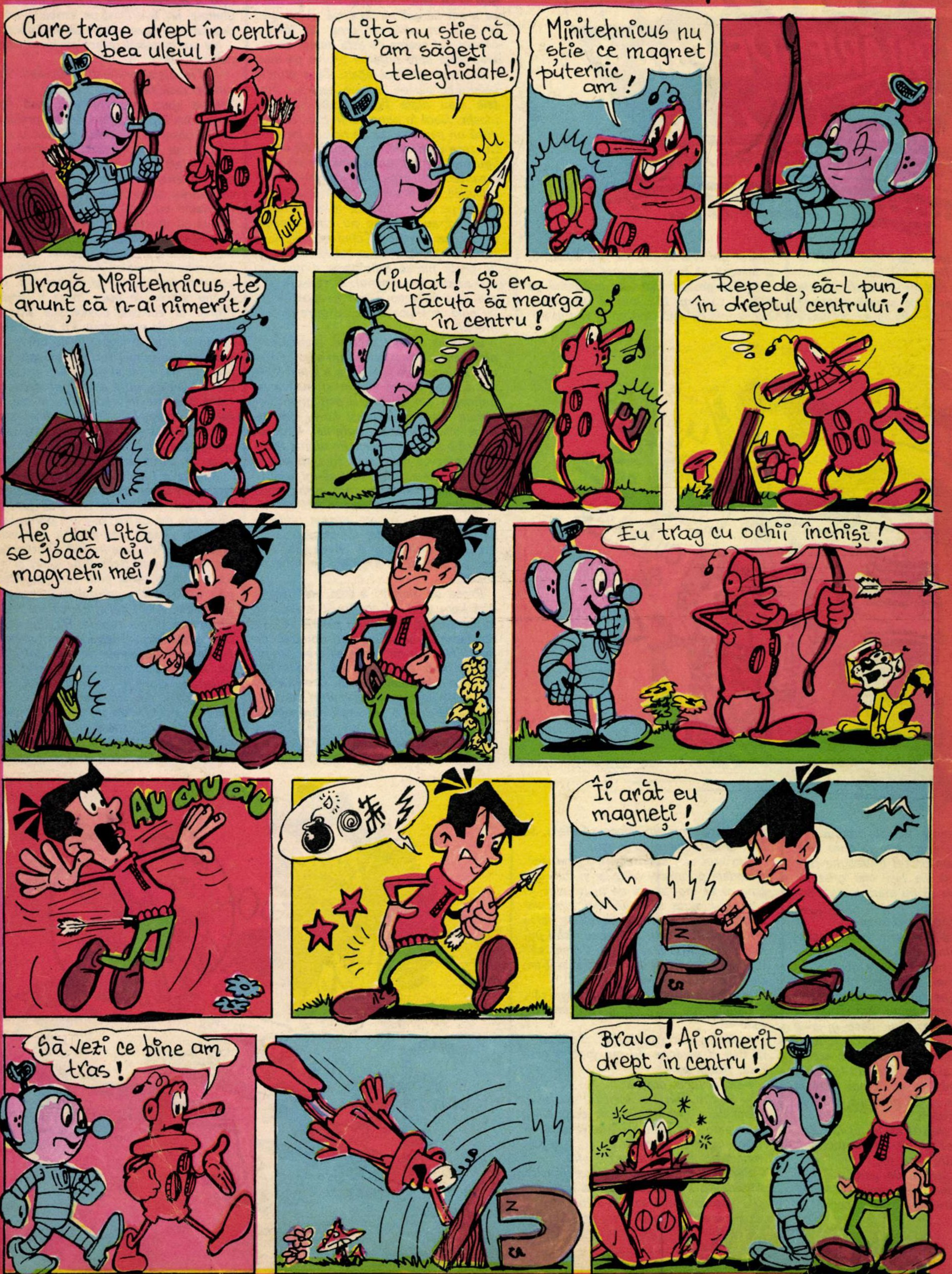
Care trage drept în centru, bea uleiul!
ULEI
Liţă nu ştie că am săgeţi teleghidate!
Minitehnicus nu ştie ce magnet puternic am!
Dragă Minitehnicus, te anunţ că n-ai nimerit!
Ciudat! Şi era făcută să meargă în centru!
Repede, să-l pun în dreptul centrului!
Hei, dar Liţă se joacă cu magneţii mei!
Eu trag cu ochii închişi!
AU au au au
Îi arăt eu magneţi!
N
S
Să vezi ce bine am tras!
N
S
Bravo! Ai nimerit drept în centru!

ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ŞI AGENŢIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POŞTALI ŞI DIFUZORII DE PRESĂ.

Redactor şef: Mihai Negulescu; Redactor şef adjunct: Ovidiu Zotta; Secretar general de redacţie: Ioan Donca.
Adresa redacţiei: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Căsuţa poştală 4132. Tel: 17 60 10. Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.
Redactor artistic: Pompiliu Dumitrescu; Tehnoredactor: Emil Petrovici.

Cutezătorii 25

Biblioteca [illegible]

JOI, 1 IULIE
1971. ANUL V (197)
16 PAG., 1 LEU

26

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

ÎN ACEST NUMĂR:

A DOUA EDIȚIE A CONCURSULUI DE BENZI DESENATE !

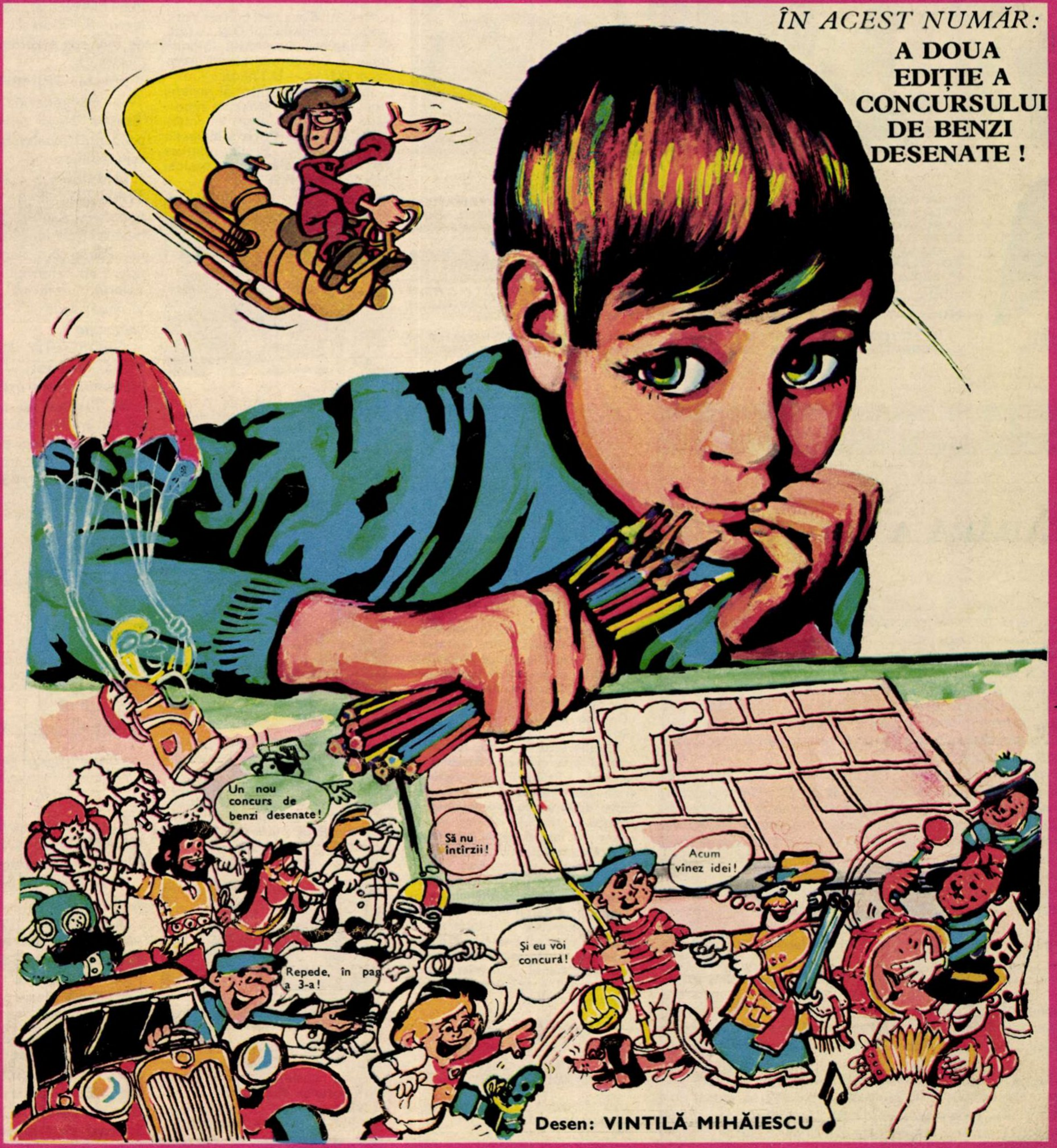
Un nou concurs de benzi desenate!
Să nu întîrzii!
Acum vînez idei!
Repede, în pag. a 3-a!
Și eu voi concura!

Desen: VINTILĂ MIHĂIESCU

ÎN CURSUL LUNII IUNIE 1971, O DELEGAȚIE DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALĂ A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, CONDUSĂ DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, A FĂCUT O VIZITĂ OFICIALĂ DE PRIETENIE ÎN ȚĂRILE SOCIALISTE DIN ASIA.

CONVORBIRILE CU CONDUCĂTORII DE PARTID ȘI DE STAT DIN REPUBLICA POPULARĂ CHINEZĂ, REPUBLICA POPULARĂ DEMOCRATĂ COREEANĂ, REPUBLICA DEMOCRATĂ VIETNAM ȘI REPUBLICA POPULARĂ MONGOLĂ, ÎNTÎLNIRILE CU MASELE LARGI DE OAMENI AI MUNCII AU CONSTITUIT MOMENTE DEOSEBIT DE IMPORTANTE ÎN ÎNTĂRIREA PRIETENIEI ȘI COLABORĂRII MULTILATERALE FRĂȚEȘTI DINTRE PARTIDELE ȘI ȚĂRILE NOASTRE.

ACTUALITĂȚI «CUTEZĂTORII»

ÎN FOTOGRAFIE: ASPECT DIN TIMPUL VIZITEI LA ȘCOALA DE MUZICĂ ȘI COREGRAFIE DIN ULAN BATOR, CAPITALA REPUBLICII POPULARE MONGOLE.

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

O TABĂRĂ A PRIETENIEI

De cîteva zile, undeva, în Carpați, în peisajul pitoresc al județului Covasna, tricolorul freamătă maiestuos peste o neobișnuită tabără pionierească. Și-au dat întîlnire aici, la Olteni, pentru o vacanță de neuitat, o sută și cincizeci de prieteni, cititori pasionați ai revistelor «Cutezătorii» și «Jóbarát», veniți din toate județele țării.

Recunoaștem, printre locatarii celor cîteva zeci de corturi — veritabilă tabără a lui Mihai Viteazul — pe mulți dintre eroii reportajelor noastre pionierești, pe mulți dintre cîștigătorii concursurilor «De la comuniști învățăm cutezanța», «Studio 50» și «Pretutindeni trăiesc copii», organizate de cele două reviste.

Zilnic au loc întîlniri cu scriitori și redactori, cu oamenii locurilor, cu copii români și maghiari din împrejurimi, se învață cîntece populare românești și secuiești. Un punct de atracție și un imbold în a persevera pe drumul literaturii, îl constituie pentru copii prezența în vecinătatea taberei a Casei memoriale «Benedek Elek» — reputat scriitor de limbă maghiară, a cărui operă face parte din tezaurul literar al patriei noastre.

Este o tabără deosebită de celelalte și prin aceea că aici, în mijlocul naturii, s-a constituit o subredacție de vară a presei pionierești unde acești «cutezători» — trăind în condiții de expediționari — scriu, desenează și fotografiază ca adevărați «ziariști maturi», editînd o foarte interesantă gazetă de vacanță și pregătind materiale revistelor «serioase».

Petrecîndu-și vacanța împreună, în strînsă frăție, așa cum își petrec anii de școală și de pionierie — copiii români, maghiari și de alte naționalități, oaspeți, aici, ai Consiliului județean Covasna al Organizației pionierilor, au prilejul minunat de a se cunoaște și mai profund, de a lega prietenii de neșters între copiii tuturor județelor țării.

Prezenți zi de zi în mijlocul lor, noi, cei care lucrăm la «Cutezătorii» si «Jóbarát» («Prieten bun») ***ne bucurăm din inimă să vedem** cum* ***pionierii reuniți aici proiectează entuziast și generos pe ecranul vacanței cele două frumoase noțiuni care dau titlul revistelor noastre: prietenie și cutezanță.***

M. NEGULESCU

DE CURÎND, ÎN ÎNTREAGA ȚARĂ, UNITĂȚILE DE PIONIERI AU FOST ÎN SĂRBĂTOARE. CU ACEST PRILEJ — ZIUA PIONIERILOR PE ADRESA CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA A SOSIT ȘI ACEASTĂ TELEGRAMĂ:

CONSILIULUI NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI
PIONIERILOR DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Tovarăşului preşedinte Virgiliu Radulian -

Cu prilejul «Zilei pionierilor», sărbătoarea purtătorilor cravatelor purpurii din Republica Socialistă România, vă rugăm să primiți cele mai calde felicitări din partea militarilor trupelor de grăniceri, a celor ce formează «brîul viu al țării».

Colaborarea noastră, concretizată și prin crearea cercurilor de pionieri «Prietenii grănicerilor», frumoasele rezultate dobîndite de către acestea, ne îndreptățesc să sperăm că tinerele vlăstare își vor aduce pe mai departe contribuția la străjuirea hotarelor străbune.

Dînd glas profundelor noastre sentimente, vă transmitem sincere urări de sănătate, multă putere de muncă și vă dorim obținerea de noi succese în nobila și rodnica activitate pe care o desfășurați pentru creșterea și educarea celor mai tineri cetățeni ai României, viitori constructori și apărători ai patriei noastre socialiste.

COMANDANTUL
TRUPELOR DE GRĂNICERI
General-locotenent
VASILE PETRUȚ

LA 25 IUNIE S-A SĂRBĂTORIT ZIUA GRĂNICERILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA. CU ACEST PRILEJ, COPIII AU ÎNDREPTAT GÎNDURI CALDE, PLINE DE ADMIRAȚIE CĂTRE CEI CARE STRĂJUIESC HOTARELE PATRIEI DRAGI.

Vă mai amintiți?

La Concursul internațional de desene organizat de UNICEF în colaborare cu 20 de țări, anul trecut, marele premiu internațional — o călătorie la New-York și o vizită la sediul Organizației Națiunilor Unite — a fost cîștigat de o fetiță din Austria, Eva Schwarzenbacher, în vîrstă de 11 ani.

Recent, Eva a fost la New York, unde a vizitat sediul O.N.U. Iată, în imagine, momentul întîlnirii micuței Eva cu secretarul general al O.N.U. — U Thant.

Într-un număr viitor al revistei noastre, vă vom prezenta reportajul călătoriei unui alt cîștigător — elevul Popa Mihalache din Tichilești — Brăila, reîntors de curînd din călătoria în Corsica, oferită de UNICEF.

Livezile din regiunea *Yenling* (R.P. Chineză) au dat roade bogate. La culesul fructelor participă alături de părinții lor și copiii. O îndeletnicire plăcută și mai ales... gustoasă.

Clubul sportiv *Dinamo – Eisenach*. De cinci ori pe săptămînă iubitori ai sportului cu floreta — copii între 9–13 ani — se întîlnesc aici pentru a-i cunoaște tainele, pentru a se antrena. Pînă acum, din numărul mare de amatori, au fost selecționate 140 de... sperante ale scrimei.

Creșterea iepurilor de casă este una dintre preocupările de vacanță preferate ale copiilor din *Tanzania*. Mulți dintre ei caută să adapteze, în prezent, la condițiile climatice, rase noi.

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

Poşta REDACȚIEI

GHEORGHE FURTUNĂ, Șc. generală Păltiniș, Gura-Teghii, Buzău. *Desigur, îți vom trimite legitimația de corespondent special al revistei noastre DAR... numai după ce, printr-un șir de reportaje sau fotoreportaje, anchete, interviuri etc. adresate redacției, vei dovedi că îndeletnicirea de corespondent te pasionează cu adevărat!*

CONSTANTIN VIOREL MATEIANU, str. Spătarul Milescu 8, Ploiești. *Răspunsul de mai sus e valabil și pentru dumneata.*

IOAN TRÎMBIȚAȘ, cl. a IV-a, Șc. generală Beclean — Brașov. *Ne-ai trimis o corespondență foarte frumoasă, o vom publica.*

DANIELA LUMINIȚA STANCIU, cl. a VII-a, Bălănești — Buzău. *Și nouă ne plac schițele lui Manole Auneanu. Poate că scrisoarea dumitale îl va determina pe colaboratorul nostru să pregătească o nouă serie cu Popanică și compania!*

GEORGETA MATEI, cl. a VIII-a, Negrești — Vaslui. *Îți mulțumim pentru sugestii. Lucrări literare nu trebuie însă să ne trimiți «zilnic». Alege ce crezi că e mai bun și trimite-ne o dată pe lună.*

CARICATURA SĂPTĂMÎNII...

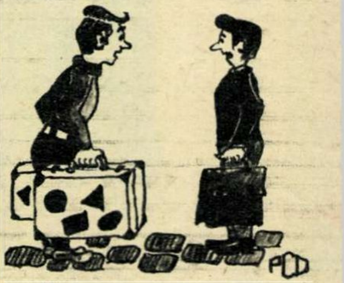

–Unde mergi în vacanța aceasta?.. la munte?.. la mare?..
–La școală!..

...este semnată de COSTEL DOREL POSTOLACHE din Bîrlad, bd. Republicii 62.

UN DAR DIN PARTEA REDACȚIEI:

Expediem, în această săptămînă, pe adresa clasei a IV-a de la Școala generală din com. ȘCHEIA-SUCEAVA și pe aceea a clasei a V-a de la Școala generală GIULEȘTI — BOROAIA, tot din județul SUCEAVA, cîte un orar tip «Cutezătorii» pentru fiecare elev! De ce? Pentru că toți sînt abonați la revista noastră!

OVIDIU ZOTTA

Revista „Cutezătorii" lansează a doua ediție a CONCURSULUI DE BENZI DESENATE

„Eroi contemporani"

Întîi a fost... prima ediție a concursului, cea de anul trecut! Sute și sute de planșe, cu întîmplări hazlii, dramatice, uluitoare. «Cutezătorii» este una dintre primele reviste din lume care au organizat un astfel de concurs și care au publicat benzi desenate semnate de copii.

Au urmat apoi, desigur, premiile (Marele Premiu fiind obținut de Radu Marian, autorul serialului care apare actualmente în pagina a 16-a) și... timp de multe luni de zile scrisori și telefoane exprimînd aceeași întrebare: «Cînd organizați a doua ediție a concursului ?» Nu vrem să vă mai punem răbdarea la încercare! Începînd de azi, declarăm deschisă ediția a doua intitulată «Eroi contemporani»! Pot participa toți cititorii revistei. Fiecare poate realiza atît scenariul cît și desenul sau poate concura împreună cu un coleg, unul executînd scenariul, iar celălalt, desenul.

Concursul are patru secțiuni.

Secțiunea întîi:

Întîmplări și eroi din zilele noastre.

Secțiunea a doua:

Lucrări avînd ca sursă de inspirație pionieria.

Secțiunea a treia:

Întîmplări științifico-fantastice.

Secțiunea a patra:

Umor.

Concurentul poate participa la cîte secțiuni dorește

Fiecare planșă, avînd ca dimensiuni formatul unei pagini din revista «Cutezătorii», va cuprinde o singură întîmplare. În cazul cînd un participant dorește să-și prezinte eroul în mai multe episoade, va avea grijă ca, în mod obligatoriu, fiecare episod să fie epuizat într-o singură planșă.

Lucrările pot fi executate în alb-negru (obligatoriu cu tuș!) sau în culori, în acest caz fiind de preferat folosirea culorilor tempera sau guașă. Bineînțeles, puteți utiliza și tușurile colorate sau acuarelele. Cît despre hîrtie, sînt indicate foaia de bloc sau hîrtia de desen.

Redacția va atribui *— așa cum se obișnuiește la toate concursurile noastre —* **PREMII și numeroase mențiuni** la fiecare secțiune în parte. **Marele premiu — un MAGNETOFON.** De asemenea, se vor înmîna distincții speciale pentru cel mai **original erou;** pentru **umor;** pentru **fantezie;** pentru **stil personal în banda desenată;** pentru **scenariu;** pentru **dialog.**

*

Trimiteți lucrările pe adresa: **revista «Cutezătorii», București, Piața Scînteii nr. 1, menționînd pe plic «Pentru concursul de benzi desenate».** Atît pe plic cît și pe verso-ul planșei se vor indica cu litere mari: **numele și prenumele autorului (sau autorilor), vîrsta, clasa, școala, adresa** (strada, localitatea, județul). Lucrările se primesc pînă la 15 august 1971, după care juriul își începe activitatea, neluînd în considerare desenele sosite în redacție după această dată.

Redacția își rezervă dreptul de a publica unele lucrări încă înainte de stabilirea premiilor.

După încheierea jurizării, toate lucrările vor fi ținute, timp de 30 de zile, la dispoziția autorilor dornici să reintre în posesia lor.

Și acum, succes tuturor!

*

Întocmai filmului de cinematograf, banda desenată are la bază un scenariu. Pe coloana din stînga a acestuia, se povestește subiectul — întîmplare cu întîmplare — în ordine cronologică, descriindu-se amănunțit locul acțiunii, ipostazele în care se găsesc eroii. Pe coloana din dreapta, apar replicile și, dacă este cazul, textul explicativ. Vă prezentăm un fragment din scenariul «Pescarului amator» apărut recent în revistă — însoțit de desenul respectiv.

Desigur, participanții la concurs nu trebuie să ne trimită scenariile separat, ci numai planșa finită.

2. Pe malul unui lac. Trei personaje: colegul Minitehnicus, Tristor și Liță care pescuiește o.. bucată de tablă veche. Pentru atmosferă, un broscoi, ivit din apă, le dă cu tifla.	**Minitehnicus: Ați prins?** **Tristor (nervos): Tinichele pentru Liță.**

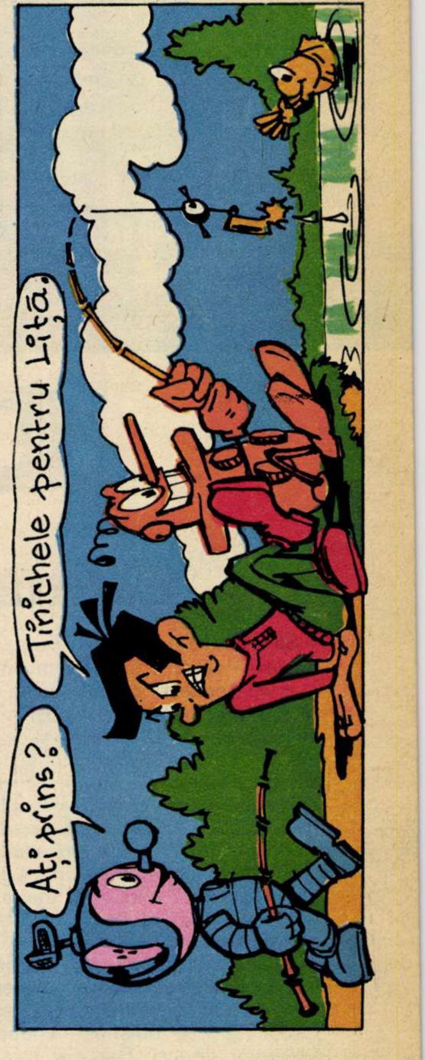
Ați prins?
Tinichele pentru Liță.

Vîrsta copilăriei este vîrsta frumuseții pentru că deschide generos căile afirmării talentelor și aptitudinilor, cultivă și șlefuiește caracterul, simțul moral și estetic; este vîrsta nobleții pentru că sădește în inima omului tînăr sentimentul de cinste și omenie, de prietenie, avînt și cutezanță. Este destoinicie pentru că declanșează, în gînd și în faptă, inteligența, hărnicia, demnitatea și iscusința. De aceea, privită prin ochii copiilor, lumea este numai culoare și strălucire, este un soare de pămînt și flori — pe care ei trebuie să crească fericiți.

Conf. univ.
VIRGILIU RADULIAN

REZULTATELE SELECȚIEI DE DESENE ȘI LUCRĂRI DE ARTĂ ÎN VEDEREA EXPOZIȚIEI INTERNAȚIONALE „COPIII LUMII" - *AVIGNON*

Întrunit sub președinția cunoscutului grafician Vasile Kazar, profesor la Institutul de Arte Plastice «N. Grigorescu», juriul alcătuit în vederea selecționării lucrărilor de artă executate de copii și trimise la redacție — prin școli și case ale pionierilor — în vederea expoziției internaționale «Copiii lumii», de la Avignon (Franța), a atribuit numeroase premii

Pe lîngă diplome, premiații concursului de selecție primesc din partea redacției «Cutezătorii»:

- **● ceasuri de mînă (premiile I)**
- **● aparate de fotografiat Certina (premiile II și premiile speciale)**
- **● mingi de volei (premiile III — fete)**
- **● mingi de fotbal (premiile III și premiile colective — băieți).**

Lista premiaților se află publicată în pagina a 12 a.

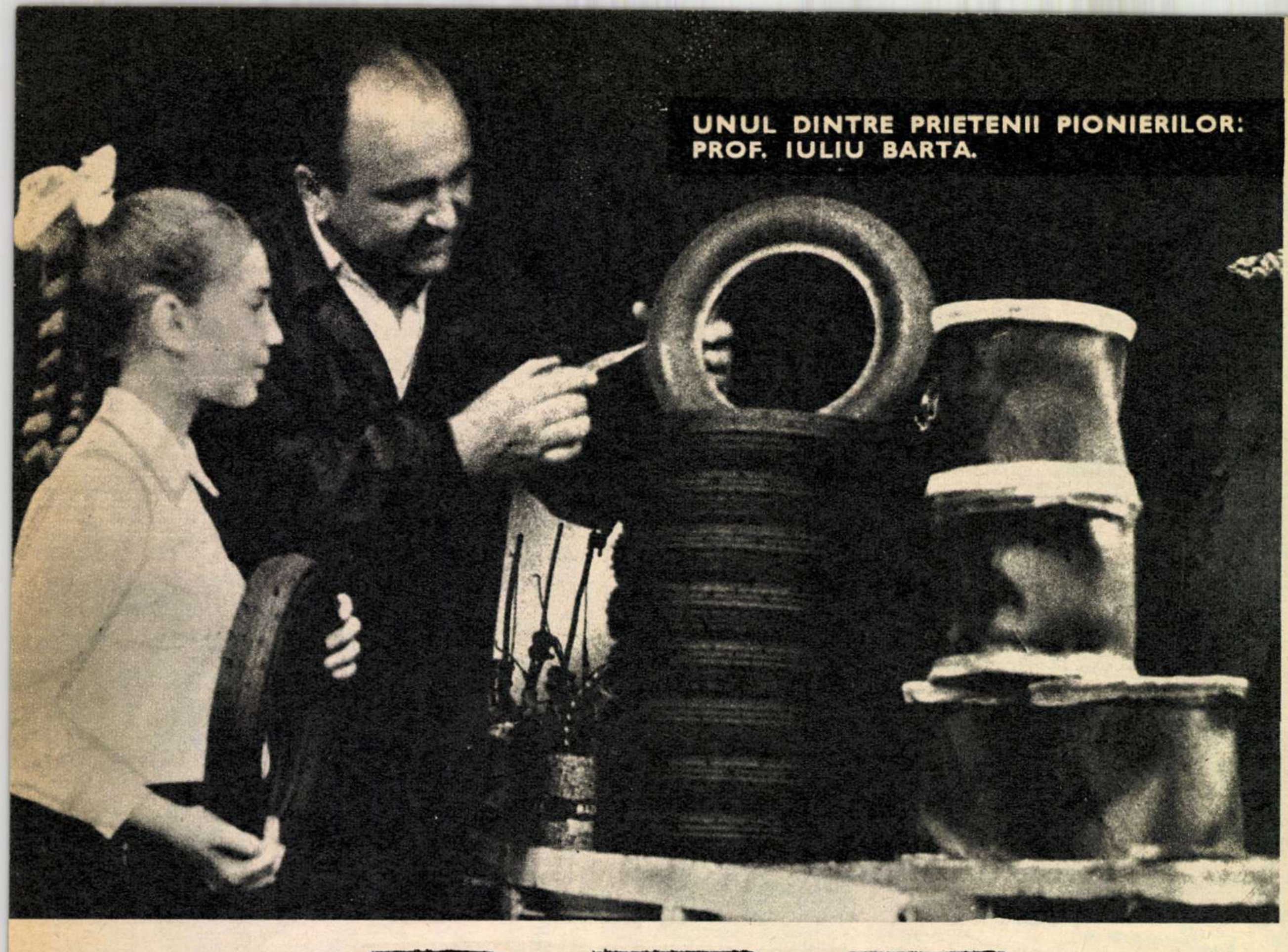

UNUL DINTRE PRIETENII PIONIERILOR: PROF. IULIU BARTA.

C.P.Z.
sau
„Uzina-unde-totul-e-posibil !“

Să presupunem — prin absurd, bineînțeles — că cei 1 200 de copii, membri ai numeroaselor cercuri de la Casa pionierilor din Zalău, ar fi puși în situația lui Robinson Crusoe: să-și petreacă mai mulți ani pe o insulă pustie pe care au ajuns fără voia lor și cu mîinile aproape goale. Ne vom întreba, firesc, ce-ar face, s-ar descurca oare?

Acum, după ce am petrecut două zile în mijlocul lor, pot afirma, cu toată tăria; da. Și nu oricum, ci foarte bine. Într-un an, cel mult doi, insula s-ar transforma — vă asigur — într-un oraș-grădină. Pentru că, la o adică, ei sînt în stare să scoată ceva bun și folositor pînă și din piatră seacă. Așa i-au învățat și i-au obișnuit conducătorii cercurilor de-aici. Dar mai ales unul dintre ei: **Iuliu Barta.**

Se știe că aici, la Zalău, din inițiativa și cu sprijinul concret al acestui om, s-au «născut», într-o vreme cînd cei mai mulți pionieri și școlari nu prea știau nici cum arată așa ceva (mai precis în 1964), primele carturi din țară construite de către copii pentru ei înșiși. Puțini știu însă că dacă «C.P.Z.-1» a fost înjghebat aproape în întregime cu piese adunate de pe ici, de pe colo, frații lui mai tineri — printre care și ultimul, «C.P.Z.-14», venit pe lume anul acesta — sînt construiți, cu excepția motorului, în întregime în atelierele acestei «fabrici» în miniatură.

«Nevoia» — se explică, lapidar, Iuliu Barta. De acord, dar nu numai ea, ci și altceva, mult mai important: pasiunea pentru tehnică, pentru lucrul făcut și ieșit din mîna ta, ambiția de a-ți dovedi ție însuți că poți, că lucruri care par imposibil de realizat într-o anume situație pot fi totuși făcute dacă apelezi la inteligență, la curaj, la perseverență. Și toate acestea dublate de dorința sinceră de a-i obișnui și pe cei mici să gîndească și să acționeze la fel.

Gențile roților le găseau cam greu. «Ce-ar fi să le turnăm noi?» — s-a gîndit conducătorul cercului de carturi. Le-a făcut și micilor constructori propunerea aceasta. «Să încercăm!» — l-au aprobat ei, entuziaști ca-ntotdeauna. Și cum sînt obișnuiți ca între idei și fapte să nu lase timpul să curgă în gol, s-au apucat de treabă: după o temeinică și destul de îndelungată studiere a proceselor tehnologice ale turnării aluminiului, după confecționarea unui cuptor mobil, după numeroase încercări, a sosit și ziua în care prima geantă reușită a fost scoasă din formă. Așa s-a «născut» un nou cerc — cel de turnătorie. Acum, pentru **Viorel Jecan, Ion Cucuianu, Franker Robert** și alții, turnarea unei genți, a unei carcase de rulmenți sau a unui volan de cart, precum și prelucrarea lor la strung, sînt niște operații la fel de simple ca și sudura autogenă (o știu și pe cea electrică, dar la vîrsta lor încă n-au voie s-o folosească) pe care o deprind încă de la început toți piloții, fără excepție.

Aveau genți, aveau și alte piese. Întîmpinau însă dificultăți cu cauciucurile, și ele cam greu de procurat, dar mai ales de folosit deoarece sînt, de obicei, de dimensiuni diferite, ceea ce-i obliga să conceapă cartul după cauciucuri și nu invers. «Să le facem noi și p-astea». Și le-au făcut. Aceiași mici piloți și constructori, împreună cu același om. Și mergînd pe-aceeași filieră, ca și la genți: studii în domeniul turnării cauciucului (pentru aceasta conducătorul cercului a mers special la «Danubiana», de unde s-a întors și cu materia primă necesară), confecționarea (din deșeuri metalice!) a unei ingenioase prese de turnat, și... Și pe 27 februarie a.c. a fost fabricat aici primul cauciuc pentru carturi, purtînd aceeași marcă — «C.P.Z.-1». Iar pînă pe la mijlocul lui iunie, încă vreo 20. Cauciucuri excepționale, cu care sînt dotate nu numai carturile proprii, ci și altele, din alte părți ale țării (pînă și unele din carturile Palatului pionierilor din București). Am asistat la turnarea unui asemenea cauciuc de către 6 copii, de aceeași vîrstă cu voi. Conducătorul cercului era lîngă ei. Dar n-a pus mîna nici o clipă, pe nimic. Din cînd în cînd îi mai corecta doar cu vorba...

Era, cu cîțiva ani în urmă, mare nevoie de aparate foto pentru copiat și mărit fotografiile, pentru numeroasele cercuri ale fotografilor amatori care apăruseră în școlile din județ. Dar, după cum știți, un asemenea aparat costă destul de scump și nu puteau fi procurate toate deodată. «Să-i ajutăm pe colegii voștri» — le-a zis Iuliu Barta micilor tehnicieni de la Casa pionierilor din Zalău. Și i-au ajutat. Într-un timp record au construit împreună 72 de asemenea aparate, deosebit de reușite, pe care azi le folosesc sute de pionieri și școlari din 72 de localități.

«Ne trebuie palete de semnalizare» — au spus micii milițieni din județ. «Se face!» — le-a răspuns Iuliu Barta. Și-n cîteva săptămîni doar, micii tinichigii, sudori și vopsitori de la această Casă a pionierilor i-au servit pe colegii lor cu 350 asemenea palete care, după părerea unor specialiști, sînt mai bune chiar decît cele produse de fabrică...

E suficient, cred. Să ne oprim, deci, aici. Ba nu, nu se poate să nu spunem cîteva cuvinte măcar și despre bancul de lucru pentru elevii din școlile sătești, conceput de Iuliu Barta și realizat deja în prototip împreună cu numeroșii săi discipoli. Cînd nu se lucrează la el, e o cutie dreptunghiulară care nu ocupă mai mult de 2 m^2 de podea, și pe care pot foarte bine să fie puse cîteva ghivece cu flori. Cînd e desfăcută însă (operație extrem de simplă), se transformă într-un adevărat atelier, oferind posibilitatea unei întregi clase să lucreze la el...

Tot timpul, de dimineața pînă seara, cu excepția orei rezervate mesei de prînz, Iuliu Barta poate fi găsit lucrînd la Casa pionierilor din acest oraș, aflat în nordul țării. Și-ntotdeauna înconjurat de copii, de pionieri. Și, de multe ori, secondat de cîte un specialist matur — inginer, aviator, șofer, tractorist, profesor, tehnician. Sînt foștii pionieri de acum opt, zece sau chiar cincisprezece ani care au trecut prin «clasele» acestei adevărate școli a tehnicii, unde l-au avut ca dascăl pe acest om. Vin aici aduși de nostalgia primilor pași făcuți spre profesiile lor de azi. Pentru că aici, într-adevăr, colegii voștri din Zalău se pregătesc încă de pe acum pentru viitoarele lor profesii. Și asta se datorește, în mare măsură, și lui Iuliu Barta, unul dintre cei mai buni prieteni ai pionierilor.

C. DIACONU

În acest atelier improvizat
se toarnă
gențile pentru carturi.

NOI şi organizaţia

Delegaţii la secţiunea pionierilor din cadrul conferinţelor orăşeneşti şi municipale au dezbătut cele mai importante probleme ale organizaţiei. Ei şi-au exprimat cu mult interes părerile despre activitatea pionierească, despre ce este şi ce nu este bine, cum trebuie să se organizeze în viitor acţiunile în detaşamente, în cercuri, în casele pionierilor, în tabere.

Proiectul de Statut al unităţilor şi detaşamentelor continuă să se afle în centrul acestor discuţii; cu acest prilej s-au făcut importante propuneri pentru îmbunătăţirea lui. În municipiul **Deva**, *la dezbaterea care a avut loc, au vorbit aproape toţi cei 60 de pionieri delegaţi. Iată două dintre cele mai interesante propuneri:*

ANTOANETA MĂNDIŢĂ, *preşedinta detaşamentului clasei a VII-a, Şcoala generală nr. 4, Deva:* **Pentru că în programarea şi organizarea activităţii pionierești noi, copiii, avem un rol din ce în ce mai mare, propun să se constituie comandamente ale pionierilor şi la nivel de oraş, municipiu, judeţ, ţară. La nivel de oraş şi municipiu, comandamentul să răspundă de acţiunile orăşeneşti şi municipale.**

DANA RĂICAN, *preşedinta detaşamentului clasei a IV-a, Şcoala generală nr. 1, Deva:*

„Cînd mergem în tabere, ne împrietenim cu mulţi copii din alte judeţe, organizăm împreună activităţi şi fiecare contribuim cu ceva specific judeţului nostru. Am dori ca în asemenea ocazii, şi chiar şi în altele, fiecare pionier să poarte un blazon al judeţului său".

Saptezeci şi cinci de pionieri, delegaţi ai unităţilor din municipiul *Turnu Severin*, **au dezbătut în cadrul secţiunii lor, activitatea desfăşurată pînă acum, proiectul Statutului unităţilor şi detaşamentelor de pionieri şi au prezentat proiecte de viitor. S-au făcut şi foarte multe propuneri de către cei 29 de participanţi la discuţii. Iată cîteva dintre ele:**

LUMINIŢA ŞTEFĂNESCU, **preşedinta unităţii de pionieri de la Liceul nr. 2:** *la cravata roşie să apară şi tricolorul pe margini; centura pionierească să fie de o altă culoare (eventual tricolor) şi să se dea la intrarea în organizaţie, întrucît din comerţ o poate cumpăra oricine; epoleţii să fie de altă culoare; să se înfiinţeze un Birou de turism pentru pionieri.*

NOURAŞ BERINDEI, **preşedintele unităţii de pionieri de la Şcoala generală nr. 2:** *pentru a face o distincţie între pionierii din clasele II–IV şi cei din clasele V–VIII, să se poarte insigne diferite.*

INGRID STUHL, **preşedinta detaşamentului clasei a III-a B de la Şcoala generală nr. 1:** *«fiecare detaşament să aibă o denumire «Şoimii Carpaţilor», «Micii panduri» etc., iar pe drapel o emblemă; cravata să fie purtată zilnic, atît pentru ca pionierii să se deosebească de ceilalţi şcolari, şi mai ales pentru a-i face să se comporte şi mai bine.*

RODICA OLARU, **clasa a VII-a, Şcoala generală nr. 2:** *«membrii activului pionieresc să aibă o insignă specială sau un alt însemn; să se introducă şi sancţionarea cu excluderea din organizaţie, în cazuri deosebite.*

LAVINIA ANDREESCU, **Şcoala generală nr. 1:** *«să se organizeze şi cercuri cu activităţi practice, care să intereseze în mod deosebit fetele; tresele pionierești să aibă cîte o culoare pentru fiecare clasă.»*

CRISTIAN ŢANDĂRĂ, **clasa a IV-a, Şcoala generală nr. 1:** *«pionierii să aibă un carnet special în care să se treacă îndeplinirea condiţiilor de obţinere a distincţiilor pionierești.»*

După dezbateri, a urmat o foarte interesantă vizită la marea hidrocentrală de la Porţile de Fier.

T. BĂRĂIAN

NĂSĂUD. **În cadrul secţiunii pionierilor de la Conferinţa orăşenească, numeroşi participanţi au luat cuvîntul. Una dintre propunerile făcute cu acest prilej este şi aceea a pionierei** *ELISABETA LUPŞAN*, **preşedintă de unitate la Liceul George Coşbuc:** *«sîntem bucuroşi că ne aflăm aici şi discutăm probleme ale organizaţiei noastre, că ne putem spune părerea despre activitatea desfăşurată. Sîntem siguri, toate aceste discuţii vor ajuta la întregirea Statutului. Împreună cu colegii mei am primit cu bucurie vestea că elevii din clasa a 2-a ne vor fi tovarăşi de organizaţie. M-am gîndit însă că ei nu vor înţelege suficient de bine formulări ca: «Spiritul internaţionalismului proletar», «spiritul patriotismului socialist». De aceea, eu propun să se găsească o formă de exprimare şi pe înţelesul celor mici, pentru a pătrunde şi ei sensul real al acestor termeni.*

Sărbătoare sportivă la Reci

O aşezare pitorească în judeţul Covasna, lîngă o vestită pădurice de mesteceni, socotită monument al naturii: comuna Reci. Nu cred să fi auzit prea des de copiii de la şcoala generală din această localitate şi totuşi... Pe data de 24 iunie a.c., unitatea de pionieri a şcolii s-a adunat în careu pionieresc, steagul a urcat pe catarg şi, sub privirea mîndră a profesorilor şi părinţilor, s-a desfăşurat o sărbătoare neobişnuită. În prima parte i s-au înmînat unităţii materiale sportive, în valoare de peste 25 000 lei, din partea C.C. al U.T.C., Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, Federaţiei de Atletism şi C.F.E.S., pentru merite deosebite obţinute în activitatea sportivă. Ileana Todor, preşedinta unităţii, mulţumind pentru daruri, a arătat că, pe lîngă acţiunile de îngrijire şi ocrotire a naturii, activităţi în cercuri sau cultural-artistice, cei 77 de pionieri ai unităţii s-au încadrat în multiple activităţi sportive. La faza judeţeană a Cupei primăverii, au obţinut locul I la 300 m lungime — fete, precum şi la proba de 800 şi la cea de 5 000 m; patru reprezentanţi ai şcolii au participat la concursul republican de la Craiova, unul dintre ei obţinînd locul întîi. În faza judeţeană a cupei satelor, 1971, elevii şcolii au obţinut 11 medalii. De trei ani funcţionează cu regularitate cercul de atletism în această şcoală.

La înmînarea premiilor, unitatea de pionieri a fost călduros felicitată de tovarăşul Iuliu Furo, vicepreşedinte al Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor.

În partea a doua a sărbătorii, micii sportivi au prezentat un bogat program sportiv-distractiv.

E. BOKOR

ȘOIMII carpaților

16

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: ÎN TIMP CE HITLERIȘTII PREGĂTEAU EXECUTAREA LUI ONIȘOR ȘI A TOVARĂȘILOR SĂI, ȘOIMII CARPAȚILOR INTERVIN CURAJOS, SALVÎNDU-L. FOLOSINDU-SE DE UN DEPOZIT DE DINAMITĂ DE LA VECHEA CARIERĂ DE PIATRĂ, PĂTRU ARUNCĂ ÎN AER STÎNCILE CORBULUI, IZOLÎNDU-I PE HITLERIȘTI.

Scenariu: PETRE GHELMEZ

Desene: OFELIA DUMITRESCU

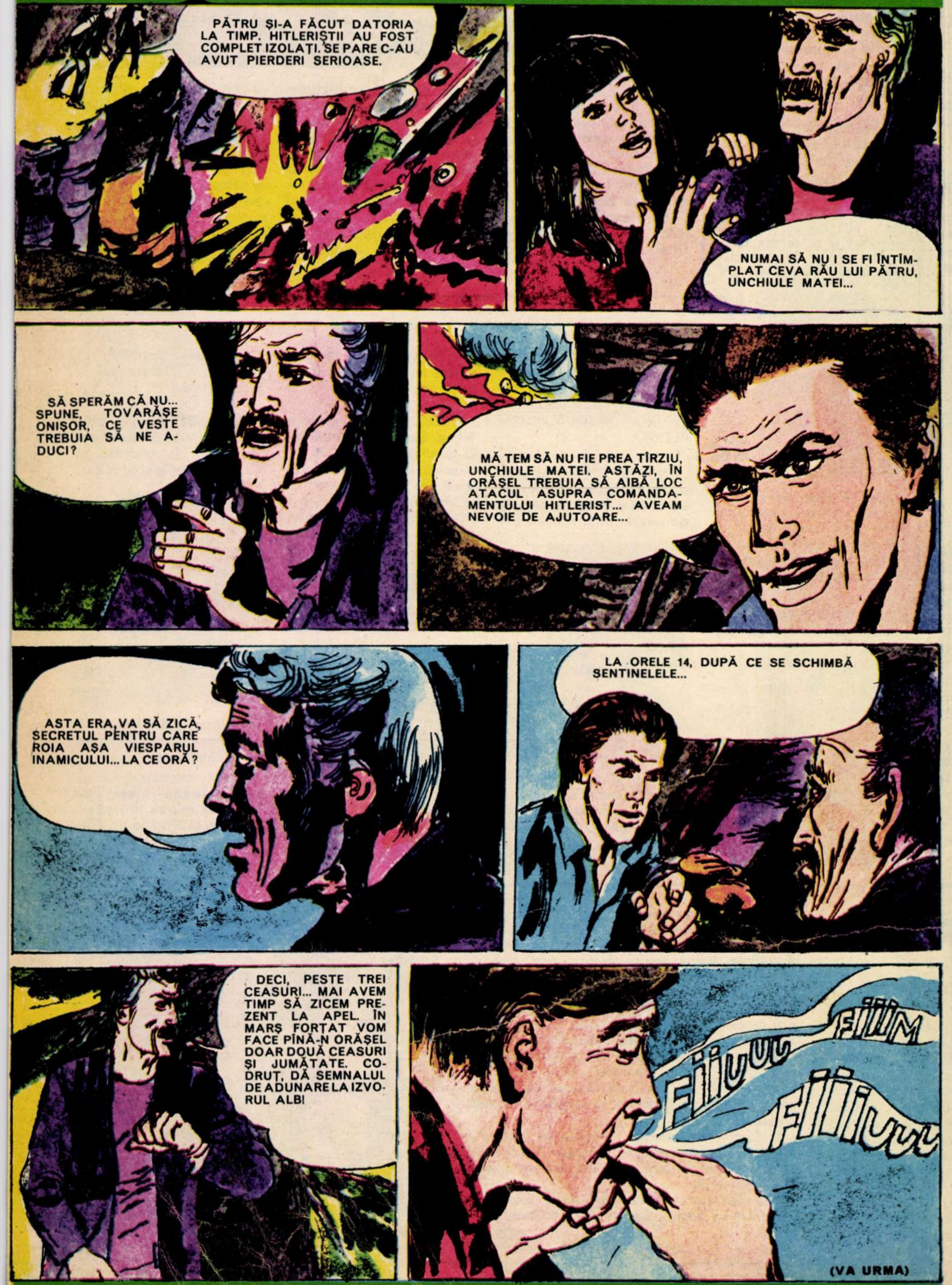
PĂTRU ȘI-A FĂCUT DATORIA LA TIMP. HITLERIȘTII AU FOST COMPLET IZOLAȚI. SE PARE C-AU AVUT PIERDERI SERIOASE.
NUMAI SĂ NU I SE FI ÎNTÎMPLAT CEVA RĂU LUI PĂTRU, UNCHIULE MATEI...
SĂ SPERĂM CĂ NU... SPUNE, TOVARĂȘE ONIȘOR, CE VESTE TREBUIA SĂ NE ADUCI?
MĂ TEM SĂ NU FIE PREA TÎRZIU, UNCHIULE MATEI. ASTĂZI, ÎN ORĂȘEL TREBUIA SĂ AIBĂ LOC ATACUL ASUPRA COMANDAMENTULUI HITLERIST... AVEAM NEVOIE DE AJUTOARE...
ASTA ERA, VA SĂ ZICĂ, SECRETUL PENTRU CARE ROIA AȘA VIESPARUL INAMICULUI... LA CE ORĂ?
LA ORELE 14, DUPĂ CE SE SCHIMBĂ SENTINELELE...
DECI, PESTE TREI CEASURI... MAI AVEM TIMP SĂ ZICEM PREZENT LA APEL. ÎN MARȘ FORȚAT VOM FACE PÎNĂ-N ORĂȘEL DOAR DOUĂ CEASURI ȘI JUMĂTATE. CODRUȚ, DĂ SEMNALUL DE ADUNARE LA IZVORUL ALB!
FIIIUUU
FIIIUUUM
FIIIUUU
(VA URMA)

«CREDE-MĂ, NUMAI ACELA E OM ÎNTREG CARE SIMTE CĂ PANA E UȘOARĂ IAR COASA NU E GREA.»

BENEDEK ELEK

Înfățișăm astăzi cititorilor noștri o pagină din opera literară a unuia dintre cei mai însemnați scriitori pentru copii și tineret de limbă maghiară: este vorba de BENEDEK ELEK căruia, de mai bine de o jumătate de veac, pretutindeni unde se vorbește și se citește ungurește i se spune cu drag Elek Apó (Taica Alexe). Scriitorul s-a născut în anul 1859 în comuna Bățanii-Mici, din ținutul Baraoltului. În bojdeucile pălmașilor de pe acolo a auzit el primele basme care i-au aprins închipuirea făcîndu-l să vadă, de mic copil, cu ochii minții, minunatele întîmplări ale oamenilor din vremuri de mult apuse. Lucru curios însă: primele povești, care l-au prins în mrejele lor pentru toată viața, nu din gura vreunei atoateștiutoare bătrîne le-a auzit, ci din aceea a unei fetițe! «Acum cînd pletele îmi sînt ninse, îmi dau seama — **scrie «Taica Elek» undeva —** că atunci am fost răpit pentru totdeauna de acea zînă a basmelor». **Iar mai apoi, cînd a ajuns a petrece neuitate nopți de vară lîngă focul aprins de țăranii osteniți de cosit, imaginația lui a prins a sădi, ca aievea, căsuța de turtă dulce în mijlocul codrului și**

a înfige, în piscul muntelui, castelul fermecat ce se rotea pe un picior de cocoș. În acele nopți de neuitat a ascultat el pățaniile sfătosului Demeter András și ale altor mincinoși de aceeași teapă...

Cînd a început să cunoască slovele, micului Benedek Elek i-a căzut în mînă și minunata colecție de povești secuiești ale folcloristului Kriza János. Așa se face că, la vîrsta de 17 ani — după terminarea școlii primare din sat și a celei pentru învățători din Odorheiu — a pornit spre Budapesta, la învățătură mai înaltă, avînd în modesta-i traistă de student și o colecție de povești, balade și cîntece culese din ținutul strămoșilor lui.

În 1882 i-au apărut primele culegeri, apoi din ce în ce mai multe și mai bogate lucrări. Colecția lui de basme secuiești, cuprinsă în cinci volume, este cea mai însemnată operă literară de acest gen, în limba maghiară, pînă azi.

A scris peste 100 de cărți: romane pentru tineret, povestiri... A tradus neînchipuit de mult din operele povestitorilor străini clasici.

În ultimii ani ai vieții (moare la 15 august 1929) a înființat și a redactat frumoasa revistă pentru copii și tineret «Cimbora» («Camaradul» sau, poate, încă și mai bine, «Fîrtatul»), de care mulți dintre noi ne aducem și azi cu drag aminte. O tipărea chiar în satul său, din ținutul Baraoltului. Aici, vară de vară, îi invita «Taica Elek» pe cei mai buni prieteni ai revistei sale să-și petreacă vacanța în mijlocul naturii, ascultînd minunate povești care aveau să încînte mai tîrziu generații de copii.

*

În sala de spectacole a Palatului culturii din orașul Odorheiu, deasupra scenei se află o sculptură: bătrînul cu plete albe, purtînd straiele țăranilor localnici, înconjurat de copii care îl ascultă, nu este altul decît Elek Apó — Taica Elek, marele făuritor de frumuseti literare, frumuseți ce fac parte din patrimoniul cultural al patriei noastre și pe care le veți cunoaște voi înșivă citind antologia din povestirile sale care va apărea zilele acestea la Editura «Ion Creangă».

O POVESTIRE DE BENEDEK ELEK

Trei dorințe

A fost odată, ca niciodată, undeva tare departe, peste șapte țări și șapte mări, un om sărac. Iar acel om sărac mai avea și nevastă. Erau tineri amîndoi și se iubeau. Dar din pricina sărăciei adesea se și ciondăneau.

Într-o seară, femeia făcuse focul zicîndu-și că ar trebui să gătească ceva de cină, de-o fi să-i vină bărbatul acasă. Să-i gătească! Dar din ce! Nici nu apucase apa să dea bine în clocot, că se și pomeni cu bărbatu-său, care îi zise bucuros:

— Ehei, măi femeie! Habar n-ai ce noroc a dat peste noi! Gata cu sărăcia, căci de-acu-ncolo om avea de toate, după pofta inimii.

— Ție îți arde de șagă, pesemne, grăi femeia. Ia vezi! nu cumva vei fi dat peste vreo comoară?!

— Bine zici! Da' acu stai frumușel și ascultă! Cum veneam prin pădure, cînd tocmai dădeam să ies, văd ceva în mijlocul drumului. Era o trăsurică poleită, care se împotmolise în tină. La trăsurică erau prinse două veverițe, iar înăuntrul ei ședea o femeie frumoasă cum nu s-a mai văzut de cînd e lumea asta lume. O zînă trebuie să fi fost, iar acea zînă îmi zise:

— Om bun! Ia ajută-mă să ies din noroi, că n-are să-ți pară rău.

— Cum nu te-aș ajuta?! zic eu. Și grăind astfel am pus mîna pe trăsurica cea poleită și am scos-o din glod, cu femeia cea frumoasă și cu veverițe cu tot. Femeia a început a mă descose de-a fir a păr, voind să știe mai ales dacă am nevastă. Am, cum să n-am, i-am răspuns. Apoi m-a întrebat dacă sînt bogat sau nu... Sînt mai sărac ca Iov, i-am zis.

— Ei, dacă zici că ești sărac, cînd vei ajunge acasă spune-i femeii tale să-și poftească trei lucruri, oricare ar fi ele, căci dorința i se va împlini pe dată.

— Hai, că mie nu-mi arde de șagă! zise acasă nevasta.

— Ce-ar fi să-ncercăm totuși, zise omul. Ia dorește-ți ceva!

— Bine, zise femeia, hai să-mi doresc! Poftesc, zise, să-mi vie aici un cîrnat de-un cot!

În clipa aceea se lăsă pe horn o cratiță mare, iar în cratiță se găsea încolăcit frumos un cîrnat de-un cot.

— Vezi că am avut dreptate! îi zise omul femeii lui. Da' acum să-ți poftești ceva mai de seamă, căci văzuși că dorința ți se împlinește.

Omul cel sărac își scoase pipa și, mai găsind un strop de tăbac pe fundul bășicii, și-o umplu zdravăn. Își zicea că, trăgînd cîteva fumuri, poate i-a veni vreun gînd bun. Vîrî mîna-n foc după un fir de jar, ca să-și aprindă pipa, dar fu atît de neîndemînatic, de răsturnă cratița, iar cîrnatul se rostogoli în spuză. Femeia sări la el cu o gură cît o șură:

— Așa și pe dincolo, nepricopsitule! Crește-ți-ar cîrnatul ăla pe nas!

Nu-și isprăvi vorba, că bărbatu-său se și pomeni cu cîrnatul cel de-un cot pe nas. Și se lipise acel cîrnat atît de tare, de nu mai era chip să-l leapede.

Aoleu, ce se mai întristară amîndoi! Și se întrebau, ce să-și mai dorească de-al treilea?

Grăi bărbatul:

— Mai întîi și-ntîi de toate să lepădăm cîrnatul ăsta.

Încercă femeia și-așa, și altminterea, dar nu era chip...

— O să trebuiască să-l tăiem, zise ea în cele din urmă. Om ciopli oleacă și din nasul ăla al tău, că nu s-a prăpădi lumea dintr-atîta.

— Asta nu!

— Păi dacă nu, umblă și dumneata așa, cu cîrnatul pe nas!

— Să mă fac de rîsul lumii?!

— Păi atunci... ce-i de făcut?

— Știi ce, măi femeie, grăi omul, ia poftește tu să-mi cadă cîrnatul ăsta de pe nas.

— Păi asta ar fi cea de-a treia dorință. Și eu care ziceam să-mi doresc tot lucruri care mai de care: cirezi de boi, herghelii de cai, pogoane peste pogoane de pămînt, o casă frumoasă, și cîte altele!

— Astea de-acum sînt vorbe de clacă, măi femeie! Că doar n-oi umbla prin lume cu asemenea mustăți! Zi-i iute că dorești să-mi cadă cîrnatul de pe nas!

Femeia... ce era să mai zică? Pofti așadară, biata de ea, să-i cadă lui bărbatu-său cîrnatul de pe nas. Iar cînd îl văzu iar cum a fost îl mai și spălă frumos de cenușă. Și îl înfulecară pe loc de nu mai rămase nici cît să saturi mîța. Iar mîncînd ei așa, în de ei, se împăcară de-a binelea.

Și așa trăiesc și-acum, de nu cumva vor fi dat ortul popii.

prezentare
și traducere de

NIC. A.
STRĂVOIU

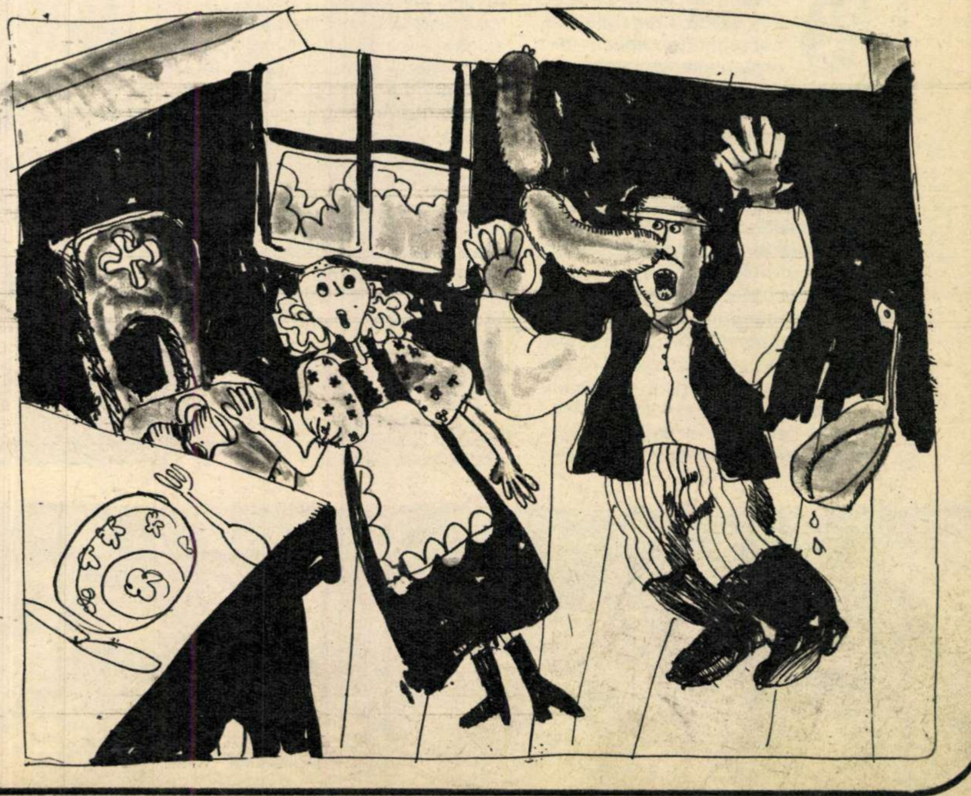

Desen: MAGDA WINTER

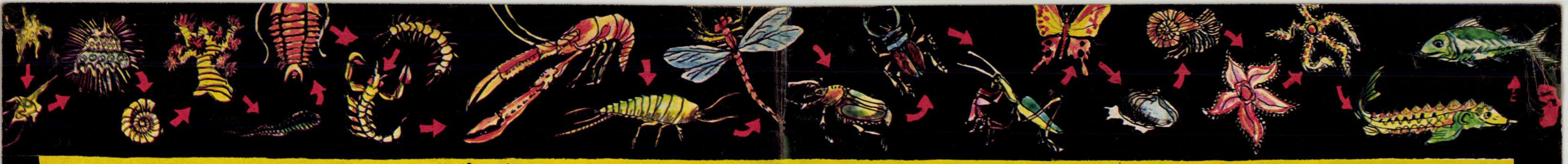

BIOGRAFIA VIEȚII

de AUREL LECCA

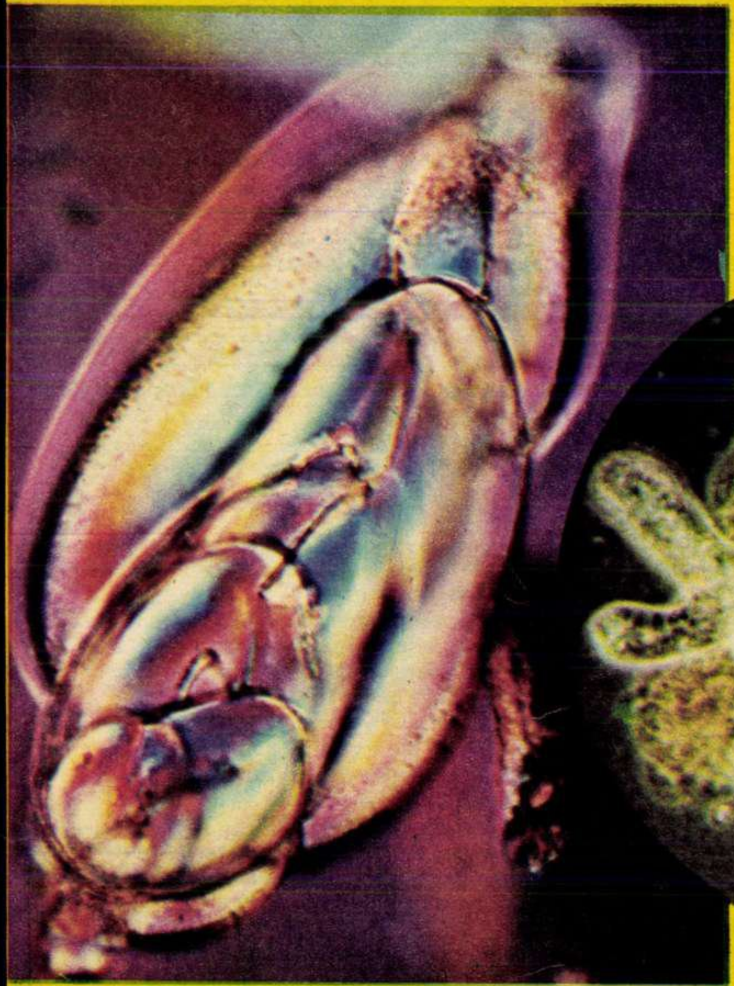

Nu e un monstru marin ci doar un minuscul foraminifer fotografiat în lumină polarizată și mărit de 1 500 de ori.

O celulă microscopică: amiba

Biosfera cuprinde o imensă masă vegetală și nenumărate specii de organisme animale ce cunosc o uimitoare diversitate de forme și structuri. O gigantică «sferă vie» peste care stăpînește omul — cea mai perfecționată dintre toate viețuitoarele Pămîntului.

O întrebare stăpînește de multe milenii mințile cele mai luminate ale umanității: cum și în ce condiții s-a născut viața pe Terra?

Știința contemporană încearcă să dea un răspuns acestei tulburătoare enigme. Geofizicienii și alți specialiști în diverse cîmpuri ale științei au stabilit că, în urmă cu aproximativ 4 miliarde de ani, Pămîntul — aflat într-o perioadă agitată de mari transformări telurice — se afla învăluit de o atmosferă cu totul diferită de cea actuală. Lipsea oxigenul și o seamă din ceilalți componenți știuți. Dominau în atmosfera terestră metanul, amoniacul, hidrogenul și vapori denși de apă. Vulcanii, în violente erupții, expulzau o dată cu torentele de magmă, adevărați nori de gaze toxice, încărcați cu acid sulfuric și clorhidric. Necontenite furtuni agitau spațiul atmosferic brăzdat de puternice descărcări electrice. În acest context, moleculele se dispersau și se ciocneau într-o agitație haotică, asociindu-se o clipă, pentru a se disocia iar, urmînd traiectorii mereu schimbătoare. Puternicele radiații cosmice ce străbăteau atmosfera cețoasă a planetei, giganticile fluxuri de energie, generate de descărcările electrice determinau reacții chimice de o mare amploare și diversitate pe tot cuprinsul Pămîntului, pe uscat și în vastele spații ale Oceanului primordial. În apele oceanice calde se pare că aceste succesive sinteze au dat naștere la un moment dat unor formații moleculare ce înmagazinau energie. Biologii le-au numit *coacervate*. «Înghițind» alte molecule, coacervatele asimilau un plus de energie și-și mențineau starea de echilibru dinamic. În condiții fizico-chimice prielnice, coacervatele au evoluat. A urmat — arată reputatul biolog sovietic Alexandr Oparin — o perioadă în care toate substanțele organice primare au fost «mîncate». Acum puteau rezista acele coacervate care dobîndeau catalizatori stimulatori ai eliminării resturilor schimburilor. Acest «pas» înainte s-a realizat. Și după milioane de ani au apărut coacervate care au dobîndit capacitatea de a utiliza pentru schimburile lor energia solară. Ele își integraseră anumiți pigmenți, porfirinele, care au permis coacervatelor să «capteze» lumina. Așa s-a produs fotosinteza primară. Coacervatele «perfecționate», înzestrate cu catalizatori și pigmenți au constituit protobionii — *strămoșii vieții*. O lungă evoluție care a durat poate mai bine de un miliard de ani a permis apariția primilor viruși, a primelor celule fără nucleu, apoi a algelor monocelulare și — ca o încununare a unui lung proces — a organismelor pluricelulare care încep să împînzească apele calde ale oceanului primar.

O jumătate de celulă reconstituită din fibre de sticlă la o scară mult mărită.

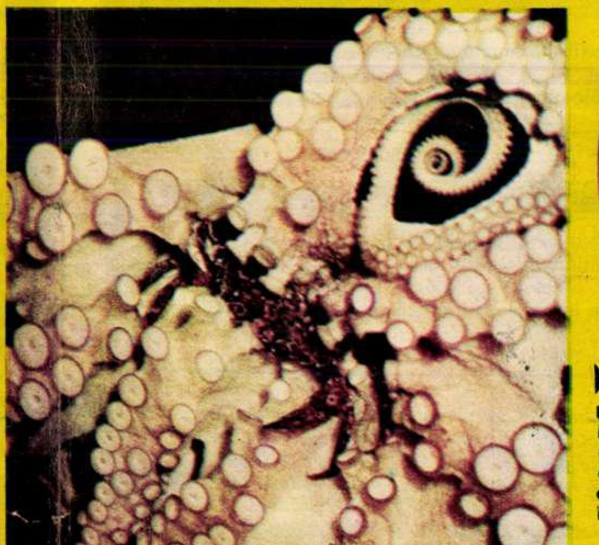

Un exemplu ilustrativ ale complexei evoluții progresive– un polip oceanic.

Un instantaneu-unicat: ouăle unui copepod marin în momentul eluziunii.

Miliarde de ani se scurg pînă cînd monocelulele inițiale vor evolua — luînd numeroase forme intermediare — pînă la formele mai complexe ce le reprezintă primele nevertebrate. Apoi, urmează un proces lent în care natura face o extraordinară risipă de forme pentru a da naștere, în urmă cu 600 milioane de ani, la primele organisme complexe înzestrate cu coloană vertebrală. Cei mai reprezentativi reprezentanți ai vertebratelor în această perioadă sînt peștii, care apar în apele oceanice acum vreo 450 milioane de ani. Urmele fosile ale acestor viețuitoare, descoperite de paleontologi, demonstrează cu prisosință «ingeniozitatea» naturii care — așa cum ar proceda un inginer care vrea să perfecționeze un tip de automobil, experimentînd numeroase variante — își desăvîrșește opera realizînd variante din ce în ce mai bine adaptate condițiilor ce le impune mediul. Corpul peștilor, prin multiple adaptări, dobîndește forme aerodinamice — formulă ideală, care asigură o rapidă înaintare — și organe perfecționate care-i sporesc șansele de a supraviețui, de a se impune mediului agresiv.

Acum vreo 400 milioane de ani, uscatul nu cunoștea altă formă de viață în afara celei vegetale. E un moment deosebit de însemnat în

(continuare în pag. a 10-a)

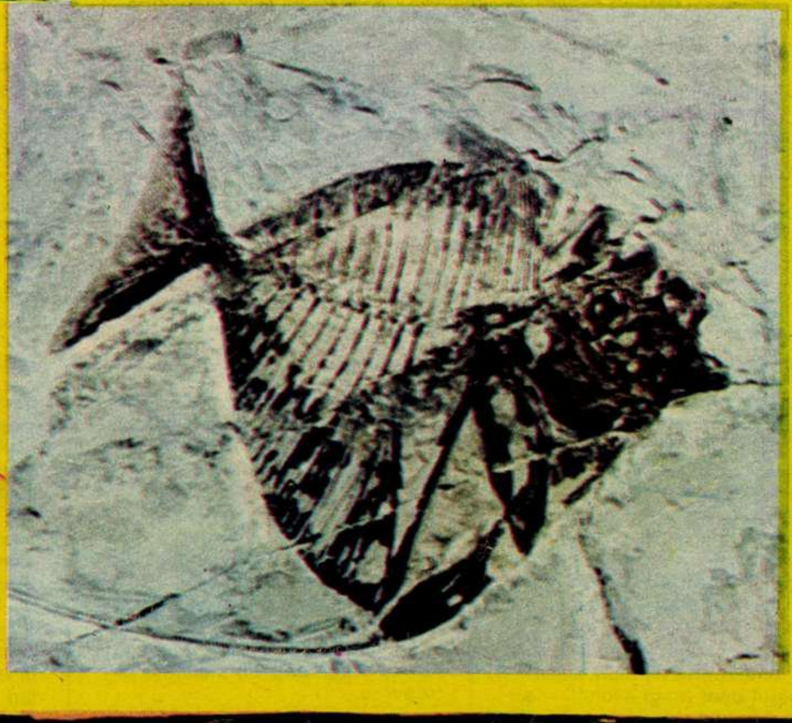

Un enorm «pas» în evoluția animală: scheletul. Ceea ce vedeți în imagine e un pește fosilizat.

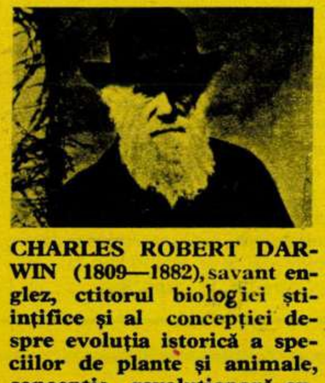

CHARLES ROBERT DARWIN (1809—1882), savant englez, ctitorul biologici științifice și al concepției despre evoluția istorică a speciilor de plante și animale, concepție revoluționară expusă în lucrarea sa capitală «Originea speciilor».

Darwinismul — cum va fi numită ulterior concepția biologului englez — a fost considerată de clasicii marxism-leninismului drept una dintre cele mai mari descoperiri ale secolului al XIX-lea, care a contribuit hotărîtor la triumful concepției dialectice despre natură.

Desene: VINTILĂ MIHAIESCU

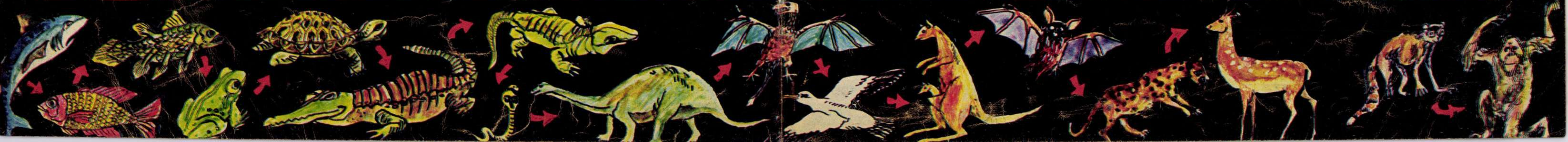

Pagina băieților

În șa, băieți!

În plină domnie a regelui Automobil, o rudă foarte modestă și aproape uitată cunoaște din nou gustul gloriei: bicicleta! Bicicleta e simplă, bicicleta nu poluează aerul, bicicleta ajunge la țintă mai repede decît automobilul, în fine, bicicleta ne întărește mușchii și ne fortifică organismul — ceea ce nu s-ar putea spune că face automobilul!

Hai să mergem în excursie cu bicicleta! Înainte de start sînt necesare revizia tehnică și pregătirea trusei mecanice (din care nu trebuie să lipsească soluția de lipit, cîteva petice, șmirghel, un cuțitaș sau o forfecuță). Dar să nu uităm regulile de circulație, pe care trebuie să le învățăm și, mai ales, să le **respectăm** neabătut!

Copiii în vîrstă de 12—15 ani nu vor parcurge, zilnic, mai mult de 20 km; orice abuz este primejdios!

La punctele de oprire, care coincid cu orele de masă, se recomandă un meniu consistent. Iar seara, un somn bun...

BUNA PURTARE ÎN CINCI PUNCTE

La masă

① *Ținută corectă, spatele drept, coatele pe lîngă corp (niciodată coatele pe masă).*

② *Cuțitul și furculița nu se trec din mîna dreaptă în cea stîngă sau invers. În timpul mesei, păstrăm cuțitul pe farfurie și nu-l ducem niciodată la gură.*

③ *Pîinea o rupem cu discreție din felie, n-o mușcăm!*

④ *E dezagreabil să suflăm în mîncare chiar dacă e fierbinte. Mai bine așteptăm momentul prielnic. Înainte de a bea, ne ștergem cu șervețelul la gură.*

⑤ *Celui care a reușit să aplice cele de mai sus îi dăm, ca premiu, încă un sfat: dacă ia masa în grup și a terminat primul, nu e cazul să se ridice brusc, ci, politicos, să-i aștepte și pe ceilalți!*

Un port-chei

Acest port-chei de pus în perete se confecționează foarte ușor și are avantajul de a ne pune la îndemînă cheia. Ca material se poate folosi o bucată de carton sau scîndurică subțire, lungă de 15—20 cm care se îmbracă în pînză, bine întinsă, rotunjită la margine. Aplicațiile se confecționează din rămășițe de fetru, stofă sau diftină colorate. Adăugăm că în modelul de față două bucăți de sîrmă în spirală pentru pus cheile și coasem agățătoarele de prins pe perete.

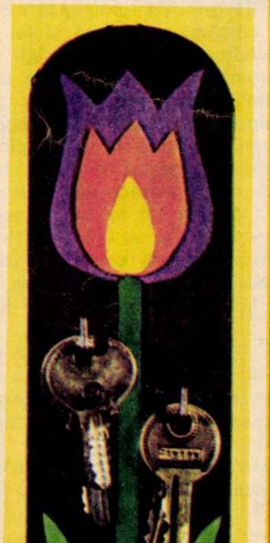

Codul drumețului: Popasul

Zilele lungi de vară, drumurile bune în acest anotimp permit excursii de mai mare durată decît în alte sezoane. Chiar aceia care n-au obișnuința excursiilor pe munte se pot încumeta acum să pornească la drum.

Anumite treburi mai dificile, ca de pildă, pregătirea popasului, aprinderea focului, întinderea corturilor le veți face voi, băieții. Iată cîteva indicații ca să vă puteți descurca cît mai bine.

LOCUL DE POPAS se alege într-o parte mai ferită de vînt și la umbră, în apropierea unei surse de apă bună de băut. Voi veți avea grijă să aduceți apă și să umpleți bidoanele.

PENTRU APRINDEREA FOCULUI se alege un loc la o oarecare distanță de copaci și se înlătură ierburile și frunzele uscate care pot provoca incendii. Fiindcă nu întotdeauna avem condiții să săpăm un șanț pentru foc, putem ridica un val cu brazde de ierburi întoarse. Alegem apoi cîteva bucăți de coajă uscată de copac, mușchi, iarbă, crenguțe uscate și le așezăm cruciș, fără să le îngrămădim. Din două părți îngrădim cu țăruși. Punem flacăra chibritului între crenguțe și dăm foc. Atenție, focul se aprinde de jos, din direcția bătăii vîntului. Chiar pe vreme umedă, dacă procedăm așa, focul se aprinde. După plecare, ne vom îngriji să stingem orice urmă de foc.

LOCUL PENTRU AMENAJAREA CORTULUI trebuie să fie neted. Modelul cortului indică și felul cum să-l întinzi. Întotdeauna însă cu spatele la vînt. În nopțile calde, se poate face un adăpost din frunze și crengi uscate.

Rucsacul umplut cu ierburi poate fi o pernă plăcută.

BASE-BALLUL

Baseballul este un sport foarte răspîndit în S.U.A., socotit acolo sport național. Un meci de baseball se desfășoară în două reprize, una la «prindere» și alta la «bătaie». Ca material de joc se folosesc un baston asemănător cu cel de la oină și o minge. Regulamentul seamănă destul de bine cu al oinei noastre. Duritatea baseballului cere însă ca jucătorul să poarte apărători groase, din piele, la fel ca la hochei.

Meciurile de baseball atrag pe stadioane zeci de mii de spectatori. Cele mai valoroase formații poartă nume frapante ca «Picioarele roșii» din Pittsburg, «Tigrii» din Chicago, «Curajoșii» din Cincinnati sau «Uriașii» din New York. În S.U.A., poți întîlni adeseori copii care lovesc cu bastonul o minge de piele sau de cîrpă, imitîndu-i pe campionii marilor stadioane.

Timpul probabil:

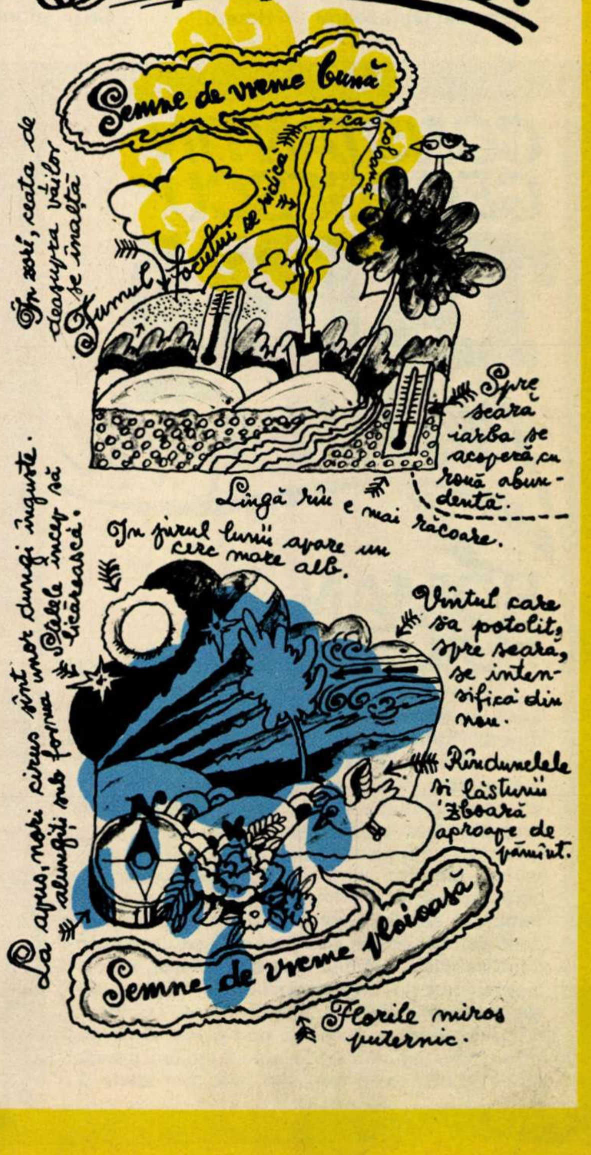
Semne de vreme bună
În zori, ceața de deasupra văilor se înalță
Fumul focului se ridică ca o coloană
Spre seară iarba se acoperă cu rouă abundentă.
Lîngă rîu e mai răcoare.
În jurul lunii apare un cerc mare alb.
La apus, nori cirus sînt alungiți sub forma unor dungi înguste.
Stelele încep să licărească.
Vîntul care s-a potolit, spre seară, se intensifică din nou.
Rîndunelele și lăstunii zboară aproape de pămînt.
Semne de vreme ploioasă
Florile miros puternic.